dEvropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0125

Razrešnica za leto 2024: splošni proračun EU – Komisija

1. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2024 (COM(2025)0824),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o izvrševanju proračuna za proračunsko leto 2024, skupaj z odgovori institucij[3], in posebnih poročil Računskega sodišča,

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[4] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05749/2026 – C10-0037/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[5] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[6], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico Komisiji glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024;

---

4 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

5 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču, nacionalnim parlamentom ter nacionalnim in regionalnim revizijskim institucijam držav članic ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

2. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju letnih zaključnih računov Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6001, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6001/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico direktorici Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

3. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju zaključnih računov Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6003, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6003/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico direktorici Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo glede izvrševanja proračuna agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

4. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju zaključnih računov Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6015, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6015/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico direktorju Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorju Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

5. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju zaključnih računov Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6023, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico direktorici Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorici Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

6. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju zaključnih računov Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6041, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6041/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico direktorju Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo glede izvrševanja proračuna agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje direktorju Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

7. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna Evropske izvajalske agencije za raziskave za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju zaključnih računov Evropske izvajalske agencije za raziskave za proračunsko leto 2024[3],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o agencijah EU za proračunsko leto 2024 skupaj z odgovori agencij[4],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[5] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/6023, 18.11.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6023/oj.
4 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
5 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[6] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[7], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[8], in zlasti člena 14(3),

– ob upoštevanju Uredbe Komisije (ES) št. 1653/2004 z dne 21. septembra 2004 o standardni finančni uredbi za izvajalske agencije v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 58/2003 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[9], zlasti člena 66(1) in 66(2),

– ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2021/173 z dne 12. februarja 2021 o ustanovitvi Evropske izvajalske agencije za podnebje, infrastrukturo in okolje, Evropske izvajalske agencije za zdravje in digitalno tehnologijo, Evropske izvajalske agencije za raziskave, Izvajalske agencije Evropskega sveta za inovacije ter za mala in srednja podjetja, Izvajalske agencije Evropskega raziskovalnega sveta in Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo ter razveljavitvi izvedbenih sklepov 2013/801/EU, 2013/771/EU, 2013/778/EU, 2013/779/EU, 2013/776/EU in 2013/770/EU[10],

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj,

---

6 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.
7 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
8 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.
9 UL L 297, 22.9.2004, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/1653/oj.
10 UL L 50, 15.2.2021, str. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2021/173/oj.

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico vršilcu dolžnosti direktorja Evropske izvajalske agencije za raziskave glede izvrševanja proračuna izvajalske agencije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep skupaj s sklepom o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija, in resolucijo, ki je del sklepov, posreduje vršilcu dolžnosti direktorja Evropske izvajalske agencije za raziskave, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

8. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o razrešnici glede izvrševanja proračuna devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju bilanc stanj in računov devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– ob upoštevanju finančnih informacij o evropskih razvojnih skladih (COM(2025)0354),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o dejavnostih devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 z odgovori Komisije[1],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[2] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočil Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja dejavnosti evropskih razvojnih skladov za proračunsko leto 2024 (05886/2026 – C10-0051/2026),

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju (Benin) dne 23. junija 2000[3] in spremenjenega v Ouagadougouju (Burkina Faso) dne 22. junija 2010[4],

– ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in

---

1 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
2 UL C, C/2025/5405, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5405/oj.
3 UL L 317, 15.12.2000, str. 3.
4 UL L 287, 4.11.2010, str. 3.

ozemelj, vključno z Grenlandijo)[5],

– ob upoštevanju člena 33 Notranjega sporazuma z dne 20. decembra 1995 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti v okviru drugega finančnega protokola k Četrti konvenciji AKP-ES[6],

– ob upoštevanju člena 32 Notranjega sporazuma z dne 18. septembra 2000 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti na podlagi Finančnega protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami, podpisanem v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000, in o dodelitvi finančne pomoči za čezmorske države in ozemlja, za katere velja četrti del Pogodbe ES[7],

– ob upoštevanju člena 11 Notranjega sporazuma z dne 24. in 26. junija 2013 med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije[8],

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 74 finančne uredbe z dne 16. junija 1998 o sodelovanju pri razvojnem financiranju v okviru Četrte konvencije AKP-ES[9],

– ob upoštevanju člena 119 finančne uredbe z dne 27. marca 2003 v zvezi z 9. Evropskim razvojnim skladom[10],

– ob upoštevanju člena 50 Uredbe Sveta (ES) št. 215/2008 z dne 18. februarja 2008 o finančni uredbi, ki se uporablja za 10. Evropski razvojni sklad[11],

– ob upoštevanju člena 44 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski

---

5 UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.
6 UL L 156, 29.5.1998, str. 108.
7 UL L 317, 15.12.2000, str. 355.
8 UL L 210, 6.8.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
9 UL L 191, 7.7.1998, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
10 UL L 83, 1.4.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
11 UL L 78, 19.3.2008, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.

razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323[12],

– ob upoštevanju členov 101 in 102(3) ter Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. podeli razrešnico Komisiji glede izvrševanja proračuna devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje Svetu, Komisiji, Računskemu sodišču in Evropski investicijski banki ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

12 UL L 307, 3.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

9. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o zaključnem računu za splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024[1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0359 – C10-0145/2025)[2],

– ob upoštevanju poročila Komisije o nadaljnjem ukrepanju na podlagi razrešnice za proračunsko leto 2023 (COM(2025)0373) in podrobnih odgovorov na specifične zahteve Evropskega parlamenta,

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU – proračunsko leto 2024 (COM(2025)0824),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2024 (COM(2025)0314), in delovnega dokumenta služb Komisije, ki mu je priložen (SWD(2025)0159),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o izvrševanju proračuna za proračunsko leto 2024, skupaj z odgovori institucij[3], in posebnih poročil Računskega sodišča,

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[4] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05749/2026 – C10-0037/2026),

– ob upoštevanju priporočila Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice izvajalskim agencijam glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 (05752/2026 – C10-0050/2026),

– ob upoštevanju členov 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L, 2024/207, 22.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2024/207/oj.
2 UL C, C/2025/4944, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4944/oj.
3 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
4 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012[5] in zlasti členov 69, 260, 261 in 262,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije[6], in zlasti členov 69, 266, 267 in 268,

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 58/2003 z dne 19. decembra 2002 o statutu izvajalskih agencij, pooblaščenih za izvajanje nekaterih nalog pri upravljanju programov Skupnosti[7], in zlasti člena 14(2) in (3),

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. odobri zaključni račun za splošni proračun Evropske unije za proračunsko leto 2024;

2. navaja svoje pripombe v resoluciji, ki je del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija in izvajalske agencije ter deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad;

---

5 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 UL L 11, 16.1.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/58/oj.

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču, nacionalnim parlamentom ter nacionalnim in regionalnim revizijskim institucijam držav članic ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

10. Sklep Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 o zaključnem računu devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju bilanc stanj in računov devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 (COM(2025)0354 – C10-0158/2025),

– ob upoštevanju finančnih informacij o evropskih razvojnih skladih (COM(2025)0354),

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča o dejavnostih devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024 z odgovori Komisije[1],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti računovodskih izkazov[2] ter zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2024 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju priporočil Sveta z dne 17. februarja 2026 o podelitvi razrešnice Komisiji glede izvrševanja dejavnosti evropskih razvojnih skladov za proračunsko leto 2024 (05886/2026 – C10-0051/2026),

– ob upoštevanju Sporazuma o partnerstvu med članicami skupine afriških, karibskih in pacifiških držav na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi, podpisanega v Cotonouju (Benin) dne 23. junija 2000[3] in spremenjenega v Ouagadougouju (Burkina Faso) dne 22. junija 2010[4],

– ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo)[5],

– ob upoštevanju člena 33 Notranjega sporazuma z dne 20. decembra 1995 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti v okviru

---

1 UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.
2 UL C, C/2025/5407, 13.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5407/oj.
3 UL L 317, 15.12.2000, str. 3.
4 UL L 287, 4.11.2010, str. 3.
5 UL L 355, 7.10.2021, str. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj.

drugega finančnega protokola k Četrti konvenciji AKP-ES[6],

– ob upoštevanju člena 32 Notranjega sporazuma z dne 18. septembra 2000 med predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju in upravljanju pomoči Skupnosti na podlagi Finančnega protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami, podpisanem v Cotonouju (Benin) 23. junija 2000, in o dodelitvi finančne pomoči za čezmorske države in ozemlja, za katere velja četrti del Pogodbe ES[7],

– ob upoštevanju člena 11 Notranjega sporazuma z dne 24. in 26. junija 2013 med predstavniki vlad držav članic Evropske unije, ki so se sestali v okviru Sveta, o financiranju pomoči Evropske unije v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 v skladu s Sporazumom o partnerstvu AKP-EU in o dodelitvi finančne pomoči čezmorskim državam in ozemljem, za katere se uporablja četrti del Pogodbe o delovanju Evropske unije[8],

– ob upoštevanju člena 319 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju člena 74 finančne uredbe z dne 16. junija 1998 o sodelovanju pri razvojnem financiranju v okviru Četrte konvencije AKP-ES[9],

– ob upoštevanju člena 119 finančne uredbe z dne 27. marca 2003 v zvezi z 9. Evropskim razvojnim skladom[10],

– ob upoštevanju člena 50 Uredbe Sveta (ES) št. 215/2008 z dne 18. februarja 2008 o finančni uredbi, ki se uporablja za 10. Evropski razvojni sklad[11],

– ob upoštevanju člena 44 Uredbe Sveta (EU) 2018/1877 z dne 26. novembra 2018 o finančni uredbi, ki se uporablja za 11. Evropski razvojni sklad, in razveljavitvi Uredbe (EU) 2015/323[12],

– ob upoštevanju členov 101 in 102(3) ter Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za razvoj,

---

6 UL L 156, 29.5.1998, str. 108.
7 UL L 317, 15.12.2000, str. 355.
8 UL L 210, 6.8.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_eums/2013/806/oj.
9 UL L 191, 7.7.1998, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/1998/430/oj.
10 UL L 83, 1.4.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_financ/2003/401/oj.
11 UL L 78, 19.3.2008, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/215/oj.
12 UL L 307, 3.12.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1877/oj.

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

1. odobri zaključni račun devetega, desetega in enajstega Evropskega razvojnega sklada za proračunsko leto 2024;

2. naroči svoji predsednici, naj ta sklep posreduje Svetu, Komisiji, Računskemu sodišču in Evropski investicijski banki ter poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

11. Resolucija Evropskega parlamenta z dne 29. aprila 2026 s pripombami, ki so del sklepov o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III - Komisija in izvajalske agencije in deveti, deseti in enajsti Evropski razvojni sklad (2025/2145(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek III – Komisija,

– ob upoštevanju sklepov o razrešnici glede izvrševanja proračunov izvajalskih agencij za proračunsko leto 2024,

– ob upoštevanju člena 101 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenj Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za okolje, podnebje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve in Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

– ob upoštevanju pisma Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0085/2026),

A. ker je enajsti ERS dosegel zadnjo fazo, saj je 31. decembra 2020 začela veljati njegova samoderogacijska klavzula; ker so bile posebne pogodbe za obstoječe sporazume o financiranju podpisane do 31. decembra 2023, izvajanje tekočih projektov, ki jih financira ERS, pa se bo nadaljevalo do njihovega dokončnega zaključka;

B. ker deveti, deseti in enajsti[1] ERS niso bili vključeni v splošni proračun Unije in se bodo do njihovega zaključka še naprej izvajali ločeno, kar velja tudi za poročanje o njih;

C. ker je v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 pomoč državam AKP za razvojno sodelovanje vključena v Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa) kot del splošnega proračuna EU, pomoč za razvojno sodelovanje za čezmorske države in ozemlja, vključno z Grenlandijo, pa v Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj;

D. ker ERS skoraj v celoti upravlja Generalni direktorat Komisije za mednarodna partnerstva (GD INTPA), majhen delež (7 %) odhodkov

---

[1] Enajsti ERS zajema večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027.

ERS za leto 2023 pa Generalni direktorat za sosedstvo in širitvena pogajanja (GD NEAR);

Politične prednostne naloge

1. poudarja, kako pomembno je spoštovati temeljne vrednote in načela Unije iz Pogodbe o Evropski uniji (PEU) in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU); v postopku razrešnice posebej poudarja načelo pravne države iz člena 2 PEU, načelo dobrega finančnega poslovodenja iz člena 317 PDEU ter načelo boja proti goljufijam in zaščite finančnih interesov Unije iz člena 325 PDEU;

2. opozarja, da je spoštovanje pravne države in temeljnih pravic osnovni pogoj za dobro finančno poslovodenje proračuna Unije in da ima Komisija na voljo širok nabor instrumentov za zagotavljanje spoštovanja teh načel; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da v več državah članicah še vedno prihaja do nazadovanja na področju pravne države in sistemske korupcije ter napadov na temeljne pravice, kar neposredno vpliva na dobro upravljanje sredstev Unije; ugotavlja, da pomanjkanje sredstev Unije zaskrbljujoče vpliva na zagotavljanje javnih storitev; opozarja predvsem na čedalje slabše razmere na Madžarskem, zaznamovane z vsesplošno korupcijo in zakoreninjenimi oligarhičnimi mrežami, kar terja nenehno pozornost; obžaluje, da se je zmanjšal pritisk Komisije na državo, da bi poskrbela za smiselne reforme, saj so zneski sredstev, ki ostajajo zamrznjeni, vse manjši, čeprav se težave nadaljujejo oziroma so se celo poslabšale, ; poudarja, da se mora Komisija odmakniti od zgolj spremljanja ter začeti v celoti in dosledno uporabljati razpoložljive instrumente za začasno ustavitev ali zaščito financiranja Unije, kadar pomanjkljivosti na področju pravne države vplivajo na dobro finančno poslovodenje v vseh zadevnih državah članicah; poudarja, da mora spoštovanje pravne države veljati za vse udeležence v programih Unije, vključno s tretjimi državami;

3. ponovno poudarja izjemen pomen varstva otrokovih pravic v vseh ukrepih Unije; izraža globoko zaskrbljenost zaradi ugotovitev neodvisne mednarodne preiskovalne komisije Združenih narodov o Ukrajini v zvezi z deportacijo in prisilno premestitvijo ukrajinskih otrok v Rusijo, kot je dokumentirano v njenih poročilih; poudarja, da mora Evropska unija v okviru svojih pristojnosti delovati kot konstruktiven in zanesljiv akter v mednarodnem pravnem in institucionalnem okviru, prispevati k večstranskim prizadevanjem, da se identificirajo zadevni otroci, pojasniti, kje se nahajajo, podpirati iskanje družin in ponovno združitev z njimi ter olajšati njihovo varno vrnitev v skladu z mednarodnim pravom in otrokovo koristjo; poudarja, da bi morale politike in instrumenti financiranja Unije dosledno podpirati mednarodno sodelovanje za varstvo otrokovih pravic, dostop do pravnih sredstev, rehabilitacijo in ponovno vključevanje ter odgovornost za hude kršitve mednarodnega humanitarnega prava in mednarodnega prava o človekovih pravicah;

4. pozdravlja, da je Evropsko računsko sodišče za proračunsko leto 2024 znova izdalo mnenje brez pridržkov glede zanesljivosti računovodskih izkazov ter zakonitosti in pravilnosti prihodkov; hkrati obžaluje, da je moralo Računsko sodišče že šesto leto zapored izdati negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti odhodkov iz proračuna Unije ter mnenje s pridržkom o zakonitosti in pravilnosti odhodkov v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

5. ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za leto 2024 izpostavilo več vprašanj, ki vzbujajo resno zaskrbljenost; pozdravlja, da se je skupna stopnja napake zmanjšala s 5,6 % za leto 2023 na 3,6 % za leto 2024; poudarja pa, da velja pri tolmačenju tega zmanjšanja ravnati previdno, saj morda ne odraža nujno izboljšanja finančnega upravljanja ali povečanja učinkovitosti kontrolnih sistemov, temveč bi nanj lahko vplivali tudi kontekstualni dejavniki, kot so konec nujne porabe, povezane s covidom-19, razmeroma nizka raven izvrševanja proračuna v letu 2024 in zgodnja faza izvajanja večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027; je predvsem zaskrbljen, ker se je stopnja napake za razdelek Kohezija, odpornost in vrednote sicer zmanjšala z 9,3 % na 5,7 %, a je še vedno precej nad 2-odstotnim pragom pomembnosti, pri čemer Računsko sodišče še naprej odkriva slabosti v sistemih kontrole in odkrivanja, ki jih uporabljajo Komisija in države članice; izraža zaskrbljenost, da bi lahko ponavljajoča se narava teh ugotovitev onemogočila normalizacijo sedanje stopnje napake v kohezijski politiki; v zvezi s tem izraža resno zaskrbljenost zaradi predlogov, da bi se v naslednjem večletnem finančnem okviru uvedel nov model porabe, ki bi se še bolj opiral na kontrolne sisteme držav članic, čeprav je videti, da temeljni vzroki za vztrajno visoke stopnje napak še niso bili ustrezno obravnavani; opozarja, da kohezijska politika ostaja temeljni instrument Unije za spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne konvergence ter podpiranje uravnoteženega razvoja v regijah, in poudarja, da je treba pri vsaki prihodnji reformi modelov porabe ohraniti cilje, predvidljivost in namenski proračunski okvir kohezijske politike;

6. izraža globoko zaskrbljenost zaradi stalnih pomanjkljivosti pri izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost; ugotavlja, da je Računsko sodišče že tretje leto zapored izdalo mnenje s pridržkom o zakonitosti in pravilnosti odhodkov mehanizma za okrevanje in odpornost ter da ocenjuje, da je minimalni finančni učinek ugotovitev nad pragom pomembnosti; poudarja, da je Računsko sodišče pri revizijah in kontrolah odkrilo resne pomanjkljivosti, ki še naprej spodkopavajo zagotovilo o pravilni uporabi sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost; je še posebej zaskrbljen zaradi velike vrzeli v odgovornosti, ki je posledica pomanjkanja zanesljivih in popolnih informacij o končnih upravičencih do sredstev Unije, zlasti ker Komisija razlaga pojem „končni prejemnik“ v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, kar je v nasprotju z veljavno zakonodajo; opozarja, da je Parlament v prejšnjih resolucijah o razrešnici v zvezi z

mehanizmom za okrevanje in odpornost večkrat izrazil resne pomisleke, tudi glede preglednosti končnih upravičencev; meni, da bi morala Komisija začeti postopek za ugotavljanje kršitev; meni tudi, da bi morala Komisija ukrepati brez nepotrebnega odlašanja in v celoti izvajati svoja pooblastila, ki jih ima kot varuhinja Pogodb v odnosu do držav članic, da bi državljanom in deležnikom zagotovila popoln dostop do teh informacij; namerava, če tega ne bo storila, preučiti vse ustrezne ukrepe v okviru svojih pristojnosti za zagotavljanje skladnosti, vključno s sodnimi postopki;

7. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je sedanja stopnja izvrševanja za kohezijske sklade občutno nižja od stopnje izvrševanja v prejšnjem večletnem finančnem okviru 2014–2020, kar sovpada z dejstvom, da je bilo do konca leta 2024 izplačanih le približno 50 % sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, kar pomeni, da je treba preostalih 50 % sredstev izplačati pred koncem obdobja izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost decembra 2026; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je skupni znesek neporavnanih obveznic Unije konec leta 2024 povečal na 578,2 milijarde EUR, zaskrbljen pa je tudi nad ocenami Računskega sodišča, da bi lahko ta znesek do konca leta 2027 dosegel 900 milijard EUR, kar bo zaradi s tem povezanih plačil obresti in odplačila glavnice znatno obremenilo prihodnje večletne finančne okvire; ugotavlja, da je treba vzdržnost dolga Unije upoštevati pri vseh prihodnjih proračunskih odločitvah;

8. poudarja, da preglednost ni abstraktno načelo upravljanja, temveč osrednji element učinkovitega kontrolnega okolja; poudarja, da nepopolna dokumentacija, nedosledne prakse registracije ali zanašanje na neformalne komunikacijske kanale neposredno slabijo revizijske sledi in ovirajo organ za podelitev razrešnice pri tem, da bi ocenil zakonitost, pravilnost in dobro finančno poslovodenje; v zvezi s tem obžaluje, da je bilo v zadnjih letih več primerov, ko Komisija ni spoštovala razumnih standardov preglednosti, in je seznanjen s sodbo Splošnega sodišča v zadevi T-36/23[2], Stevi in The New York Times/Komisija; opozarja, da se bodo v skladu z Uredbo (ES) št. 1049/2001 besedilna sporočila, ki jih pošljejo ali prejmejo uradniki Unije, štela za dokumente le, če se nanašajo na politiko ali odločitve Unije; poudarja, da bi morala Komisija poskrbeti, da bodo prakse preglednosti izpolnjevale visoke standarde upravljanja, da bo lahko organ za podelitev razrešnice v celoti ocenil zakonitost, pravilnost in dobro finančno poslovodenje proračuna Unije; ugotavlja, kako pomembno je pravočasno odzivanje na zahteve za dostop do dokumentov; spodbuja Komisijo, naj izboljša svoje postopke, da bodo lahko nadzorni organi v celoti ocenili zakonitost, pravilnost in dobro finančno poslovodenje; meni, da lahko neuspeh pri posredovanju ustrezne dokumentacije in zagotavljanju preglednosti na ravni

---

2 Sodba Splošnega sodišča z dne 14. maja 2025, Matina Stevi in The New York Times Company/Evropska komisija, T-36/23, ECLI:EU:T:2025:483.

višjega vodstva ogrozi zaupanje javnosti, institucionalno odgovornost in verodostojnost Komisije kot varuhinje Pogodb; poziva vodstvo Komisije, naj zagotovi popolno skladnost z obveznostmi glede preglednosti in ustrezno registracijo vseh sporočil, povezanih z delom, tudi na ravni predsednika in članov kolegija, ter okrepi notranje postopke in mehanizme odgovornosti, da bi v prihodnosti preprečili podobne pomanjkljivosti;

9. spominja na ugotovitve, da je bil nekdanji predsednik češke vlade v prejšnjem mandatu v nasprotju interesov, zaradi česar je bilo financiranje Unije začasno ustavljeno in je bil sprejet finančni popravek; je seznanjen z javnimi izjavami predsednika vlade, da se namerava odpovedati lastništvu in nadzoru poslovnih interesov, ki bi lahko imeli koristi od sredstev Unije, z vzpostavitvijo domnevno nepovratne skrbniške ureditve; opozarja, kako pomembno je vzpostaviti preverljive pravne ureditve, s katerimi bi preprečili tveganje, da bi sredstva Unije koristila zasebnim poslovnim interesom nosilcev javnih funkcij; poudarja, da bi morale države članice zagotoviti učinkovite zaščitne ukrepe za ohranjanje preglednosti, tudi glede razkritja informacij o dejanskem lastništvu, integritete in dobrega finančnega poslovodenja sredstev Unije;

10. poudarja, da morajo člani Komisije izpolnjevati najvišje standarde integritete, neodvisnosti in odgovornosti, tako pri sedanjih funkcijah kot pri svojih prejšnjih vlogah; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je v obdobju, ko je bil sedanji komisar za zdravje in dobrobit živali kot komisar za sosedstvo in širitev pristojen za GD NEAR več višjih vodstvenih položajev v tem generalnem direktoratu ostalo nezasedenih, in ugotavlja, da je Komisija med izmenjavo mnenj z organom za podelitev razrešnice posredovala netočne informacije v zvezi s tem; poudarja, da mora Komisija poskrbeti, da bodo vsi člani kolegija izpolnjevali standarde integritete, neodvisnosti in strokovnega ravnanja, ki so potrebni za izvajanje njihovih pristojnosti, zlasti kadar te zajemajo upravljanje politično občutljivih portfeljev in obsežnih sredstev Unije; meni, da resne in dolgotrajne pomanjkljivosti pri upravljanju v GD NEAR, posredovanje netočnih informacij Parlamentu v okviru postopka razrešnice ter zgoraj navedeni dodatni pomisleki v zvezi z ravnanjem in neodvisnostjo kažejo vzorec, ki ni združljiv s standardi odgovornosti, zanesljivosti in dobrega upravljanja, ki se zahtevajo od člana Komisije;

11. poudarja, da mora Komisija delovati popolnoma nepristransko in pregledno, kar vključuje odpravo nasprotij interesov, zagotavljanje jasne odgovornosti za upravljanje sredstev Unije in upoštevanje lastnih smernic o pravni državi; poziva Komisijo, naj poveča preglednost in odgovornost v zvezi z imenovanjem in dejavnostmi svojih posebnih svetovalcev, tako da sistematično objavlja podrobne informacije o njihovih izbirnih merilih, mandatu, nalogah, trajanju zaposlitve, plačilu in izjavah o interesih; poudarja, da lahko posebni svetovalci pomembno vplivajo na razvoj politike, zato morajo zanje

veljati jasni standardi upravljanja, obveznosti rednega poročanja in proaktivno razkrivanje v skladu z načeli dobrega finančnega poslovodenja in členom 15(3) PDEU;

12. poudarja, da nadaljnji ukrepi Komisije ne smejo povzročiti razširitve njenih pristojnosti zunaj okvira, določenega v Pogodbah;

13. ugotavlja, da je Računsko sodišče v več posebnih poročilih v zadnjih letih ugotovilo pomanjkljivosti v metodologiji Komisije za ocenjevanje podnebnih učinkov porabe Unije, ki so privedle do sistemske precenitve z uporabo sistemov predhodnega označevanja na podlagi pričakovanega učinka dejavnosti in ki ne upoštevajo dejanskih rezultatov; poudarja, da lahko omejitve sedanjih metodologij vplivajo na zanesljivost sporočenih podatkov in na oceno uspešnosti, ki jo opravi organ za podelitev razrešnice; ugotavlja tudi, da sedanje metodologije za spremljanje odhodkov za podnebje in biotsko raznovrstnost ne zajemajo v celoti vseh učinkov dejavnosti Unije, vključno z nekaterimi ukrepi v okviru skupne kmetijske politike; ugotavlja, da uporaba načela, da se ne škoduje bistveno, pomaga preprečevati izvajanje neskladnih ukrepov; poudarja, da lahko take metodološke omejitve za organ za podelitev razrešnice pomenijo izziv v zvezi z odgovornostjo; poudarja, da je sposobnost Parlamenta za izvajanje učinkovitega proračunskega nadzora odvisna tudi od preglednih in preverljivih dokazov na ravni projektov o okoljski skladnosti in vplivu;

14. opozarja, da pri pregledu sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev nevladnim organizacijam, ki ga je Komisija opravila leta 2024, ni bilo ugotovljenih kršitev pravnih predpisov; kljub temu poudarja, da bi morale za vse prejemnike sredstev Unije, vključno z nevladnimi organizacijami, veljati stroge, sorazmerne in na tveganju temelječe zahteve glede nadzora in preglednosti v skladu s pravnimi določbami in dobrim finančnim poslovodenjem; poudarja, da je treba zahteve glede proračunskega nadzora, zaščitnih ukrepov in preglednosti uporabljati nevtralno, sorazmerno in na podlagi dokazov, da bosta preglednost in spremljanje učinkovita za vse kategorije upravičencev in da bo nadzor temeljil na tveganju; poudarja, da ni preglednosti, to pa spodkopava zaupanje v postopek razrešnice, in da je za učinkovit nadzor potrebna uporaba enakovrednih standardov za vse upravičence; je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča iz posebnega poročila št. 11/2025 z naslovom Preglednost sredstev EU, dodeljenih nevladnim organizacijam;

15. ugotavlja, da so organizacije civilne družbe v skladu s Pogodbama legitimne upravičenke do sredstev Unije in pogosto podpirajo doseganje ciljev Unije; poudarja, da je treba zahteve glede proračunskega nadzora, zaščitnih ukrepov in preglednosti uporabljati nevtralno, sorazmerno in na podlagi dokazov, pri tem pa ustrezno upoštevati pravno varnost; poudarja, da lahko selektivna

preglednost omaja zaupanje v postopek razrešnice, in da je za učinkovit nadzor potrebna dosledna uporaba primerljivih standardov za vse upravičence; je seznanjen z delovno skupino za nadzor, ki je bila v zvezi s tem ustanovljena v Parlamentu;

16. opominja na ključno vlogo organizacij civilne družbe, ki ohranjajo demokratične vrednote v živahni in dinamični demokratični družbi ter so čvrsta podlaga za široko pokritost vseh pomembnih stališč v različnih razpravah, in opozarja, da lahko za opravljanje teh funkcij v skladu s finančno uredbo prejmejo finančno podporo Unije, kot je določeno v členu 11 Pogodbe o Evropski uniji;

17. pozdravlja, da sta se od začetka ruske nezakonite vojaške agresije proti Ukrajini povečala število in obseg instrumentov Unije za financiranje obrambe, saj je treba nujno okrepiti obrambne zmogljivosti Unije; meni, da je treba obrambo in podporo Ukrajini v sedanjih geopolitičnih razmerah obravnavati kot proračunsko prednostno nalogo in da bi bilo treba za dosego tega cilja dodeliti ustrezna sredstva; poudarja, da je potreben celovit pristop Unije k financiranju varnosti in obrambe, v katerega bi bile zajete tako konvencionalne vojaške kot nekonvencionalne grožnje, vključno s hibridnimi, kot so tiste, povezane z umetno inteligenco, droni in kibernetskimi napadi; meni, da bi bilo treba pri financiranju tehnologij dati prednost tehnologijam, ki prinašajo največjo operativno prednost; poudarja, da se morajo demokratična odgovornost, možnost revizije in preglednost povečevati vzporedno z odhodki, hkrati pa priznava, da lahko legitimne varnostne zahteve omejijo razkritje nekaterih občutljivih informacij, ne da bi se zmanjšala splošna zmogljivost organa za podelitev razrešnice za izvajanje učinkovitega nadzora; poudarja, da je treba dodatno izboljšati preglednost financiranja obrambe Unije, tudi tako, da bodo revizijske ureditve sorazmerne z občutljivostjo obrambnih dejavnosti in da bo lahko organ za podelitev razrešnice v fazah sprejetja, zasnove in izvajanja zagotovo izvajal demokratični nadzor nad vsemi dejavnostmi, ki jih financira Unija;

18. poudarja, da je enakost ena od temeljnih vrednot Unije in je zapisana v Listini EU o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina); spominja na zavezo Unije, da bo načelo enakosti spolov upoštevala pri oblikovanju politik in izvrševanju svojih sredstev, pa tudi pri pripravi proračuna;

19. spominja na sporazum o ustanovitvi medinstitucionalnega organa za etične standarde za člane institucij in posvetovalnih organov iz člena 13 Pogodbe o Evropski uniji;

20. opozarja, da je pri dodeljevanju in izvrševanju sredstev Unije pomembno zagotoviti popolno skladnost s finančno uredbo in temeljnimi vrednotami Unije; poudarja, da so potrebni ustrezen nadzor, preglednost in zaščitni ukrepi za preprečevanje goljufij,

nasprotij interesov, korupcije, dvojnega financiranja, pranja denarja in zlorabe sredstev, tudi s strani upravičencev, katerih dejavnosti niso združljive z vrednotami Unije; v zvezi s tem poudarja osrednjo vlogo strukture Unije za boj proti goljufijam kot celote in izraža določene pomisleke, ker nekatere države članice nočejo sodelovati z enim od njenih elementov, zlasti z Evropskim javnim tožilstvom (EJT);

Glavna priporočila:

21. poziva Komisijo, naj zlasti:

(i) nujno ponovno oceni in obravnava poslabšanje stanja pravne države in tveganja za proračun Unije na Madžarskem ter sprejme vse potrebne ukrepe v skladu z uredbo o pogojenosti in drugimi razpoložljivimi orodji, vključno s popolno začasno ustavitvijo sredstev Unije;

(ii) dosledno in natančno uporablja določbe v zvezi s „končnimi prejemniki“ iz Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost[3] (v nadaljnjem besedilu: uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost), tako da revidira svoje smernice o načrtih za okrevanje in odpornost, komunicira z državami članicami o pravilni uporabi opredelitve „končnih prejemnikov“, poskrbi, da bodo države članice zbirale in posredovale informacije o zadnjih subjektih, ki so prejeli sredstva, z izjemo posredniških subjektov, kot so ministrstva ali organi upravljanja, te informacije pa naj organu za podelitev razrešnice da na voljo do zadnjega roka za plačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter po potrebi začne postopek za ugotavljanje kršitev;

(iii) objavi seznam končnih prejemnikov in izvajalcev za vse instrumente v usklajeni, strojno berljivi obliki;

(iv) poskrbi za skladnost s pravili Unije o dostopu do dokumentov, vključno z besedilnimi sporočili, obenem pa naj prizna, da bi morala biti institucionalna sporočila v javnem interesu dostopna na sorazmeren način ter ob spoštovanju pravnih in varnostnih zahtev, da se zaščitita demokratični nadzor in odgovornost;

(v) zagotovi, da se upravičencem, tudi tistim, ki so povezani s člani Evropskega sveta, ne bodo neposredno ali posredno izplačevala sredstva Unije, če je bilo ugotovljeno nasprotje interesov, ki ni bilo dokazano in preverljivo odpravljeno v skladu z veljavnimi pravili in zaščitnimi ukrepi Unije;

---

[3] UL L 57, 18.2.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

(vi) poskrbi, da bodo vsi komisarji in visoki uradniki svoje naloge opravljali popolnoma v skladu s pravili Unije o integriteti, nasprotju interesov in dobrem upravljanju;

(vii) ustrezno uporablja okvir kontrole za odhodke Unije, povezane s cilji na področju podnebja in biotske raznovrstnosti, vključno s sorazmernim mehanizmom preverjanja, pravočasnim poročanjem o podnebnih podatkih na ravni projektov in preglednim obveščanjem o vplivih na okolje, v skladu s priporočili Računskega sodišča ter ob ustreznem upoštevanju operativne izvedljivosti in gospodarske konkurenčnosti; izboljša spremljanje rezultatov in poročanje o njih, ki bo zajemalo več kot zgolj cilje porabe, da bi se čim bolj povečal učinek financiranja Unije za podnebje in biotsko raznovrstnost;

(viii) v skladu s finančno uredbo preuči vse morebitne goljufive ali nepravilne upravičence; opozarja na pomen ustreznega nadzora nad financiranjem Unije, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti spoštovanju temeljnih vrednot Unije, in na pravno obveznost Komisije, da zagotovi, da upravičenci spoštujejo te vrednote in se vzdržijo kršitev poklicnih pravil;

(ix) zagotovi, da bo imelo Evropsko javno tožilstvo glede na vse večje število preiskav in visoko ocenjeno škodo ustrezna sredstva za preiskovanje primerov goljufij v zvezi s sredstvi Unije, vključno z odhodki mehanizma za okrevanje in odpornost;

(x) si še naprej prizadeva, da bo pri pripravi proračuna upoštevala vidik spola in spremljala učinke proračuna Unije na enakost spolov;

POGLAVJE 1 – Večletni finančni okvir

Izjava Evropskega računskega sodišča o zanesljivosti ter izvrševanju proračuna in finančnem poslovodenju

Zanesljivost zaključnega računa

22. pozdravlja, da je Računsko sodišče v svojem letnem poročilu o izvajanju proračuna za proračunsko leto 2024[4] ugotovilo, da je konsolidirani zaključni račun Evropske unije za to proračunsko leto zanesljiv; ugotavlja, da Računsko sodišče že od leta 2007 izdaja mnenje brez pridržkov glede zanesljivosti računovodskih izkazov;

23. ugotavlja, da so na dan 31. decembra 2024 skupne obveznosti znašale 827,3 milijarde EUR, skupna sredstva pa 518,5 milijarde EUR; ugotavlja, da posledična razlika v višini 308,8 milijarde EUR predstavlja negativna neto sredstva Unije, ki odražajo dolg in delež odhodkov, ki so že nastali do 31. decembra 2024 in jih je treba financirati iz prihodnjih proračunov; ugotavlja tudi, da je negativni gospodarski rezultat za leto 2024 znašal 97,2 milijarde EUR, pri čemer so zneski, prikazani kot odhodki za instrument NextGenerationEU, znatno prispevali tako k negativnemu neto stanju sredstev kot h gospodarskemu rezultatu;

24. ugotavlja, da je ocenjena vrednost nastalih upravičenih izdatkov, ki jih je treba plačati upravičencem, a za katere še ni bilo zahtevkov, konec leta 2024 znašala 160,7 milijarde EUR (leta 2023: 155,2 milijarde EUR), od tega je bilo 7,9 milijarde EUR povezanih s prihodnjimi plačili, napovedanimi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

25. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so sredstva, obveznosti, prihodki in odhodki, vključno s tistimi, ki so povezani z instrumentom NextGenerationEU, oceno v zvezi s procesom izstopa Združenega kraljestva iz EU ter vplivom ruske vojaške agresije proti Ukrajini, v konsolidiranem zaključnem računu pošteno predstavljeni;

Zakonitost in pravilnost prihodkov Unije

26. je seznanjen, da je Računsko sodišče pri prihodkih Unije ugotovilo, da stopnja napake ni bila pomembna in da so bili sistemi upravljanja, ki jih je preučilo, na splošno uspešni;

Zakonitost in pravilnost odhodkov Unije

27. močno obžaluje negativno mnenje o zakonitosti in pravilnosti proračunskih odhodkov Unije, ki ga je Računsko sodišče izdalo že

---

4. UL C, C/2025/5409, 8.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5409/oj.

šesto leto zapored; opozarja, da organ za podelitev razrešnice še naprej pozorno spremlja razvoj dogodkov in da bo v okviru postopka podelitve razrešnice znova ocenil stanje; poudarja, kako pomembna so stalna in vztrajna prizadevanja za odpravo temeljnih pomanjkljivosti ter okrepitev finančnega poslovodenja in nadzornih mehanizmov Komisije in držav članic; je seznanjen s težavami, ki jih ima organ za podelitev razrešnice, kadar Računsko sodišče in Komisija uporabljata različne pravne in metodološke opredelitve;

28. pozdravlja, da se je po oceni Računskega sodišča stopnja napake pri odhodkih za leto 2024 zmanjšala na 3,6 %, kar je za dve odstotni točki manj kot leta 2023, ko je znašala 5,6 %; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Računsko sodišče še naprej odkriva bistvene težave pri odhodkih na podlagi povračil, ki največ prispevajo k skupni stopnji napake in pri katerih je ocenjena stopnja napake 5,7 %; ugotavlja, da se učinek napak, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, ocenjuje kot pomemben in pogost;

29. ugotavlja, da so ocene tveganja ob plačilu, ki jih je Komisija pripravila za leto 2024 in zajemajo vse razdelke večletnega finančnega okvira, razen razdelka 3, dosledno nižje od intervalov zaupanja Računskega sodišča, zlasti za razdelka 2 in 6, in meni, da to odraža tudi znatne metodološke razlike in razlike v mandatu med institucijama;

30. ugotavlja, da Komisija za razliko od Računskega sodišča, ki mora poročati o vseh napakah, ne glede na to, ali je mogoč finančni popravek, poroča le o nepravilnostih, za katere meni, da so izterjave pravno upravičene; opozarja, da Komisija v skladu z uredbo o skupnih določbah kot „nepravilnost“ obravnava vsako kršitev veljavnega prava, ki je posledica dejanja ali opustitve s strani gospodarskega subjekta, ki zaradi neupravičenih odhodkov škoduje ali bi škodovalo proračunu Unije, medtem ko opredelitev Računskega sodišča za „napako“ vključuje vsa plačila, izvršena brez izpolnjevanja zahtevanih pogojev; ponovno izraža zaskrbljenost, ker Komisija in Računsko sodišče zaradi svojih različnih institucionalnih vlog uporabljata različne pravne razlage in metodološke opredelitve, kar lahko povzroči zmedo; je zaskrbljen, da bi utegnila Komisija sistematično podcenjevati obstoječo stopnjo napake; izraža podporo razvoju skupnega revizijskega pristopa in metodologije;

31. poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da javni organi učinkovito izterjajo zneske, ki so bili neupravičeno izgubljeni zaradi goljufij, utaj, nepravilnosti in upravne razdrobljenosti, saj je to bistven element zaščite javnih financ; poziva Komisijo, naj poveča preglednost z vsakoletno objavo jasnih informacij o izterjavah, finančnih popravkih in zaplembah, povezanih s porabo Unije in sodelovanjem pri izvrševanju, predstavljenih na skladen in dostopen način, ki podpira odgovornost, hkrati pa preprečuje nepotrebno upravno breme;

32. ponovno izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da Komisija v oceni tveganja verjetno podcenjuje dejansko raven tveganja na več področjih; ugotavlja, da lahko pomanjkljivosti, ugotovljene v nekaterih upravljavskih in kontrolnih sistemih, vplivajo na splošno zanesljivost revizijskih zaključkov; poudarja, da je treba zagotoviti strog nadzor nad vsemi načini upravljanja; pozdravlja, da bo Računsko sodišče z letom 2025 prenehalo izbirati revizijske vzorce iz transakcij, ki so jih že pregledali Komisija ali nacionalni revizijski organi, za to spremembo pa se je odločil, ker se je ta pristop, čeprav se je pričakovalo, da bo razkril malo ali nič napak, večkrat izkazal za nezanesljivega; poudarja, da tak razplet vzbuja resne dvome o učinkovitosti kontrolnih sistemov Unije in še poudarja dolgoletne pozive Parlamenta k zanesljivim mehanizmom zagotovil za vse načine upravljanja;

33. odločno poziva Komisijo, naj pospeši uvajanje interoperabilnih orodij za boj proti goljufijam in podatkovno rudarjenje v vseh načinih upravljanja, kar bo omogočilo navzkrižno preverjanje dejanskega lastništva, kazalnikov tveganja pri javnem naročanju in signalov o dvojnem financiranju; poziva Komisijo, naj organu za podelitev razrešnice vsako leto poroča o obsegu in učinkovitosti teh orodij, vključno s tem, ali jih organi upravljanja uporabljajo; ponovno poudarja, da je za učinkovit boj proti goljufijam in nepravilnostim nujno potrebna obvezna uporaba orodij za podatkovno rudarjenje in umetno inteligenco;

34. poudarja, da ocenjena stopnja napake pri odhodkih Unije, kot je navedena v izjavi Računskega sodišča o zanesljivosti, odraža plačila, ki po oceni Računskega sodišča niso bila v celoti skladna z veljavnimi pravili in predpisi; meni, da to samo po sebi sicer ni pokazatelj goljufije ali korupcije in ne pomeni samodejno potratne porabe sredstev, izpostavlja pa področja, na katerih bi bilo mogoče s popravnimi ukrepi izboljšati ustrezno uporabo pravil ter učinkovito zaščititi finančne interese Unije; obžaluje, da lahko vztrajne napake, čeprav so pogosto tehnične narave, kljub temu ogrozijo zaupanje javnosti v dobro finančno poslovodenje proračuna Unije;

35. opozarja, da organ za podelitev razrešnice, kot je določeno v Pogodbah, ob koncu leta potrebuje izjavo Računskega sodišča o zanesljivosti računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, da bi lahko sprejel sklep o razrešnici za to leto; ugotavlja, da so programi porabe Unije večletni in da njihovi upravljavski in kontrolni sistemi zajemajo več let, kar omogoča popravke in izterjave po koncu leta;

36. opozarja, da ima Komisija glavno odgovornost za preprečevanje in odkrivanje goljufij, ki škodijo finančnim interesom Unije; ugotavlja, da mora Računsko sodišče v skladu s svojim mandatom poročati o vseh primerih nepravilnosti, ki jih odkrije pri svojem revizijskem delu; ugotavlja tudi, da Računsko sodišče sume kaznivih dejanj, ki

spadajo v pristojnost Evropskega javnega tožilstva (EJT), in sume goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih dejavnosti posreduje Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF); ugotavlja, da je Računsko sodišče leta 2024 uradu OLAF prijavilo 19 sumov goljufije, sedem od teh primerov pa je obenem posredovalo tudi EJT, kar je do zdaj privedlo do šestih preiskav urada OLAF in sedmih preiskav EJT; izreka pohvalo Računskemu sodišču za sistematično poročanje uradu OLAF in Evropskemu javnemu tožilstvu, zlasti ker so informacije, ki izhajajo iz revizijskih dejavnosti, zelo zanesljive; poudarja, da bi bilo treba o vseh primerih nepravilnih odhodkov, ki jih ugotovi Računsko sodišče, poročati uradu OLAF in Evropskemu javnemu tožilstvu, ki bi morala oceniti, ali gre za goljufiv namen, ki upravičuje nadaljnjo preiskavo; poudarja pomen stalnega usklajevanja med Komisijo, uradom OLAF, Evropskim javnim tožilstvom in Računskim sodiščem, da se v skladu z njihovimi pooblastili zagotovi pravočasno in učinkovito nadaljnje ukrepanje v zvezi z vsemi prijavljenimi primeri; ponovno poudarja, da mora Komisija tem organom priskrbeti ustrezna sredstva, da bodo imeli povsem učinkovite zmogljivosti za čezmejne preiskave in odkrivanje; opozarja na pomen popolne operativne neodvisnosti Evropskega javnega tožilstva in urada OLAF;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

37. ugotavlja, da je bila z vmesno revizijo večletnega finančnega okvira, sprejeto februarja 2024, uvedena revidirana tehnična prilagoditev, s katero se je zgornja meja odobritev za prevzem obveznosti za leto 2024 povečala s 186,0 milijarde EUR na 186,8 milijarde EUR, raven odobritev plačil pa se je povečala za 7,1 milijarde EUR, s čimer se je končni proračun za odobritve plačil povečal na 149,7 milijarde EUR, skupna zgornja meja plačil pa ohranila na 170,5 milijarde EUR; prav tako ugotavlja, da sta bila z revizijo kot nova posebna instrumenta onkraj zgornjih meja večletnega finančnega okvira vzpostavljena tudi rezerva za Ukrajino in instrument Evropske unije za okrevanje;

38. ugotavlja, da je proračunski organ sprva odobril proračun Unije za leto 2024 v višini 189,4 milijarde EUR v odobritvah za prevzem obveznosti; ugotavlja, da je pet sprememb proračuna med letom povzročilo neto povečanje za 5,9 milijarde EUR, s čimer so skupne obveznosti znašale 195,3 milijarde EUR in presegle zgornjo mejo večletnega finančnega okvira v višini 186,8 milijarde EUR; poudarja, da je bilo to mogoče doseči z uporabo posebnih instrumentov večletnega finančnega okvira, ki zagotavljajo dodatna sredstva nad zgornjimi mejami za obravnavanje nastajajočih ali nepredvidenih potreb;

39. ugotavlja, da je črpanje sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020 napredovalo, saj so skupna plačila znašala 475,2 milijarde EUR, kar ustreza 97,0 % od zneska 489,9 milijarde EUR, ki je na voljo v okviru programov; pozdravlja dejstvo, da je 21 držav članic v programskem obdobju

2014–2020 preseglo 95,0-odstotno stopnjo črpanja, kar kaže na veliko zmogljivost izvajanja ob skorajšnjem zaključku obdobja;

40. poudarja, da kumulativne stopnje črpanja, ki jih je predstavila Komisija in temeljijo na predhodnem financiranju in vmesnih plačilih državam članicam, ne odražajo v celoti napredka pri izvajanju projektov na terenu, saj ne zajemajo skupnih zneskov, ki so jih nacionalni organi izplačali končnim upravičencem;

41. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je črpanje sredstev v okviru uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027 kljub znatnemu povečanju plačil v letu 2024 še vedno nizko, saj je bilo v letu 2024 izplačanih 14,7 milijarde EUR, v letu 2023 pa 6,3 milijarde EUR, kar je glede na skupna dodeljena sredstva še zmeraj skromno; ugotavlja tudi, da so plačila nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2024 dosegla le 55,9 milijarde EUR, kar je približno polovica napovedi Komisije iz junija 2023 in posledica stalnih zamud pri predložitvi in obdelavi zahtevkov za plačilo;

42. ugotavlja, da je Komisija v letu 2024 napovedala sprostitev obveznosti v višini 8,8 milijarde EUR za obdobje 2025–2027, kar je več od zneska 8,1 milijarde EUR, ki je bil za obdobje 2024–2027 ocenjen v letu 2023, pri čemer je to povečanje predvsem posledica programov kohezijske politike v sedanjem večletnem finančnem okviru in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), saj se programi za obdobje 2014–2020 približujejo zaključku leta 2026; poudarja, da nizka stopnja izvrševanja v letu 2024 ogroža višje zneske od leta 2025 naprej;

43. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Komisija za Kohezijski sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in ESS+ napoveduje skupne sprostitve obveznosti v višini 2,7 milijarde EUR, kar je opazno povečanje v primerjavi z 2,2 milijarde EUR, napovedanimi v letu 2023, in skoraj sedemkrat več od napovedi 0,4 milijarde EUR v letu 2022, čeprav se predpostavlja, da se bo izvajanje v letih 2026 in 2027 močno pospešilo; poudarja, da se bodo zneski, pri katerih obstaja tveganje sprostitve obveznosti, še povečali, če ta pospešena stopnja izvrševanja ne bo dosežena;

44. opozarja, da lahko različna tveganja, ki jih je Računsko sodišče ugotovilo v proračunu Unije, vključno z neporavnanimi obveznostmi, ogrozijo doseganje ciljev Unije; poziva Komisijo, naj ukrepa proaktivno in v skladu s priporočili Računskega sodišča, da bi zagotovila zadostno zmogljivost svojih orodij za zmanjševanje tveganja (na primer skupnega sklada za rezervacije);

45. ugotavlja, da so skupna neporavnana posojila Unije konec leta 2024 dosegla 601,3 milijarde EUR, kar priča o tem, da Komisija pogosteje uporablja kapitalske trge za financiranje programov Unije, kot sta instrument za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost

v izrednih razmerah (SURE) in instrument NextGenerationEU; ugotavlja, da bi lahko skupna neporavnana posojila do leta 2027 presegla 900 milijard EUR, kar je skoraj desetkrat več kot leta 2020 pred začetkom izvajanja instrumenta NextGenerationEU; ugotavlja, da Komisija od decembra 2022 uporablja diverzificirano strategijo financiranja kot standardno metodo za zbiranje sredstev na kapitalskih trgih, in poudarja pomen preglednega poročanja, fiskalne odgovornosti in dobrega finančnega poslovodenja glede na povečano najemanje posojil in obrestno tveganje, da bi zaščitili fiskalno vzdržnost ter zagotovili polno odgovornost in demokratični nadzor, ki ga izvaja organ za podelitev razrešnice;

46. ugotavlja, da so odhodki za obresti, povezani s financiranjem nepovratne podpore iz instrumenta NextGenerationEU, v obdobju 2021–2024 znašali 5,4 milijarde EUR, vključno s 3,4 milijarde EUR samo v letu 2024, kar je skoraj 50,0 % več od prvotne napovedi v višini 3,7 milijarde EUR; ugotavlja, da bi utegnili skupni odhodki za obresti v sedanjem večletnem finančnem okviru znašati med 29,0 in 30,4 milijarde EUR, kar je približno dvakrat več od prvotne ocene Komisije, ki je znašala 14,9 milijarde EUR; ugotavlja, da je bilo v poročilu iz leta 2024 z naslovom Upravljanje dolžniških obveznosti v proračunu EU v večletnem finančnem okviru po letu 2027, ki ga je zahteval Odbor za proračun[5], ocenjeno, da bi lahko plačila obresti za nepovratno podporo v okviru instrumenta NextGenerationEU v naslednjem večletnem finančnem okviru znašala 70,9 milijarde EUR oziroma 73,8 milijarde EUR, kar kaže na dolgoročni proračunski učinek najemanja posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU;

47. ugotavlja, da se je izpostavljenost proračuna Unije v letu 2024 še naprej povečevala, kar je posledica vse večjega obsega najemanja posojil in s tem povezanih jamstev; poudarja, da je skupna izpostavljenost proračuna Unije konec leta 2024 znašala 342,0 milijarde EUR, kar pomeni 14,8-odstotno povečanje v primerjavi z 298,0 milijarde EUR konec leta 2023; poudarja, da ta trend kaže, kako pomembni so trden sistem, fiskalna odgovornost in pregledno poročanje, da bo lahko Unija v vseh okoliščinah izpolnila svoje dolžniške obveznosti; poudarja, da je glede na naraščajoče ravni dolga razvoj pristnih novih virov lastnih sredstev bistven, če ne želimo, da bi v prihodnjih večletnih finančnih okvirih stroški servisiranja dolga izrinili prednostne naloge;

48. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da predlog Komisije za večletni finančni okvir 2021–2027 ni bil dovolj utemeljen s temeljito opredelitvijo in analizo potreb in tveganj, ki bi jih bilo treba obravnavati v proračunu Unije, kakor je Računsko sodišče poudarilo v posebnem poročilu št.

---

5 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/766173/IPOL_BRI(2024)766173_EN.pdf.

18/2025 o proračunski prožnosti EU; ugotavlja, da so obstoječe ureditve prilagodljivosti Uniji sicer omogočile, da se odzove na nastajajoče prednostne naloge, a je bilo v prvih letih večletnega finančnega okvira več instrumentov prilagodljivosti večkrat izčrpanih, s čimer je bil manevrski prostor za preostanek obdobja omejen; poudarja, da je okvir prilagodljivosti preveč zapleten in nima jasno opredeljenega zaporedja za aktiviranje rezerv pod zgornjimi mejami in posebnih instrumentov nad njimi; poleg tega ugotavlja, da se nekatera orodja prilagodljivosti prekrivajo med seboj, pa tudi s tematskimi programi, namenjenimi istim potrebam, kar povzroča nepotrebno zapletenost finančnega poslovodenja in odločanja;

Priporočila

49. odločno podpira priporočila iz letnega poročila Računskega sodišča glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2024 in iz povezanih posebnih poročil; poziva Komisijo, naj jih začne nemudoma izvajati, organ za podelitev razrešnice pa obvešča o napredku pri tem;

50. poziva Komisijo, naj zlasti:

(i) izboljša zanesljivost in preglednost finančnega poročanja, zlasti z razumljivejšo predstavitvijo negativnih neto sredstev in vnaprej vračunanih odhodkov ter z zagotavljanjem, da se proračunskemu organu jasno in sistematično sporočajo dolgoročne proračunske posledice najemanja posojil v okviru instrumenta NextGenerationEU;

(ii) sprejme vse potrebne ukrepe za odpravo stalnih pomanjkljivosti v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo odhodkov, vključno z izboljšanjem in pojasnitvijo smernic za organe upravljanja, nadaljnjimi prizadevanji za odpravo pomanjkljivosti pri porabi, ki temelji na povračilih, ter dosledno uporabo uredbe o pogojenosti s pravno državo, kadar tveganja še vedno obstajajo;

(iii) prilagodi svojo metodologijo tveganja ob plačilu, da bo vzpostavila popolno usklajenost med svojimi ocenami tveganja in kontrolnim okoljem, na katerega se opira;

(iv) izboljša spremljanje izvajanja skladov z deljenim upravljanjem za obdobje 2021–2027, vključno z dejavnejšim spremljanjem nizkih stopenj črpanja, okrepljeno upravno podporo in usmerjeno tehnično pomočjo državam članicam ter sistematičnim odkrivanjem strukturnih ozkih grl, ki upočasnjujejo izvajanje;

(v) v celoti izkoristi vse razpoložljive instrumente, da bi preprečila sprostitev obveznosti in poskrbela, da se bodo dodeljena sredstva v celoti in učinkovito porabila;

(vi) jasno obvešča o vplivu pričakovanih odhodkov za obresti pri najemanju posojil Unije, vključno s proračunskimi posledicami za prihodnje večletne finančne okvire, in o vzdržnosti sedanje diverzificirane strategije financiranja;

(vii) pregleda in poenostavi okvir prilagodljivosti proračuna Unije za naslednji večletni finančni okvir, vključno z določitvijo jasnega zaporedja za mobilizacijo razlik do zgornje meje in posebnih instrumentov, zagotavljanjem dopolnjevanja med orodji prilagodljivosti ter izboljšanjem preglednosti in predvidljivosti njihove uporabe, obenem pa naj proračunskemu organu omogoča popoln demokratični nadzor;

(viii) v prihodnje predloge večletnega finančnega okvira vključi celovito analizo potreb, tveganj in zmogljivosti za odzivanje na krize ter zagotovi, da bodo instrumenti prilagodljivosti dovolj utemeljeni, ustrezno financirani in sposobni obravnavati nepredvidene dogodke, ne da bi bili prezgodaj izčrpani;

(ix) poskrbi, da se strukturi Unije za boj proti goljufijam, zlasti uradu OLAF in EJT, priskrbijo zadostna in ustrezna sredstva ter da se olajša tesno sodelovanje med njima in s Komisijo, vključno s pravočasnim posredovanjem primerov suma goljufije in krepitvijo strategij za preprečevanje goljufij, zlasti na področjih odhodkov z visokim tveganjem in obsežnih finančnih instrumentov;

(x) objavi jasne in uporabniku prijazne povzetke o smotrnosti in porabi, vključno z enostranskimi pregledi in interaktivnimi preglednicami s strojno berljivimi podatkovnimi nizi;

Prihodki

51. pozdravlja, da splošni revizijski dokazi tudi za proračunsko leto 2024 kažejo, da je bila stopnja napake pri prihodkih pod pragom pomembnosti; hkrati še naprej poudarja, da težave z nepravilno prijavo ali neprijavo carinskih dajatev („carinska vrzel“) povzročajo primanjkljaj pri pobranih uvoznih dajatvah, kar je že več let stalna težava za Unijo in njene države članice;

52. poudarja, da je pomembno, če so za pobiranje davka na dodano vrednost (DDV) in tradicionalnih lastnih sredstev pristojne države članice, saj se tako zagotavlja poštena konkurenca in pravična obdavčitev na enotnem trgu ter omogoča pravična porazdelitev bremena financiranja odhodkov Unije med državami članicami; z zadovoljstvom ugotavlja, da so bili sistemi prihodkov, ki jih je preučilo Računsko sodišče, na splošno uspešni; hkrati poziva Komisijo, naj si močneje prizadeva izboljšati zbiranje obstoječih lastnih sredstev, tudi z obravnavo preostalih slabosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče, zlasti tistih, povezanih s še zmeraj nerešenimi vprašanji v zvezi s pridržki glede DDV in odprtimi

točkami v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi;

53. poudarja, da je reforma carinskega sistema Unije še vedno pomembna tako za posodobitev lastnih sredstev kot za učinkovit boj proti organiziranemu kriminalu na evropski in nacionalni ravni; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je potrebno nadaljnje načrtovanje izvajanja in operacionalizacije; poudarja, da je treba pravočasno in usklajeno uresničiti dogovorjene reformne elemente;

54. poudarja, da mora hitro sprejetje in izvajanje vseh elementov predloga za carinsko reformo ostati osrednja prednostna naloga; poudarja, da bi morala ustanovitev carinskega organa EU in podatkovnega vozlišča EU prispevati k oceni tveganja v realnem času, odkrivanju goljufij in enotni uporabi carinskih pravil ter nadomestiti razdrobljene nacionalne sisteme za močnejšo digitalizirano carinsko unijo; poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da bo reforma pripomogla k znatnemu zmanjšanju carinske vrzeli in povečala učinkovitost carinskih kontrol Unije; poudarja pomen ocene tveganja v realnem času in digitaliziranih carinskih kontrol;

55. pozdravlja prizadevanja EJT in urada OLAF v boju proti organiziranemu izkoriščanju pomanjkljivosti v carinskih kontrolah Unije; spodbuja nadaljnjo krepitev operativne zmogljivosti in strokovnega znanja EJT v boju proti vzorcem organiziranega kriminala, ki vplivajo na prihodke in odhodke Unije, tudi s specializiranimi skupnimi nalogami, pogostejšo izmenjavo obveščevalnih podatkov in zmogljivostmi za analizo tveganja;

56. poudarja pomen preventivnih in previdnostnih ukrepov v boju proti goljufijam na področju DDV; spodbuja raziskovanje inovativnih pristopov, kot sta vzorčenje na podlagi tveganja in statistična ekstrapolacija rezultatov kontrol na širše množice transakcij, ob polnem spoštovanju pravnih zaščitnih ukrepov in sorazmernosti;

57. pozdravlja predloge za nove vire lastnih sredstev, ki jih je tudi v sklopu svežnja predlogov za naslednji večletni finančni okvir predstavila Komisija, z njimi pa bi se morali kriti vsaj odhodki, povezani z obrestmi in odplačili posojil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, da ti odhodki ne bi zmanjševali sredstev Unije, ki so na voljo za redne programe porabe Unije; priznava, da bi lahko razmislili tudi o drugih virih prihodkov, če se obstoječi predlogi ne bi uresničili, ne da bi pri tem ogrozili fiskalno odgovornost; meni, da bi bilo treba kot možni rešitvi preučiti možnosti za prihodke od davka na digitalne storitve in davka na finančne transakcije;

Priporočila:

58. poziva Komisijo, naj zlasti:

(i) sprejme potrebne ukrepe za podporo pravočasni in učinkoviti izvedbi carinske reforme, vključno z ustanovitvijo in začetkom delovanja carinskega organa EU ter razvojem, izvajanjem in vzdrževanjem vozlišča carinskih podatkov EU;

(ii) poglobi carinsko sodelovanje z drugimi državami zunaj Unije, da se olajša trgovina in okrepi boj proti čezmejnim davčnim in carinskim goljufijam;

(iii) si močneje prizadeva izboljšati zbiranje iz obstoječih virov prihodkov Unije, vključno s tistimi iz e-trgovanja, tako da obravnava preostale slabosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče, zlasti tiste, povezane s še zmeraj nerešenimi vprašanji v zvezi s pridržki glede DDV in odprtimi točkami v zvezi s tradicionalnimi lastnimi sredstvi;

(iv) nadaljuje delo za uvedbo dodatnih novih virov lastnih sredstev;

(v) še naprej obravnava glavne izzive v zvezi s carinsko vrzeljo, ki jih za carinske organe predstavlja hitra rast e-trgovanja; priskrbi ustrezne človeške, tehnične in finančne vire;

Enotni trg, inovacije in digitalno

59. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 1 večletnega finančnega okvira „Enotni trg, inovacije in digitalno“ znašal 25,9 milijarde EUR (13,5 % proračuna Unije), in sicer: 14,9 milijarde EUR (57,6 %) za raziskave, 4,1 milijarde EUR (15,9 %) za promet, energetiko in digitalno, 3,1 milijarde EUR (11,9 %) za program InvestEU, 2,3 milijarde EUR (8,8 %) za vesolje in 1,5 milijarde EUR (5,8 %) za druga področja;

60. ugotavlja, da je Računsko sodišče proučilo 127 transakcij, s katerimi je zajelo celotno porabo v tem razdelku večletnega finančnega okvira; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče našlo napake pri 32 (25 %) od 127 transakcij, ki jih je preučilo; obžaluje, da Računsko sodišče na podlagi 28 napak, ki jih je količinsko opredelilo, in dodatnih napak, odkritih pri transakcijah iz razdelka 1 večletnega finančnega okvira, ki so jih izvršile agencije Unije, skupna podjetja in Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo, ocenjuje, da je bila stopnja napake pri porabi za enotni trg, inovacije in digitalno področje v letu 2024 pomembna in je znašala 3,2 %; nadalje ugotavlja, da po oceni Komisija tveganje ob plačilu za ta razdelek znaša 1,6 %, kar je v spodnji polovici ocenjenega razpona Računskega sodišča;

61. je seznanjen, da je Računsko sodišče kategoriziralo napake, pri čemer so neupravičeni neposredni stroški dela prispevali 76 % napak, drugi neupravičeni neposredni stroški (DDV, potni stroški, oprema) so prispevali 18 %, neupravičeno oddajanje naročil podizvajalcem je prispevalo 4 %, neupravičeni posredni stroški pa

2 % napak;

62. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da so raziskave še naprej področje, na katerem je tveganje v zvezi s porabo visoko, zlasti ko gre za stroške osebja; ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo količinsko opredeljive napake v zvezi s 26 od 99 transakcij v vzorcu na področju raziskav in inovacij; priznava, da način izplačevanja sredstev vpliva na tveganje napak in da se na področju raziskav običajno uporabljajo zapletena pravila, povezana s financiranjem na podlagi povračil; v zvezi s tem poudarja, da je treba poenostaviti pravila, ki urejajo raziskovalne in inovacijske programe Unije, da bi zmanjšali tveganje napak, hkrati pa upravičencem, zlasti malim in srednjim podjetjem, olajšali dostop do financiranja Unije;

63. ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo tudi več težav pri projektih instrumenta za povezovanje Evrope (IPE), vključno s poročanjem o posrednih stroških, razlikami med prijavljenimi in dejanskimi plačili ter neskladnimi postopki javnega naročanja, in vse partnerje poziva k strogemu spoštovanju pravil o upravičenosti stroškov in ustreznemu finančnemu poslovodenju; poleg tega poudarja, da je treba ta vprašanja upoštevati pri naslednji uredbi o IPE (2028–2034), da bi povečali preglednost pri izvajanju projektov IPE in njihovo dodano vrednost EU;

64. pozdravlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za leto 2024 ocenilo tudi informacije o smotrnosti v razdelku 1 večletnega finančnega okvira, ki so bile navedene v izkazih o smotrnosti programov v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja za leto 2023, ki ga je pripravila Komisija; ceni splošni zaključek Računskega sodišča, da se je v primerjavi s programskim obdobjem 2014–2020 izboljšala zasnova kazalnikov smotrnosti, vključno z ravnotežjem različnih vrst kazalnikov (vložki, izložki, rezultati in učinki) v primeru programa Obzorje Evropa, vesoljskega programa EU in programa InvestEU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zakonodaja o Instrumentu za povezovanje Evrope (IPE) za obdobje 2021–2027 ne vključuje kazalnikov rezultatov ali učinka;

65. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče odkrilo vrzeli v sledljivosti sporočenih rezultatov, zlasti za program Obzorje 2020; poudarja, da je pomembno preveriti in zagotoviti sledljivost in zanesljivost podatkov, ki se uporabljajo za določitev kazalnikov smotrnosti; ugotavlja, da je treba obravnavati slabosti pri sledljivosti in zanesljivosti podatkov o smotrnosti zaradi uvedbe in vse večje uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov in modelov financiranja, ki ni povezano s stroški, da bi zaščitili finančne interese Unije;

66. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da Komisija za program InvestEU ni mogla zagotoviti informacij na ravni projektov, saj se izvaja s posrednim upravljanjem, ki ga dopolnjujejo obiski za

spremljanje; obžaluje odgovor Komisije, da sporazumi o jamstvu in uredba o InvestEU od izvajalskih partnerjev InvestEU ne zahtevajo poročanja o ključnih kazalnikih smotrnosti na ravni projektov; poudarja, da bi morali biti podatki na ravni projektov podlaga za izboljšanje poročanja o smotrnosti v zvezi s finančnimi instrumenti, ki se uporabljajo v okviru posrednega upravljanja, kot je InvestEU; poudarja, da mora Evropska investicijska banka (EIB) kot glavni izvajalski partner programa InvestEU spoštovati najvišje standarde preglednosti in odgovornosti;

67. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče ugotovilo, da je bil napredek pri doseganju ciljev za ključne kazalnike smotrnosti na splošno manjši, kot ga je ocenila Komisija; ugotavlja, da so programi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 večinoma na dobri poti uresničitve svojih ciljev, medtem ko so programi iz obdobja 2014–2020 svoje cilje dosegli le delno; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da manj kot polovica kazalnikov smotrnosti programa Obzorje 2020 in instrumenta za povezovanje Evrope za obdobje 2014–2020 kaže, da so bili rezultati doseženi oziroma da izvajanje poteka po načrtih; ugotavlja, da 50 % kazalnikov programa InvestEU, predstavljenih v izkazih o smotrnosti programov, ni imelo ciljev; je seznanjen z odgovorom Komisije, da je zaradi tržne in v povpraševanje usmerjene narave finančnih instrumentov, kot je InvestEU, smotrnost teh programov odvisna od njihovega uvajanja na trgu, kar omejuje zmožnost Komisije, da določi vnaprejšnje mejnike in cilje;

68. opozarja na pomen programov Unije za financiranje raziskav in inovacij za znanstveni, družbeni, gospodarski in tehnološki razvoj Unije, ustrezno obravnavanje novih prednostnih nalog in izzivov, zmanjšanje neenakosti, uresničevanje zelenega in digitalnega prehoda ter zmanjšanje energetske odvisnosti Unije od Rusije; poudarja, da so za povečanje konkurenčnosti, vodilnega položaja na področju tehnologije in strateške avtonomije Unije ter za odpravo inovacijske vrzeli v primerjavi s svetovnimi konkurenti potrebna večja finančna sredstva za raziskave in inovacije ter večja in bolj ciljno usmerjena naložbena prizadevanja na področju raziskav in inovacij, skupaj z manjšim upravnim bremenom za prosilce in boljšo mobilizacijo zasebnega kapitala, tudi za obravnavo ustreznih priporočil iz Draghijevega poročila; opozarja, da je v Draghijevem poročilu poudarjeno, da je odličnost na področju raziskav in inovacij bistvena za konkurenčnost Unije ter da bi moralo biti v sistemu Unije za raziskave in inovacije, vključno s programom Obzorje Evropa, eno samo merilo za izbor, namreč odličnost; v zvezi s tem ponavlja, da bi moralo financiranje raziskav in inovacij še naprej temeljiti na načelu odličnosti in ostati zasnovano na zaslugah;

69. je seznanjen z naknadno oceno programa Obzorje 2020, da bo za vsak euro stroškov, povezanih s programom, do leta 2040 ustvarjenih pet eurov koristi za družbo; močno obžaluje, da zaradi proračunskih

omejitev ni bilo mogoče financirati 74 % predlogov, ki so jih neodvisni strokovnjaki ocenili kot visokokakovostne; ugotavlja, da bi bilo za financiranje vseh visokokakovostnih predlogov potrebnih dodatnih 159 milijard EUR; poudarja, kako pomembno je zagotoviti zadostna sredstva za raziskave in inovacije v Uniji, da bi povečali njeno vzdržno blaginjo in konkurenčnost; poudarja, kako pomembno je v celoti izkoristiti pečat odličnosti ter druge dopolnilne instrumente financiranja Unije in nacionalne instrumente financiranja, vključno s tistimi v okviru kohezijske politike, da bi podprli raziskovalne in inovacijske projekte, ki so sicer izjemno kakovostni, a se ne financirajo, ter okrepili regionalne inovacijske ekosisteme po vsej Uniji;

70. poudarja, da je pomembno poenostaviti pravila in postopke, ki urejajo financiranje Unije za raziskave in inovacije, da bi upravičencem olajšali dostop do financiranja in izvajanje programov; poudarja, da bi morali biti ukrepi za poenostavitev zasnovani tako, da bi koristili prijaviteljem in upravičencem, vključno s prijavitelji, ki se prijavljajo prvič, malimi in srednjimi podjetji ter univerzami, hkrati pa spodbujali manjše in prožnejše konzorcije, modularne projektne strukture in postopno sodelovanje, da bi olajšali širšo udeležbo in učinkovito vključevanje po vsej Uniji; je zaskrbljen, ker Računsko sodišče ugotavlja, da kljub poenostavitvam, ki so bile uvedene v okviru programa Obzorje Evropa, da bi upravičenci lažje poročali o stroških, z vidika pravilnosti odhodkov ni bistvenih razlik med programoma Obzorje 2020 in Obzorje Evropa;

71. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je Komisija izvedla večino njegovih priporočil iz prejšnjih let; je kljub temu zaskrbljen, ker orodje Personnel Costs Wizard, katerega uporabo Računsko sodišče močno spodbuja, zlasti pri nekaterih kategorijah upravičencev, ki so bolj nagnjeni k napakam, kot so mala in srednja podjetja ter novi udeleženci, v času revizije Računskega sodišča še ni bilo pripravljeno; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so upravičenci pri petih od 34 transakcij programa Obzorje Evropa, ki so bili v njegovem vzorcu za leto 2024, bodisi še vedno izračunavali stroške dela z uporabo metode, ki se je uporabljala za program Obzorje 2020, bodisi niso v celoti upoštevali novih pravil, ki se uporabljajo za program Obzorje Evropa; meni, da bi lahko razvoj in uporaba orodij, kakršno je Personnel Costs Wizard, upravičencem pomagala pri uporabi ustreznih pravil za izračun stroškov dela, ki je glavni vir napak v razdelku 1 večletnega finančnega okvira;

72. ugotavlja, da je Komisija v letu 2024 v programu Obzorje Evropa še naprej uvajala možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov, kot so pavšalni zneski in stroški na enoto, pri čemer je financiranje s pavšalnimi zneski zajemalo 27 % skupnega proračuna razpisov v delovnih programih za leto 2024; opozarja na pojasnilo Računskega sodišča, da se pri dodelitvi nepovratnih sredstev v obliki pavšalnega zneska upravičencem izplača vnaprej določen pavšalni znesek za

vsak zaključen delovni sklop, ne glede na dejansko nastale stroške; je poleg tega seznanjen s ciljem Komisije, da do leta 2027 vsaj 50 % proračuna razpisov v objavljenih delovnih programih zagotovi v obliki pavšalnih zneskov; je zaskrbljen, ker Računsko sodišče iz razlogov, ki jih pojasni v okviru 5.4 letnega poročila, ni moglo oceniti, ali je bila v primeru pavšalnega zneska nepovratnih sredstev, ki ga je revidiralo, vključitev določene postavke za opremo v predlog proračuna potrebna in upravičena; poziva Komisijo, naj v skladu z ugotovitvami Računskega sodišča poskrbi, da bodo prihodnji instrumenti financiranja vključevali zaščitne ukrepe za preprečevanje prekomernih nadomestil za opremo, ki dejansko ni bila kupljena, čeprav je bila vključena v pavšalni proračun;

73. priznava, da je bilo v vmesni oceni programa Obzorje Evropa ugotovljeno, da pavšalni zneski zagotavljajo resnično poenostavitev za upravičence, saj so ocenjeni prihranki znašali med 14 % in 30 % njihovih upravnih stroškov; je seznanjen z ugotovitvami Komisije iz ocene o financiranju v pavšalnih zneskih v programih Obzorje 2020 in Obzorje Evropa za obdobje 2018–2024, vključno s tisto, da so upravičenci Komisiji poročali tudi, da bi pozdravili večjo jasnost glede načina revizije nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih; ceni, da je Komisija v letu 2024 vzpostavila strategijo naknadnih kontrol za nepovratna sredstva v okviru programa Obzorje Evropa, vključno z metodologijo za naknadne tehnične preglede nepovratnih sredstev v obliki pavšalnih zneskov; ugotavlja, da je Komisija prvih 30 naknadnih tehničnih pregledov programa Obzorje Evropa začela v zadnjem četrtletju leta 2024; hkrati priznava ugotovitev Računskega sodišča, da so pavšalni zneski sicer primerni za jasno opredeljene delovne sklope, vendar bi se težave pri izvajanju takih shem pojavile v primerih, ko delovni sklopi zamujajo, so delno zaključeni ali so nekatere dejavnosti, določene v delovnem sklopu, nadomeščene;

74. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da se je finančna podpora Unije tretjim stranem na področju raziskav znatno povečala, saj je bilo v okviru nepovratnih sredstev programa Obzorje 2020 za celotno programsko obdobje zagotovljenih 2,5 milijarde EUR, medtem ko je bilo v okviru programa Obzorje Evropa do konca leta 2024 zagotovljenih 5,5 milijarde EUR; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da je bil pri devetih od 11 transakcij, ki so bile v njegovem vzorcu in so bile povezane z nepovratnimi sredstvi za tretje osebe, prag financiranja v višini 60 000 EUR, določen v členu 207 finančne uredbe, presežen brez ustrezne utemeljitve odstopanja v delovnem programu ali razpisu; ugotavlja, da so po mnenju Komisije za nekatere vrste ukrepov avtomatsko potrebni višji zneski nepovratnih sredstev; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da tretjim osebam ni treba dokazati, da imajo vzpostavljene uspešne kontrole za zagotavljanje pravilnosti porabe EU; soglaša z Računskim sodiščem, da to pomeni tveganje za dobro finančno poslovodenje in zaščito finančnih interesov Unije;

75. ugotavlja, da programi Unije za raziskave in inovacije, vključno s programom Obzorje Evropa, podpirajo razvoj naprednih tehnologij za civilno uporabo, vendar priznava, da se z nekaterimi tehnologijami neizbežno tvega dvojna raba; meni, da je za izboljšanje obrambe Unije potrebna večja podpora raziskavam in inovacijam v okviru programa Obzorje Evropa; poudarja, da imajo nastajajoče tehnologije, zlasti na področjih, kot so umetna inteligenca, kibernetska varnost in kvantno računalništvo, velik potencial prispevati k varnosti in odpornosti Unije; meni, da bi bilo zato treba civilne raziskovalne in inovacijske programe ustrezno podpreti in strateško uskladiti, po potrebi tudi tako, da se omogoči uporaba njihovih rezultatov za namene dvojne rabe, da bi zaščitili obrambne zmogljivosti EU; je pa zaskrbljen nad odgovorom Komisije, da trenutno ob koncu projektov ne spremlja posebej, ali se rezultati projektov na področju raziskav in inovacij, ki jih financira Unija, uporabljajo naprej za dvojno rabo, vojaške ali obrambne namene; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno spremljanje nadaljnjega ukrepanja v zvezi s projekti na področju raziskav in inovacij, ki jih financira Unija in bi se lahko uporabljali za dvojno rabo, vojaško ali obrambno, v skladu z zahtevami Unije; poudarja, kako pomembno je zagotoviti, da je financiranje Unije v celoti skladno z vrednotami in obveznostmi Unije na podlagi mednarodnega prava; hkrati poudarja, da mora Komisija okrepiti nadaljnje spremljanje rezultatov raziskav, ki jih financira Unija, vključno z njihovim prehodom v komercialno uporabo, da bi čim bolj povečala družbeni učinek in poskrbela za ustrezno donosnost naložb za davkoplačevalce;

76. opozarja, da je bilo skupini EIB dodeljenih 75 % (19,6 milijarde EUR) proračunskega jamstva Unije v skladu z uredbo o InvestEU; opozarja tudi na priporočila organa za podelitev razrešnice iz prejšnjih poročil o nadzoru nad finančnimi dejavnostmi EIB; je seznanjen z vrzelmi v odgovornosti in reviziji v zvezi z operacijami EIB, kot so opredeljene v izjavi odbora za stike CC 1/2025; poudarja, da je treba uskladiti revizijski okvir in ga prilagoditi razširjenemu mandatu EIB; poziva Komisijo, naj dejavno podpre odločitev, da se Računskemu sodišču odobri popoln revizijski dostop do dejavnosti EIB; poudarja, da so potrebne celovite informacije o kakovosti portfelja in praksah upravljanja tveganj EIB, da bi omogočili smiseln demokratični nadzor nad njenimi operacijami; poziva Komisijo, naj sodeluje z EIB, da bi organu za podelitev razrešnice poročala o kakovosti njenega portfelja, zagotovila, da bodo profili ocene tveganja za obsežne naložbe predmet neodvisnega pregleda in da bo EIB sporočala izkušnje, pridobljene v primerih, v katerih je prišlo do neizpolnjevanja obveznosti zaradi znatnih posojil; poudarja, da je zaupanje javnosti v dobro upravljanje posojil, ki jih podpira Unija, odvisno od najvišjih standardov institucionalne integritete; zato poziva Komisijo, naj od EIB zahteva, da okrepi mehanizme za preprečevanje nasprotja interesov;

77. poudarja strateški pomen raziskav na področju obrambe za krepitev

varnosti in dolgoročne odpornosti Unije; poudarja, da je za raziskave na področju obrambe in varnosti potrebno tesno in zaupanja vredno sodelovanje med državami članicami, da bi zagotovili stroškovno učinkovitejšo in uspešnejšo porabo denarja davkoplačevalcev Unije, preprečili nepotrebno podvajanje in spodbujali sinergije; poudarja, da raziskovalne dejavnosti na tem področju nujno vključujejo zelo občutljive podatke, tehnologije in informacije, za katere morajo veljati najvišji standardi zaščite pred zunanjim vmešavanjem ali zlonamernim manipuliranjem; v zvezi s tem poudarja, da je treba nujno razviti skupno in trdno zaščitno arhitekturo na ravni Unije za boj proti hibridnim grožnjam in varovanje kritičnih ekosistemov znanja, infrastrukture in inovacij;

78. opozarja, da se je Evropski parlament 10. marca 2022 odločil ustanoviti odbor PEGA za preiskovanje domnevnih kršitev ali nepravilnosti pri uporabi prava Unije, kar zadeva uporabo programa Pegasus in podobne vohunske programske opreme, ter opozarja na priporočilo Evropskega parlamenta Svetu in Komisiji z dne 15. junija 2023, sprejeto na podlagi dela odbora PEGA[6]; izraža nezadovoljstvo, ker Komisija še vedno ni predstavila izvršilnih in zakonodajnih ukrepov na podlagi priporočil Parlamenta za uporabo programa Pegasus in podobne vohunske programske opreme; je seznanjen s poročili v medijih[7], da je Unija s svojim financiranjem morda neposredno podprla podjetja, vpletena v razvoj, uvedbo in izvoz vohunske programske opreme s strani subjektov, katerih tehnologije so bile povezane z nezakonitim nadzorom novinarjev, zagovornikov človekovih pravic in političnih akterjev v Uniji in tretjih državah; je seznanjen z odgovorom Komisije, da se pravilna uporaba sredstev Unije zagotavlja z različnimi pogodbenimi določbami, ki zahtevajo spoštovanje veljavne zakonodaje in vrednot Unije, in da lahko nespoštovanje teh obveznosti privede do različnih pogodbenih ukrepov, vključno z začasno ustavitvijo izvajanja pogodbe ali izplačil ter odpovedjo pogodbe; je seznanjen tudi, da Komisija v svojem pisnem odgovoru pravi, da je uvedla več ukrepov za obravnavanje tveganja, da vohunska programska oprema pristane v napačnih rokah, in izboljšanje zaščite morebitnih žrtev vohunske programske opreme, vključno z evropskim aktom o svobodi medijev, direktivo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah, aktom o kibernetski odpornosti in uredbo o blagu z dvojno rabo, ter da njena letna poročila o stanju pravne države zajemajo tudi spremembe v zvezi z obtožbami o nezakoniti uporabi vohunske programske opreme;

79. je seznanjen z odgovorom Komisije Odboru za proračunski nadzor, da so zadevna podjetja od leta 2021 iz proračuna Unije prejela

---

6 Sprejeta besedila: P9_TA(2023)0244. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0244_SL.html.

7 https://www.ftm.eu/articles/spyware-industry-eu-subsidies-surveillance-concers.

skupno 12,77 milijona EUR; obžaluje, da je Komisija Odboru za proračunski nadzor posredovala le delne informacije o skupnem znesku sredstev Unije, dodeljenih podjetjem za vohunsko programsko opremo ali vdorno programsko opremo za nadzor, saj se je v svojem odgovoru omejila na informacije, ki so že javno dostopne v sistemu finančne preglednosti, ki trenutno objavlja le informacije o upravičencih in izvajalcih v okviru neposrednega upravljanja ter o izvajalskih partnerjih v okviru posrednega upravljanja; obžaluje, da je organ za podelitev razrešnice prejel nepopoln odgovor na svojo zahtevo;

80. poudarja pomen naložb Unije v razvoj visokozmogljivih, trajnostnih in učinkovito medsebojno povezanih vseevropskih omrežij na področjih prometa, energije in digitalnih storitev ter ugotavlja, da je instrument IPE s 4,1 milijarde EUR odhodkov v letu 2024 ključen instrument Unije za uresničitev teh ciljev;

81. je seznanjen s pisnim odgovorom Komisije, da je bilo od leta 2021 iz instrumenta IPE za financiranje energije iz obnovljivih virov porabljenih 12,63 milijona EUR za proizvodnjo obnovljivega vodika in z njim povezano infrastrukturo, iz instrumenta IPE za promet pa 187,21 milijona EUR za oskrbovalne postaje; ugotavlja tudi, da je Komisija med letoma 2021 in 2024 iz sklada za inovacije dodelila 791,13 milijona EUR nepovratnih sredstev za projekte e-goriv; poudarja, kako pomembno je dodeliti sredstva Unije za podporo rešitvam s potencialom za dolgoročno razogljičenje in nadgradljivost ter uporabiti pristop k nastajajočim rešitvam, ki temelji na dokazih, da bi zagotovili učinkovito uporabo javnih sredstev ter čim bolj povečali podnebni učinek; poudarja, da je treba oceniti učinkovitost in nadgradljivost vseh tehnologij; poziva k previdnosti pri dodeljevanju sredstev Unije tehnologijam z negotovo ali omejeno dolgoročno vlogo na poti k razogljičenju; poudarja, da je uresničitev podnebne nevtralnosti do leta 2050 odločilnega pomena; poudarja, da je treba zagotoviti zanesljivo, cenovno dostopno in odporno oskrbo Unije z energijo; v zvezi s tem ugotavlja, da bi morala Komisija spodbujati tehnološko nevtralen pristop k raziskavam in inovacijam; poziva zlasti k podpori čezmejnih projektov, da bi spodbudili resnično evropske rešitve na področju oskrbe z energijo, zagotovili stroškovno učinkovito uporabo sredstev Unije, okrepili notranji trg in ustvarili dodano vrednost EU; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo merila financiranja temeljila na merljivih rezultatih zmanjšanja emisij in ne na predpisanih tehnoloških preferencah;

82. želi spomniti, da je cilj akta o digitalnih trgih zagotoviti pravične in inovacijam prijazne digitalne trge v Evropi ter preprečiti prevlado katerega koli posameznega akterja na račun potrošnikov, konkurentov ali demokratičnega nadzora; poudarja znatne negativne učinke prevladujočega položaja na digitalnem trgu na temeljne pravice ter širjenje manipulacije z informacijami in dezinformacij ter potrebo po skupnem ukrepanju Unije na teh področjih; ugotavlja, da

je imel generalni direktorat za konkurenco (GD COMP) v letu 2024 občutno premalo osebja, kot navaja v svojem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2024; je seznanjen, da je GD COMP prerazporedil zaposlene v oddelke, odgovorne za izvrševanje akta o digitalnih trgih, zaradi česar je bilo v drugih oddelkih premalo zaposlenih;

Priporočila

83. poziva Komisijo, naj:

(i) v celoti obravnava priporočila Računskega sodišča v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo ter poročanjem o smotrnosti;

(ii) zagotovi znatno povečano financiranje Unije za raziskave in inovacije, ki bo temeljilo na načelu odličnosti in zaslug;

(iii) uvede obvezne zahteve za izvajalske partnerje, tudi za EIB, da tudi za finančne instrumente, ki se izvajajo v okviru posrednega upravljanja, kot je InvestEU, zagotovijo poročanje o smotrnosti na podlagi podatkov na ravni projektov; zahteva, da bi moralo tako poročanje temeljiti na uravnoteženi kombinaciji kazalnikov izložkov, rezultatov in učinka;

(iv) opravi pregled ukrepov za poenostavitev, uvedenih za program Obzorje Evropa, da bi ocenila, ali zagotavljajo resnično poenostavitev za upravičence projektov in prijavitelje, vključno z njihovim vplivom na upravno breme, stopnje udeležbe, geografsko uravnoteženost in enostaven dostop za nove prijavitelje, zlasti iz manj uspešnih regij, ter spodbujajo sinergije z drugimi instrumenti Unije, vključno s kohezijsko politiko in pečatom odličnosti;

(v) razvija orodja, kot je *Personnel Costs Wizard*, ki upravičencem pomagajo pri uporabi ustreznih pravil za izračun stroškov dela, in spodbuja uporabo teh orodij;

(vi) oceni izkušnje, pridobljene pri naknadnih tehničnih pregledih nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih, ki so se začeli izvajati v letih 2024 in 2025, ter o tem poroča organu za podelitev razrešnice;

(vii) poskrbi, da bodo prihodnji instrumenti financiranja vključevali zaščitne ukrepe za preprečevanje prekomernih nadomestil za opremo, ki dejansko ni bila kupljena, čeprav je bila vključena v pavšalni proračun;

(viii) pregleda reprezentativni vzorec nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih ter analizira izkušnje, pridobljene pri njihovem izvajanju, in metode, uporabljene za določitev finančne podpore Unije, preden dodatno razširi uporabo nepovratnih sredstev v pavšalnih zneskih na prihodnje instrumente

financiranja;

(ix) izvede celovit pregled financiranja Unije za razvoj, uvedbo in izvoz vohunske programske opreme ali vdorne programske opreme za nadzor v vseh načinih upravljanja od leta 2021 in pripravi akcijski načrt za preprečevanje zlorabe vohunske programske opreme v Uniji ter ju posreduje organu za podelitev razrešnice;

(x) si prizadeva za tehnološko nevtralen pristop k raziskavam in inovacijam, vključno s spodbujanjem čezmejnih projektov, da bi podprla uresničitev podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter spodbudila stabilno, odporno in cenovno dostopno oskrbo Unije z energijo, hkrati pa zagotovila stroškovno učinkovitost, pospešila napredek pri doseganju podnebnih ciljev Unije in povečala konkurenčnost;

(xi) okrepi sodelovanje med državami članicami pri raziskavah, povezanih z obrambo in varnostjo, prek programov za raziskave in inovacije, ki jih financira Unija, hkrati pa spodbuja sinergije, zagotavlja zanesljivo varstvo občutljivih podatkov in zaščito tehnologij pred tujim vmešavanjem in hibridnimi grožnjami ter po potrebi omogoča odgovorno uporabo rezultatov raziskav za namene dvojne rabe, da se podprejo odpornost, obrambne zmogljivosti in strateška neodvisnost Unije;

(xii) v skladu z ustreznimi priporočili Parlamenta, sprejetimi 15. junija 2023[8], zagotovi, da bo financiranje Unije za raziskave, tudi v okviru programa Obzorje Evropa in na podlagi sporazumov s partnerji, ki niso iz Unije, dodeljeno v skladu z vrednotami Unije in ne bo prispevalo k podpiranju vohunske programske opreme ali vdornih tehnologij za nadzor;

Kohezija, odpornost in vrednote

84. poudarja vlogo kohezijske politike Unije pri zmanjšanju ekonomskih, socialnih in teritorialnih razlik v Uniji, kot to določata Pogodbi, pa tudi pri podpori izvajanju evropskega stebra socialnih pravic; vztraja, da je treba v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027 še naprej podpirati kohezijo v skladu z načeloma partnerstva in upravljanja na več ravneh ter z udeležbo lokalnih in regionalnih oblasti in ustreznih deležnikov; ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 2 večletnega finančnega okvira „Kohezija, odpornost in vrednote“ znašal 61,4 milijarde EUR (32,1 % proračuna Unije), in sicer: 47,7 % za ESRR in druge regionalne dejavnosti, 16,4 % za Evropski socialni sklad (ESS), 6,7 % za Kohezijski sklad, 6,6 % za Erasmus+, 2,2 % za IPE na področju prometa, 3,6 % za

[8] UL C, C/2024/494, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.

okrevanje EU in 3,1 % za druge sheme;

85. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 223 transakcij, ki zajemajo celoten spekter porabe v razdelku 2 večletnega finančnega okvira; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je v letu 2024 pri odhodkih v tem razdelku skupna stopnja napake, ki jo je ocenilo Računsko sodišče, ponovno dvignila precej nad prag pomembnosti, ki znaša 5,7 %; opominja, da stopnja napake, ki jo oceni Računsko sodišče, zajema napake, ki jih države članice in Komisija niso odkrile, kar pomeni, da so stopnje napake, ki jih oceni Komisija, prenizke;

86. je seznanjen, da je Računsko sodišče kategoriziralo napake, ugotovljene pri odhodkih za kohezijo, pri čemer je na neupravičene stroške odpadlo 49 %, na resne neskladnosti s pravili o javnem naročanju in državni pomoči 23 %, na neupravičene projekte pa 18 % napak; ugotavlja tudi, da največji delež napak (54 %) pomenijo odhodki, povezani z ESRR in Kohezijskim skladom;

87. ugotavlja, da je Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko (GD REGIO) v svojem letnem poročilu o dejavnostih na splošno zaključil, da je v računovodskih izkazih za ESRR/Kohezijski sklad za leto 2024 ostala pomembna raven nepravilnih odhodkov, kljub rezultatom kontrol in popravkom, ki so že bili vpeljani na ravni držav članic, ter da je Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje (GD EMPL) prišel do enakega zaključka v zvezi z ESS/pobudo za zaposlovanje mladih in skladom FEAD;

88. ponovno izraža zaskrbljenost, ker Računsko sodišče v pregledu 03/2024 z naslovom Pregled okvira zagotovil in ključnih razlogov za napake pri porabi za kohezijo za obdobje 2014–2020 ugotavlja, da Komisija podcenjuje stopnjo napak, o kateri poroča;

89. je zaskrbljen zaradi stalnih pomanjkljivosti, ki jih Računsko sodišče ugotavlja pri delu nacionalnih revizijskih organov, kot je razvidno iz slabosti, ugotovljenih v svežnjih zagotovil, pri čemer je stopnja preostale napake nad pragom pomembnosti pri svežnjih zagotovil, na katere odpade več kot 60 % skupne vrednosti svežnjev zagotovil, revidiranih v letu 2024; z zaskrbljenostjo poudarja, da organom upravljanja enostavno ne uspe učinkovito preprečevati ali odkrivati nepravilnosti pri odhodkih, ki jih prijavijo upravičenci, in da to zmanjšuje obseg, v katerem se lahko Komisija zanese na njihovo delo;

90. je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da bi revizijski organi pri svojih preverjanjih lahko odkrili napake, ki jih je Računsko sodišče odkrilo v teh transakcijah, in da bi to tudi morali storiti; ugotavlja, da to zmanjšuje zmožnost Komisije, da se opre na rezultate njihovega dela; z zaskrbljenostjo opozarja na ugotovitev Računskega sodišča, da se v njegovih vzorcih delež svežnjev zagotovil s stopnjami preostale napake nad 2 % od leta 2017 ni spustil pod 39 % odhodkov,

kar kaže na nadaljnje pomanjkljivosti pri delu revizijskih organov, ki jih Komisija pri dajanju zagotovil ne obravnava v zadostni meri; vseeno pozdravlja, da je Komisija začela izvajati akcijski načrt za izboljšanje zmogljivosti organov za odkrivanje v obdobju 2021–2027;

91. ugotavlja, da je Računsko sodišče v svojem pregledu 04/2025 z naslovom Prihodnost kohezijske politike EU – Spoznanja na podlagi preteklih izkušenj opozorilo na dolgotrajni izziv, povezan s kompleksnostjo regulativnega okvira, in da kljub prizadevanjem za poenostavitev pravil in postopkov zapletenost predpisov Unije ter soobstoj nacionalnih in regionalnih zahtev še naprej povzročata znatno upravno breme in prispevata k visoki stopnji napake; vendar želi spomniti na pomembno vlogo, ki jo je imela kohezijska politika pri zmanjševanju ekonomskih, socialnih in teritorialnih razlik ter spodbujanju konvergence in stabilnosti po vsej Uniji, s čimer je dokazala svojo dodano vrednost za davkoplačevalce Unije, ki jo je mogoče dodatno okrepiti z odpravo trajnih pomanjkljivosti; ugotavlja, da uporaba možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov ostaja omejena, zlasti v ESRR, čeprav so bile uvedene za zmanjšanje obveznosti poročanja; želi spomniti na stalne pomanjkljivosti v upravljavskih in kontrolnih sistemih držav članic; dvomi v načrt Komisije za večje zanašanje na nacionalne sisteme in poudarja, da jih je treba popraviti pred uvedbo kakršnega koli takega prihodnjega modela porabe v naslednjem večletnem finančnem okviru; poudarja, da je treba pred začetkom izvajanja opredeliti jasne in zavezujoče nadzorne in kontrolne odgovornosti za Komisijo in države članice; meni, da se Komisija ne bi smela zanašati le na kontrolne sisteme držav članic, temveč bi morala opredeliti minimalne zahteve in mehanizme preverjanja, podobne tistim, ki so določeni v okviru deljenega upravljanja, da bi preprečila nespoštovanje nacionalnih pravil in pravil Unije, kot je zahtevalo Računsko sodišče;

92. je seznanjen, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu 22/2025 z naslovom Finančni popravki v kohezijski politiki ugotovilo, da Komisija ne uporablja finančnih popravkov, kot bi morala, da bi zaščitila proračun Unije pred nepravilnimi odhodki v kohezijski politiki, in da je Komisija, čeprav na kohezijsko porabo leto za letom vpliva veliko število napak, potrebovala več kot desetletje, da je septembra 2025 sprejela prvi finančni popravek za obdobje 2014–2020; poudarja, da je pravni okvir, ki ureja popravni mehanizem, zapleten, da smernice in merila za ocenjevanje resnih pomanjkljivosti niso dovolj jasna in se ne uporabljajo dosledno ter da ni natančno opredeljenega časovnega okvira za postopek;

93. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo pomanjkljivosti pri načrtovanju in pripravi revizijskega dela organov, kot so slabosti v pristopih k vzorčenju in nepopolni kontrolni seznami;

94. želi spomniti, da je morala Komisija po prošnji za dostop do

dokumentov, ki je bila povezana z razrešnico in je zadevala pogodbe s 30 gospodarskimi subjekti, izvesti obsežen postopek ugotavljanja, ki je zahteval veliko virov zaradi omejitev njenih internih podatkovnih sistemov, privedel pa je do prepoznave več sto subjektov s podobnimi ali sorodnimi imeni; se zaveda, da se službe Komisije trudijo, da se odzovejo hitro in pregledno; želi spomniti tudi, da bo morala Komisija od naslednjega večletnega finančnega okvira podatke, shranjene v orodju za podatkovno rudarjenje in oceno tveganja Arachne, vnesti na centralizirano spletno mesto za preglednost, pri čemer bodo morale države članice zagotoviti avtomatiziran dostop do ustreznih podatkov, kar bo obveznost, ki se bo uporabljala od leta 2027 in v zvezi s katero je Komisija že začela pripravljalno delo; poziva Komisijo, naj z začetkom novega večletnega finančnega okvira vzpostavi interoperabilen sistem, ki bo omogočal sledenje sredstev na evropski ravni;

95. ugotavlja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu 24/2025 z naslovom Finančni instrumenti kohezijske politike – Vrnjena sredstva so se le deloma ponovno uporabila ugotovilo, da je sicer ena od prednosti finančnih instrumentov v kohezijski politiki pred nepovratnimi sredstvi ta, da se lahko vrnjena sredstva uporabijo za podporo dodatnim končnim prejemnikom, kar vodi do učinkovitejše uporabe javnega financiranja, a se v obdobjih upravičenosti izvede le omejena ponovna uporaba vrnjenih sredstev, kar je deloma posledica sprejemljivih razlogov, kot je dolgoročna narava naložb; ugotavlja, da se vrnjena sredstva po obdobju upravičenosti na splošno ponovno uporabijo za kohezijske namene, vendar z omejitvami; obžaluje, da je pravni okvir o obveznosti ponovne uporabe premalo jasen in dvoumen ter da Komisija nima pregleda, zaradi česar imajo organi upravljanja v državah članicah različne prakse;

96. je zaskrbljen glede ugotovitve Računskega sodišča, da je bilo izvajanje skladov kohezijske politike (ESRR, Kohezijski sklad, ESS+), ki v okviru uredbe o skupnih določbah za obdobje 2021–2027 pomenijo več kot 90 % skladov z deljenim upravljanjem, še vedno nizko; je seznanjen, da je Računsko sodišče primerjalo njihovo izvajanje (predhodno financiranje in vmesna plačila) s prejšnjim programskim obdobjem in ugotovilo, da je skupna stopnja črpanja teh treh skladov do konca leta 2024 znašala le 5 %, medtem ko je na primerljivi točki prejšnjega večletnega finančnega okvira (konec leta 2017) znašala 14 %; poudarja, da se sedanje programsko obdobje izvaja v izjemno zahtevnih razmerah, ki jih zaznamujejo zaporedne krize, inflacijski pritiski, motnje v dobavni verigi ter spreminjajoče se geopolitične in gospodarske razmere; hkrati se zaveda, da so bili programi za obdobje 2021–2027 sprejeti sedem mesecev pozneje kot programi za programsko obdobje 2014–2020 in da so bile stopnje predhodnega financiranja v okviru programov za obdobje 2014–2020 višje in obračunane v drugem trenutku kot v sedanjem večletnem finančnem okviru; v zvezi s tem ugotavlja, da je stopnja črpanja sredstev za ESRR, Kohezijski sklad in ESS+ v primerljivi fazi

izvajanja konec junija 2017 znašala 3,49 %, kar je primerljivo s stopnjo ob koncu leta 2024; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta konec obdobja upravičenosti za povezane odhodke[9] in rok za plačilo končnega zneska za večletni finančni okvir 2021–2027 postavljena eno leto prej kot v prejšnjem programskem obdobju in zato se bo pritisk za črpanje sredstev Unije še povečal;

97. izraža zaskrbljenost, ker so se v napovedi Komisije iz leta 2024 sproščene obveznosti za obdobje 2025–2027 povečale za 8,8 milijarde EUR glede na napoved iz leta 2023, v kateri so za isto obdobje znašale 8,1 milijarde EUR, in ker je bilo to povečanje ocenjenih sproščenih obveznosti predvsem posledica kohezijskih programov v sedanjem večletnem finančnem okviru in EKSRP; ugotavlja, da se sprostitve obveznosti EKSRP pričakujejo leta 2026, ko se bodo programi prejšnjega večletnega finančnega okvira zaključili, medtem ko pri kohezijskih programih za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 obstaja veliko tveganje sprostitve obveznosti od leta 2027 naprej;

98. želi spomniti, da je leta 2024 začelo veljati več sprememb kohezijske politike in pravnega okvira, in sicer STEP in RESTORE; poudarja pomen teh instrumentov za povečanje konkurenčnosti Unije in obvladovanje posledic naravnih nesreč; kljub temu ponovno poudarja, da nenehne spremembe okvira kohezijske politike povzročajo pravno negotovost in nestabilnost ter bi lahko ogrozile dolgoročne strukturne cilje kohezijske politike glede zmanjšanja razlik v Uniji; poudarja, da kohezijska politika potrebuje stabilen regulativni okvir, da bi upravičencem zagotovila predvidljivost;

99. ponovno izraža globoko zaskrbljenost zaradi nesorazmernega vpliva, ki ga ima ruska vojaška agresija proti Ukrajini še vedno na vzhodne regije Unije, ki mejijo na Rusijo in/ali Belorusijo; opozarja na stroške, ki jih imajo te regije zaradi skupne meje s sovražnimi sosednjimi državami, zlasti na to, da morajo zadevne države članice vedno več javnega denarja usmerjati v varnost, obrambo in pripravljenost, medtem ko se jim zaradi motenj v gospodarskih dejavnostih, čezmejni trgovini in drugih izmenjavah drastično zmanjšujejo sredstva; je zaskrbljen tudi zaradi izgube finančne podpore Unije v nekaterih obmejnih regijah zaradi sprememb kohezijskih skladov v sedanjem programskem obdobju, zlasti sredstev ESRR, ki so bila prvotno namenjena čezmejnemu sodelovanju z Rusijo in Belorusijo, in sredstev, prerazporejenih v okviru vmesnega pregleda kohezije za leto 2025;

100. poudarja, da teritorialna kohezija zahteva krepitev lokalne gospodarske odpornosti, na primer s trajnostnim turizmom, zaščito kulturnih dobrin, zaposlovanjem mladih ter razvojem poklicnih znanj in spretnosti, tudi na področju zelene obnove, energijske

---

9 Člen 63(2) Uredbe (EU) 2021/1060.

učinkovitosti in storitev civilne zaščite; poudarja pomen kohezijske politike Unije za gospodarsko in teritorialno konvergenco ter razvoj v regijah Unije, pa tudi za podporo izvajanju evropskega stebra socialnih pravic; poudarja, da je treba zaščititi dostop do osnovnih storitev na podeželskih in oddaljenih območjih, ter poziva Komisijo, naj oceni, ali poraba Unije učinkovito prispeva k zmanjšanju pritiska odseljevanja;

101. poudarja, da so nekatere regije, vključno s sredozemskimi obalnimi in celinskimi ozemlji, vse bolj izpostavljene tveganjem, povezanim s podnebjem, kot so nevihte, poplave, obalna erozija in stres zaradi suše; poudarja, da so ukrepi za preprečevanje in prilagajanje stroškovno učinkovitejši od obnove po nesrečah; poudarja, da je treba dati prednost naložbam v preprečevanje tveganj, hidravlično varnost, stabilnost naklonov, sonaravne rešitve in infrastrukturo, odporno proti podnebnim spremembam, vključno s trajnostnimi pristanišči, intermodalno logistiko, železniško povezljivostjo in odpornimi vodnimi sistemi, zmanjšanjem uhajanja, odpornim namakanjem in pametnim upravljanjem voda, da bi zagotovili hitre in merljive rezultate odpornosti, okrepili teritorialno odpornost in zaščitili učinkovitost porabe Unije;

102. poudarja priporočilo službe Komisije za notranjo revizijo iz revizije procesov pridobivanja zagotovil za sredstva, ki se izvršujejo v okviru deljenega upravljanja, izvedene leta 2024, da je treba posodobiti strategijo enotne revizije GD REGIO, GD EMPL in Generalnega direktorata za pomorske zadeve in ribištvo (GD MARE), saj nekateri elementi niso bili dovolj jasni oziroma niso bili dovolj razviti v tej fazi programskega obdobja; je seznanjen tudi s priporočilom službe za notranjo revizijo, da mora GD REGIO, ki izvršuje tudi Solidarnostni sklad EU v okviru deljenega in posrednega upravljanja, dodatno izboljšati njegovo zasnovo in učinkovito upravljanje;

103. ugotavlja, da je Komisija po vzpostavitvi okvira[10] za zmanjšanje in izterjave v primeru goljufij, korupcije in nasprotja interesov, ki škodijo finančnim interesom Unije in jih država članica ni odpravila, prvo tako zmanjšanje izvedla 8. maja 2025, ko je na priporočilo urada OLAF sprejela prvi izvedbeni sklep o zmanjšanju podpore Slovaški za 1,225 milijona EUR v zvezi z nepopravljeno nepravilnostjo; je vseeno seznanjen z ugotovitvijo iz posebnega poročila Računskega sodišča 26/2025, da Komisija nima mehanizma za spremljanje, ali se zneski, za katere nacionalna sodišča odredijo izterjavo po kazenskem postopku, dejansko v celoti povrnejo v proračun Unije;

104. izraža globoko zaskrbljenost zaradi ugotovitev iz poročila o stanju pravne države za leto 2025 v zvezi s stanjem pravne države na Madžarskem, zlasti zaradi stalnih sistemskih izzivov v sodstvu in medijskem sektorju; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da se

---

10 C/2024/4618, Priloga IV.

preglednost dodeljevanja zadev na nižjih sodiščih ni izboljšala in da se v sodstvu nadaljuje neprimeren pritisk na nekatere sodnike, zlasti v zvezi z notranjimi razpravami o ključnih vprašanjih, povezanih z neodvisnostjo sodstva; ravno tako z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zaostaja izvajanje nacionalne protikorupcijske strategije za obdobje 2024–2025, saj se je zmanjšalo število obsodb za kazniva dejanja korupcije, ni napredka pri doseganju dobrih rezultatov na področju korupcije na visoki ravni, madžarski organ za integriteto pa stalno poroča o ovirah pri učinkovitem izpolnjevanju svojih nadzornih nalog;

105. ponovno izraža resno zaskrbljenost zaradi sklepa Komisije z dne 13. decembra 2023, v katerem je ugotovila, da je madžarska vlada izpolnila zahteve iz Listine v zvezi z neodvisnostjo sodstva, in odpravila začasno ustavitev izplačil sredstev za povezane programe, zaradi česar je Madžarska postala upravičena do prejemanja približno 10,2 milijarde EUR iz različnih skladov, ki jih ureja uredba o skupnih določbah; opominja, da je Evropski parlament 25. marca 2024 pri Sodišču vložil tožbo, da bi se pregledala zakonitost sklepa Komisije in zagotovila pravno varnost pri izvajanju mehanizma pravne države; ugotavlja, da sodba Sodišča Evropske unije sicer še ni bila izrečena, da pa je generalni pravobranilec 12. februarja 2026 predlagal, naj Sodišče razglasi ničnost sklepa Komisije o odpravi začasne ustavitve izplačil sredstev Madžarski;

106. ugotavlja, da je od 19,8 milijarde EUR sredstev, dodeljenih v okviru uredbe o skupnih določbah, ki so bila prvotno blokirana zaradi pomislekov glede temeljnih pravic, v januarju 2026 za madžarsko vlado še vedno blokiranih samo 7,6 milijarde EUR; ugotavlja tudi, da je bila od 6,4 milijarde EUR sredstev, ki so bila prvotno blokirana na podlagi uredbe o pogojenosti s pravno državo zaradi pomislekov glede pravne države in korupcije, konec leta 2024 sproščena 1 milijarda EUR, konec leta 2025 pa 1,1 milijarde EUR; izraža globoko zaskrbljenost, ker se kljub nadaljnjemu slabšanju stanja pravne države in razcvetu korupcije prek zakoreninjenih oligarhičnih mrež na Madžarskem zmanjšuje znesek sredstev Unije, ki je še vedno zamrznjen zaradi pomislekov v zvezi s pravno državo in korupcijo, posledično pa se nenehno krči tudi pritisk, ki ga Komisija izvaja na madžarsko vlado, da bi izvedla reforme;

107. je seznanjen z zahtevama madžarske vlade z dne 28. in 29. marca 2025 za prerazporeditev 545 milijonov EUR iz dveh kohezijskih programov na nove prednostne naloge v okviru platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP), od tega 395 milijonov EUR iz zamrznjenih sredstev, ker ni bil izpolnjen horizontalni omogočitveni pogoj iz Listine o temeljnih pravicah; globoko obžaluje, da je Komisija 25. septembra 2025 odobrila spremembe, ki so madžarski vladi kljub temu, da so bila ponovno blokirana izplačila za nove prednostne naloge platforme STEP zaradi neizpolnjevanja zahtev iz Listine, omogočile dostop do 317,3 milijona EUR predhodnega financiranja; ponovno potrjuje, da bi vladam, ki ne spoštujejo vrednot

Unije in svojih obveznosti, da zaščitijo finančne interese Unije, s prerazporeditvijo ali predodelitvijo zamrznjenih proračunskih sredstev drugim programom ali ciljem nakazali, da je izgube mogoče nadomestiti na drugih področjih; ponavlja svoje stališče, da sredstva, ki so se začasno prenehala izplačevati na podlagi uredbe o pogojenosti ali zaradi neizpolnjevanja horizontalnih omogočitvenih pogojev, ne bi smela biti upravičena do sprememb programov ali prerazporeditev; zato poziva Komisijo, naj uveljavi svojo pravico do pobude in predlaga ukrepe za odpravo vseh obstoječih vrzeli v zakonodajnem okviru Unije, ki bi vladam lahko omogočile prenos sredstev, ki so se začasno prenehala izplačevati zaradi kršitev načel pravne države ali drugih obveznosti iz Listine o temeljnih pravicah, ter zagotovi, da bodo vsi prihodnji instrumenti financiranja zaščiteni pred izogibanjem;

108. ugotavlja, da je delniška družba MOL, madžarski petrokemični konglomerat, ki kotira na borzi, dejansko pod nadzorom treh tako imenovanih skladov javnega interesa, ki so povezani z madžarsko vlado, vsak od njih pa ima 10-odstotni delež; želi spomniti, da Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/2506 z dne 15. decembra 2022 Komisiji pri izvrševanju proračuna Unije prepoveduje sklepanje novih pravnih obveznosti z neposrednim ali posrednim upravljanjem z madžarskimi skladi javnega interesa in subjekti, ki jih ti vzdržujejo; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bil po sprejetju tega sklepa med Komisijo in družbo MOL sklenjen vsaj en sporazum o financiranju; je seznanjen z odgovorom Komisije, da zadevo preiskuje, in pričakuje, da bo organu za podelitev razrešnice nemudoma jasno pojasnila, kako je prišlo do podpisa te zaveze;

109. ugotavlja, da naj bi madžarska vlada prejela tretji največji znesek, dodeljen v okviru instrumenta SAFE, in sicer 16,2 milijarde EUR za podporo večjim naložbam v obrambno industrijo; želi spomniti, da je Komisija pristojna, da ne odobri nacionalnih načrtov za naložbe v obrambo v okviru instrumenta SAFE, če obstajajo pomisleki glede zaščite finančnih interesov Unije; ugotavlja, da je madžarska vlada podjetju 4iG, za katero na splošno velja, da je blizu vladi, nedavno prodala kontrolni delež 75 % +1 glas v državnem holdingu obrambne industrije; odločno opozarja, da glede na nadaljnje slabšanje stanja pravne države, trdovratna tveganja korupcije in sistemske slabosti pri nadzoru, kot je opisano zgoraj, ni mogoče šteti, da so finančni interesi Unije ustrezno zaščiteni, če se sredstva instrumenta SAFE izplačajo madžarski vladi, ne da bi se določili vsaj strogi pogoji, ki jih je treba izpolniti pred vsakim izplačilom sredstev;

110. z zaskrbljenostjo poudarja, da je Slovaška od poročila o stanju pravne države za leto 2024 sprejela vrsto sprememb kazenskega zakonika, ki so bile sprejete v drugi polovici leta 2024, vključujejo pa zaprtje specializiranih protikorupcijskih subjektov, nacionalne agencije za boj proti kriminalu in posebnega tožilstva, kar je privedlo do zamud pri preiskavah, ki so bile prenesene na druge organe, in znatnega

zmanjšanja števila zadev v zvezi s korupcijo; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da slovaška vlada načrtuje zamenjavo sedanjega urada za žvižgače z institucijo, katere vodjo bo imenoval neposredno predsednik parlamenta, kar utegne povzročiti politizacijo urada, uskladitev njegovega dela s prednostnimi nalogami vlade, zmanjšanje zaščite žvižgačev in okrnitev nadzora nad tem, kako vlada upravlja sredstva Unije; poudarja, da ta razvoj dogodkov pomeni povečano in znatno tveganje za dobro finančno poslovodenje proračuna Unije; poudarja, da uredba o pogojenosti s pravno državo ni omejena na ukrepe v skrajni sili, temveč omogoča tudi zgodnje ukrepanje z delnimi začasnimi prekinitvami, kadar se ugotovijo kršitve pravne države, ki resno ogrožajo dobro finančno poslovodenje proračuna Unije; v celoti podpira odločitev Komisije in jo poziva, naj začne prvi korak mehanizma pogojenosti in v zvezi s tem sproži postopek za ugotavljanje kršitev;

111. v zvezi s tem ugotavlja, da so po misiji Odbora za proračunski nadzor v Bratislavi od 26. do 28. maja 2025 neutemeljene izjave za javnost predsednika slovaške vlade in članov nacionalnega sveta privedle do groženj vodji misije, zaradi česar je bila potrebna policijska zaščita; meni, da takšni incidenti dodatno ponazarjajo vse slabše okolje za pravno državo in tveganja, ki jih to pomeni za finančne interese Unije;

112. obžaluje, da analiza civilne družbe kaže, da je velika večina priporočil iz poročila o stanju pravne države ponovljenih iz prejšnjega poročila; meni, da to vzbuja pomisleke glede tega, ali države članice priporočila jemljejo dovolj resno in ali Komisija izvaja ustrezen pritisk, da bi zagotovila učinkovito izvedbo priporočil; poudarja, da številne pomanjkljivosti, navedene v poročilu o stanju pravne države, neposredno vplivajo na dobro finančno poslovodenje proračuna Unije, zato meni, da je z vidika proračunskega nadzora bistveno, da se s postopkom dosežejo oprijemljivi in merljivi rezultati; zato poziva Komisijo, naj priporočila za posamezne države iz svojih letnih poročil o stanju pravne države pretvori v konkretne mejnike, na podlagi katerih bodo države članice sistematično ukrepale, in uporabi uredbo o pogojenosti, kadar so sistematične kršitve načela pravne države, ugotovljene v okviru stebrov poročila, dovolj neposredno povezane z zaščito proračuna Unije;

113. je seznanjen z odgovorom Komisije, da generalni sekretariat (GS) usklajuje uporabo treh različnih instrumentov iz uredbe o pogojenosti, poročila o stanju pravne države, mehanizma za okrevanje in odpornost ter horizontalnih omogočitvenih pogojev iz uredbe o skupnih določbah, da bi zagotovil skladnost med vsemi programi, instrumenti in državami članicami, ter da v okviru vsakega instrumenta obstaja vodilna služba, zadolžena za izvajanje, k temu delu pa prispevajo tudi ustrezne povezane službe; ugotavlja tudi, da Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike (GD JUST) in generalni sekretariat skupaj vodita delo v zvezi s poročilom o stanju

pravne države, GD EMPL vodi delo v zvezi s horizontalnim omogočitvenim pogojem za Listino, GS REFORM z Generalnim direktoratom za gospodarske in finančne zadeve (GD ECFIN) delo v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost ter Generalni direktorat za proračun (GD BUDG) delo v zvezi z uredbo o pogojenosti; poziva Komisijo, naj dodatno pojasni vlogo vseh nosilcev odločanja v teh postopkih; poudarja, da na papirju sicer obstaja trden okvir, vendar bi bilo mogoče praktično uporabo postopkov še izboljšati; obžaluje, da je Komisija predložila le minimalne informacije brez ključnih podrobnosti in ni posredovala celotne dokumentacije niti potem, ko jo je Parlament zahteval; poudarja, da je pravočasna, celovita in proaktivna izmenjava informacij bistvena za učinkovito izvajanje njegovih proračunskih in nadzornih pristojnosti ter za ohranjanje zaupanja državljanov v institucije EU in verodostojnost EU kot celote;

114. obžaluje, da je Komisija potrebovala več kot dve leti, da je začela postopek za ugotavljanje kršitev proti Malti zaradi neuporabe prava Unije na področju spletnih iger na srečo; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je zaradi zakonodaje Malte, ki preprečuje izvrševanje veljavnih sodb iz drugih držav članic, brez pravnega varstva ostalo približno 100 000 državljanov Unije, ki so upravičeni do povračila; ugotavlja tudi, da je več družb za prirejanje iger na srečo, ki imajo dovoljenje za poslovanje na Malti, začelo prenašati sredstva na druge subjekte, kar pa pomeni tveganje za učinkovito izvršitev več tisoč sodnih odločb, tudi če bi bila sporna zakonodaja umaknjena; v zvezi s tem globoko obžaluje, da je Komisija odlašala z začetkom postopkov za ugotavljanje kršitev;

115. želi spomniti na ugotovitve iz posebnega poročila Računskega sodišča o digitalizaciji zdravstvenega varstva, v katerem je bilo ugotovljeno, da je bila podpora Unije državam članicam na splošno učinkovita pri spodbujanju digitalne preobrazbe zdravstvenih sistemov; vendar ugotavlja, da imajo države članice težave pri uporabi sredstev Unije, dodeljenih v ta namen, in obžaluje, da Komisija sicer spremlja napredek, ki so ga države članice dosegle pri digitalizaciji zdravstvenega varstva, vendar še nima celovitega pregleda nad tem, kako se sredstva Unije uporabljajo za podporo tem dejavnostim; poziva Komisijo, naj v celoti izvaja priporočila Računskega sodišča, zlasti z izboljšanjem smernic za države članice, okrepitvijo spremljanja in na smotrnosti temelječega nadzora nad sredstvi Unije, ki se uporabljajo za digitalno zdravje, in zagotavljanjem, da naložbe v digitalno zdravje spoštujejo najvišje standarde varstva podatkov, kibernetske varnosti in interoperabilnosti;

116. se zaveda, da je program EU za zdravje prispeval k programu InvestEU s kombiniranjem z jamstvom Unije, s čimer je mobiliziral dodatne naložbe; je seznanjen zlasti s prispevkom v višini 110 milijonov EUR prek dodatnih sredstev InvestEU, ki podpirajo naložbe

EIB v inovativne projekte na področju znanosti o življenju, povezane z zdravstvenimi protiukrepi; poudarja, kako pomembno je zagotoviti preglednost, učinkovito usklajevanje z nacionalnimi instrumenti financiranja in instrumenti financiranja Unije ter širok dostop do držav članic, da bodo te naložbe ustvarile močno evropsko dodano vrednost in povečale odpornost zdravstvenih sistemov Unije; želi spomniti, kako pomembne so naložbe v zdravstvene inovacije in tehnologije na evropski ravni ter kako pomembno je krepiti sodelovanje med raziskovalnimi ustanovami, zasebnimi zdravstvenimi podjetji in javnimi organi, da bi bolje služili javnemu interesu;

117. obžaluje odločitev Komisije, da bo ukinila nepovratna sredstva za poslovanje v podporo zdravstvenemu sektorju, ki so leta 2024 pomenila nekaj več kot 1 % proračuna programa EU za zdravje; ugotavlja, da so te spremembe vplivale na neprekinjen prispevek k evropskim ciljem na področju javnega zdravja; poudarja pomen predvidljivih in stabilnih podpornih mehanizmov za deležnike in organizacije civilne družbe, dejavne na področju zdravja; predlaga, naj prihodnje financiranje še naprej temelji na jasnih merilih evropske dodane vrednosti, preglednosti, politične nevtralnosti in merljivega učinka, da bi zagotovili, da bodo sredstva usmerjena tja, kjer bodo najbolj koristila pacientom in zdravstvenim sistemom; poudarja vlogo deležnikov in akterjev civilne družbe pri prispevanju k ciljem in izvajanju zdravstvene politike Unije;

118. je seznanjen, da je Komisija dodelila 8 milijonov EUR v letu 2024 in 20,9 milijona EUR v letu 2025 za razpise za zbiranje predlogov konzorcijev novičarskih medijskih organizacij za produkcijo vsebin o zadevah Unije in da trije medijski konzorciji trenutno prejemajo finančna sredstva Unije; želi spomniti, da je svoboden, neodvisen in pluralističen tisk eden od temeljev demokratične odgovornosti; meni, da lahko podpora Unije medijem prispeva h krepitvi pluralnosti medijev in ozaveščeni javni razpravi po vsej Uniji, če so vzpostavljeni strogi zaščitni ukrepi za zagotovitev popolne uredniške neodvisnosti in preglednosti; poudarja pomen preglednosti v zvezi z vso finančno podporo, vključno z nepovratnimi sredstvi, pogodbami in posrednim financiranjem, ki se zagotavlja medijskim organizacijam, ter da bi morale biti te informacije lahko dostopne in jasno predstavljene;

119. obžaluje, da Komisija ni izvedla vmesnih ocen vodilnih programov Erasmus+, Evropska solidarnostna enota in Ustvarjalna Evropa pred zakonsko določenim rokom; poudarja, da bi morale biti ocene podlaga pri postopku odločanja za sedanje programsko obdobje, pa tudi za prihodnje;

Priporočila

120. poziva Komisijo, naj ukrepa na podlagi priporočil iz letnega poročila Računskega sodišča in zagotovi, da:

(i) bodo revizijski organi okrepili svoje zmogljivosti za kontrole in odkrivanje, in sicer s preverjanjem, da ustrezno načrtujejo vzorčenje, potrdijo, da je dokazano izpolnjevanje meril za upravičenost, in hranijo ustrezno dokumentacijo za preverjanje revizijske sledi;

(ii) organi držav članic, kadar se odkrijejo sistematične slabosti v operativnih programih in se uporabi pavšalni popravek, mehanizma pavšalnega popravka ne uporabljajo le zato, da bi se izognili svoji odgovornosti, da preverijo, ali so bili odhodki upravičeni, preden jih prijavijo Komisiji, in po potrebi izvedejo posamične izterjave;

121. poleg tega poziva Komisijo, naj:

(i) se z učinkovitim izvajanjem akcijskega načrta, namenjenega povečanju zmogljivosti za odkrivanje napak na ravni držav članic in Komisije, še naprej posveča sistemski težavi, da se napake pri porabi za kohezijsko politiko na ravni držav članic ne odkrijejo;

(ii) še okrepite usmerjanje, usklajevanje in spremljanje, da se zagotovita večja pravna varnost in učinkovitejša ponovna uporaba vrnjenih sredstev v državah članicah;

(iii) tesno sodeluje z državami članicami, zlasti tistimi, ki se srečujejo s strukturnimi omejitvami ali omejitvami zmogljivosti, da se zagotovijo tehnična pomoč, upravna poenostavitev in zadostna prožnost pri izvajanju ter s tem polno in učinkovito črpanje kohezijskih sredstev;

(iv) razvije metodologijo za merjenje splošnega finančnega učinka preiskav EJT in urada OLAF, vključno z zneski, izterjanimi na podlagi odločb nacionalnih sodišč v kazenskih postopkih, ter za pridobivanje rednih informacij od držav članic o odvzemu premoženjske koristi in deležu, vrnjenem v proračun Unije, kot priporoča Računsko sodišče;

(v) poveže priporočila iz poročila o stanju pravne države z izvajanjem konkretnih ukrepov v zadevnih državah članicah, da bi imela večji učinek in prispevala k zaščiti finančnih interesov Unije, ter v zvezi s tem napotuje na priporočila iz resolucije Parlamenta z dne 18. junija 2025 o poročilu Komisije o stanju pravne države za leto 2024;

(vi) okrepi spremljanje horizontalnih in tematskih omogočitvenih pogojev v vseh državah članicah, da bi se opredelile morebitne grožnje za zaščito proračuna Unije ter zagotovi večjo preglednost in sodelovanje deležnikov pri uporabi tega orodja;

(vii) čim bolj uskladi poročilo o stanju pravne države z uredbo o pogojenosti in podrobneje poroča o kršitvah načel pravne

države, ki se lahko uporabijo kot podlaga za sprožitev uredbe o pogojenosti;

(viii) uveljavi svojo pravico do pobude in predlaga ukrepe za odpravo vseh obstoječih vrzeli v zakonodajnem okviru Unije, ki bi lahko vladam omogočile prenos sredstev, ki so se začasno prenehala izplačevati v skladu z uredbo o pogojenosti s pravno državo ali zaradi neizpolnjevanja horizontalnih omogočitvenih pogojev, ter zagotovi, da bodo vsi prihodnji instrumenti financiranja vsebovali ustrezne zaščitne ukrepe proti izogibanju;

(ix) nujno ponovno oceni in obravnava poslabšanje stanja pravne države in tveganja za proračun Unije na Madžarskem ter sprejme vse potrebne ukrepe v skladu z uredbo o pogojenosti in drugimi razpoložljivimi orodji, vključno s popolno začasno ustavitvijo sredstev Unije;

(x) izvede naknadno oceno finančnega učinka sprememb kohezijske politike na vzhodne obmejne regije, zlasti sredstev ESRR, ki so bila prvotno namenjena čezmejnemu sodelovanju z Rusijo in Belorusijo, ter sredstev, prerazporejenih v okviru vmesnega pregleda kohezije za leto 2025, pri čemer naj zajame, v kolikšni meri so sredstva Unije, ki so bila prvotno namenjena regijam, ki mejijo na Rusijo in/ali Belorusijo, na koncu ostala v teh regijah ali so bila, nasprotno, usmerjena drugam, svojo oceno deli z organom za podelitev razrešnice in nujno predlaga ciljno usmerjeno finančno podporo za te regije, da bi se zoperstavili nesorazmernemu učinku ruske vojaške agresije, vključno z odpravo izgub, ki so nastale zaradi sprememb v sedanjem programskem obdobju;

(xi) ponovno preuči pristop enotne revizije, dokler se ne odpravijo pomanjkljivosti, ugotovljene pri organih upravljanja in revizijskih organih v državah članicah;

(xii) zagotovi, da bodo na voljo nepovratna sredstva za poslovanje v okviru programa EU za zdravje;

Naravni viri in okolje

122. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 3 večletnega finančnega okvira „Naravni viri in okolje“ znašal 64,4 milijarde EUR (33,7 % proračuna Unije), in bil porazdeljen, kot sledi: 59,2 % teh odhodkov je bilo namenjenih Evropskemu kmetijskemu jamstvenemu skladu (EKJS) – neposredna plačila (38,1 milijarde EUR), sledijo mu EKSRP (15,5 milijarde EUR, 24,0 %), Sklad za pravični prehod (6,2 milijarde EUR, 9,5 %), Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) – odhodki, povezani s trgom (2,7 milijarde EUR, 4,1 %), pomorstvo in ribištvo (1,3 milijarde EUR, 2,0 %), okolje in podnebje (LIFE) (600 milijonov EUR, 0,9 %) ter drugo (200 milijonov EUR, 0,3 %);

123. poudarja, da je skupna kmetijska politika (SKP) leta 2024 pomenila glavni delež (87,3 %) porabe Unije na področju naravnih virov in okolja; želi spomniti, da je bilo leto 2024 drugo leto SKP za obdobje 2023–2027, v katerem je bil uveden nov model izvajanja, ki kot podlago za plačila vključuje elemente smotrnosti, dogovorjene z državami članicami v strateških načrtih;

124. ugotavlja, da so plačila iz EKSRP za obdobje 2023–2027 konec leta 2024 znašala 6,3 milijarde EUR (leta 2023: 700 milijonov EUR), kar je stopnja črpanja 9,5 % (v primerjavi z 1 % leta 2023); poudarja, da zamude pri plačilih ogrožajo stabilnost dohodkov kmetov; je seznanjen tudi z 32-odstotno stopnjo črpanja sredstev iz Sklada za pravični prehod; z zaskrbljenostjo ugotavlja nizko stopnjo črpanja sredstev iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA), ki je do konca leta 2024 dosegla le 3 %;

125. se seznanjen, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 228 transakcij, s katerimi je zajelo celotno porabo v tem razdelku večletnega finančnega okvira v 19 državah članicah in Združenem kraljestvu; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da stopnja napake za ta razdelek po oceni Računskega sodišča znaša 2,6 % (leta 2023: 2,2 %); ugotavlja tudi, da je Računsko sodišče odkrilo osem količinsko opredeljivih napak (tj. napak z neposrednim finančnim učinkom na proračun Unije) na področju razvoja podeželja, osem pri transakcijah v okviru okoljske sheme, nove vrste intervencije, uvedene v okviru SKP za obdobje 2023–2027 za podporo kmetijskim praksam, ki prispevajo k podnebnim in okoljskim ciljem ter dobrobiti živali, tri pri neposrednih plačilih brez okoljskih shem, dve pri tržnih ukrepih in eno pri transakciji v okviru deljenega upravljanja v okviru ESPRA; ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo tudi 19 drugih težav v zvezi s skladnostjo, ki niso imele finančnih posledic za proračun Unije;

126. je seznanjen s kategorizacijo napak Računskega sodišča, pri čemer upravne napake tvorijo 44 % napak, težave z neupravičenostjo 28 %, nespoštovanje kmetijsko-okoljskih in podnebnih obveznosti ali obveznosti v okviru okoljske sheme 16 %, netočne informacije o površinah ali živalih pa 12 %;

127. je zaskrbljen, da Računsko sodišče v primeru 13 količinsko opredeljivih napak meni, da so imeli organi držav članic dovolj informacij, da bi napako lahko preprečili ali odkrili in popravili pred sprejetjem odhodkov, in da bi bila ocenjena stopnja napake za ta razdelek nižja za 2,2 odstotne točke, če bi organi držav članic ustrezno uporabili vse informacije, ki so jih imeli na voljo;

128. opozarja, da so potrebni poenostavitev, nadaljnji razvoj in spodbujanje digitalnih orodij ter strožje kontrole, da bi zmanjšali raven neupravičenih odhodkov; poudarja, kako pomembno je zmanjšati upravno breme za kmete, da bi okrepili dobro finančno poslovodenje;

129. je pomirjen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da pri neposrednih plačilih v okviru SKP, razen okoljskih shem, v letu 2024 ni bilo pomembnih napak; je seznanjen z oceno Komisije, da to potrjuje pomembno vlogo integriranega administrativnega in kontrolnega sistema (IAKS) pri preprečevanju in zmanjševanju tveganja napak, saj neposredna plačila upravlja vsaka država članica prek IAKS, ki povezuje podatkovne zbirke kmetijskih gospodarstev, vloge za pomoč, registre živali in kmetijske površine;

130. želi spomniti, da države članice v okviru modela SKP za obdobje 2023–2027, ki temelji na smotrnosti, določijo pravila, ki jih morajo končni upravičenci upoštevati v skladu s splošnim okvirom Unije, Komisija pa se osredotoča na rezultate smotrnosti in delovanje sistemov, ki so jih države članice vzpostavile za zagotavljanje spoštovanja teh pogojev, in ne več na posamezne transakcije; želi spomniti tudi, da morajo države članice v skladu s tem za SKP za obdobje 2023–2027 Komisiji poročati o kazalnikih izložkov in rezultatov, povezanih s smotrnostjo politike, ne pa o kontrolnih statističnih podatkih; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča iz njegovega posebnega poročila 07/2024 z naslovom Sistemi Komisije za izterjavo nepravilnih odhodkov EU, da so bile izterjave v zvezi s kmetijskimi odhodki razmeroma uspešne, deloma zaradi tako imenovanega pravila 50/50, ki je države članice spodbudilo k izterjavi sredstev; ugotavlja, da to pravilo ni bilo ohranjeno v SKP za obdobje 2023–2027 in da Računsko sodišče opozarja, da bi to lahko povzročilo poslabšanje stopnje izterjave kmetijskih odhodkov;

131. je seznanjen z odgovori Komisije Računskemu sodišču, da je po njenem mnenju revizijsko delo certifikacijskih organov še naprej ključen element zagotovila za odhodke SKP v okviru strateških načrtov; ugotavlja tudi, da morajo države članice za SKP za obdobje 2023–2027 Komisiji poročati o svežnjih zagotovil, vključno z novimi letnimi poročili o smotrnosti ter mnenjem certifikacijskega organa in priloženimi poročili, ki jih Komisija nato skupaj z rezultati svojih revizijskih ugotovitev in revizijskih ugotovitev Računskega sodišča uporabi za oblikovanje zaključkov o zagotovilu za odhodke SKP; poudarja, da Komisija za odhodke v okviru strateških načrtov SKP ne izračuna stopnje napake ali tveganja ob plačilu; se zaveda pojasnila Komisije, da je 74,8 % odhodkov razdelka 3 večletnega finančnega okvira v letu 2024 ustrezalo odhodkom na podlagi smotrnosti v okviru strateških načrtov SKP, zato za ta razdelek in posledično za proračun Unije kot celoto ni bilo mogoče določiti tveganja ob plačilu;

132. ugotavlja, da je Generalni direktorat za kmetijstvo in razvoj podeželja (GD AGRI) za leto 2024 ocenil 82 % porabe SKP za obdobje 2023–2027 kot porabo z nizkim tveganjem, 11 % kot porabo s srednjim tveganjem, preostalih 7 % pa kot porabo z visokim tveganjem; je seznanjen s pojasnilom Računskega sodišča, da poraba z nizkim tveganjem ustreza intervencijam, na katere ne vplivajo morebitne resne pomanjkljivosti v njihovih sistemih upravljanja, in da je večina

porabe z nizkim tveganjem povezana z neposrednimi plačili in drugo podporo, ki jo krije IAKS; ugotavlja tudi, da je GD AGRI v svojem letnem poročilu o dejavnostih za leto 2024 združil rezultate plačil, ki temeljijo na smotrnosti, in plačil, ki temeljijo na skladnosti, ter ugotovil, da je imelo skupno 77 % porabe SKP v letu 2024 nizko tveganje (v primerjavi z 69 % porabe SKP v letu 2023 in 72 % v letu 2022), 10 % srednje tveganje in 13 % visoko tveganje;

133. je zaskrbljen zaradi pridržkov, izraženih v letnem poročilu o dejavnostih GD AGRI za leto 2024, in sicer deset pridržkov za devet držav članic za odhodke IAKS v okviru strateških načrtov SKP zaradi morebitnih resnih pomanjkljivosti, ugotovljenih pri delovanju sistemov upravljanja, šest pridržkov za pet držav članic v zvezi z odhodki ne-IAKS v okviru strateških načrtov SKP zaradi morebitnih resnih pomanjkljivosti, ugotovljenih pri delovanju sistemov upravljanja, šest pridržkov za štiri države članice v zvezi s tržnimi ukrepi zaradi znatnega pojava pomanjkljivosti v zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij, pri čemer je znesek, pri katerem obstaja tveganje, ocenjen na 14,92 milijona EUR, en pridržek za eno državo članico v zvezi z neposrednimi plačili v okviru programa možnosti, ki se posebej nanašajo na oddaljenost in otoško lego (POSEI), zaradi znatnega pojava pomanjkljivosti v zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij, pri čemer je znesek, pri katerem obstaja tveganje, ocenjen na 28,83 milijona EUR, 12 pridržkov za deset držav članic v zvezi z razvojem podeželja zaradi znatnega pojava pomanjkljivosti v zakonitosti in pravilnosti osnovnih transakcij, pri čemer je znesek, pri katerem obstaja tveganje, ocenjen na 209,80 milijona EUR;

134. pozdravlja, da je Računsko sodišče v okviru revizije za leto 2024 zbralo in analiziralo tudi informacije o uvedbi letnih poročil o smotrnosti za SKP za obdobje 2023–2027; je pomirjen zaradi splošnega zaključka Računskega sodišča, da je bilo letno poročanje o smotrnosti večinoma uvedeno, kot je bilo načrtovano, in da ni odkrilo nobenih težav s sporočenimi podatki; je pomirjen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da je mogoče za devet plačilnih agencij, ki jih je pregledalo, ugotoviti ujemanje med izvršenimi plačili in izložki, evidentiranimi v njihovih informacijskih sistemih za pripravo letnih poročil o smotrnosti;

135. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, ki temelji na raziskavi 19 držav članic, da so se sistemi plačilnih agencij za poročanje o smotrnosti v letu 2024 še vedno razvijali, pri čemer je 18 plačilnih agencij avtomatiziralo pripravo kazalnikov smotrnosti, dve pa sta za pripravo nekaterih ključnih kazalnikov izložkov za svoja letna poročila o smotrnosti za leto 2024 uporabljali ročni ali delno avtomatiziran pristop; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da informacijski sistemi, ki se uporabljajo za pripravo letnih poročil o smotrnosti, v času revizijskega dela Računskega sodišča še niso bili v celoti preizkušeni, da bi preverili njihovo skladnost z mednarodnimi

standardi informacijske varnosti (ISO 27001);

136. želi spomniti, da SKP za obdobje 2023–2027 temelji na desetih ključnih ciljih, vključno z zagotavljanjem vzdržnega, pravičnega in stabilnega dohodka za kmete, zagotavljanjem prehranske varnosti in krepitvijo odpornosti kmetijskega sektorja; meni, da bi morala biti neposredna dohodkovna podpora v okviru SKP bolje usmerjena h kmetom, ki se dejavno ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo, hkrati pa bi bilo treba ohraniti pravno varnost in preprečiti pretirane upravne omejitve, s posebnim poudarkom na podpori tistim, ki jo najbolj potrebujejo, kot so družinske kmetije, male kmetije, kmetije na območjih z naravnimi omejitvami ali drugimi posebnimi izzivi, mladi kmetje in kmetice; poziva Komisijo, naj poveča učinkovitost in ciljno usmerjenost kmetijskih skladov Unije ter zagotovi, da bodo neposredno dohodkovno podporo prejemali le aktivni kmetje, hkrati pa naj zagotovi sorazmernost in ohrani strog nadzor;

137. je seznanjen s sklepi Računskega sodišča iz leta 2025 o financiranju Unije za ukrepe, povezane z gozdnimi požari: čeprav so države članice vse pogosteje uporabljale sredstva Unije za preprečevanje, je imela Komisija nepopoln pregled nad skupno porabo za boj proti gozdnim požarom, spremljanje rezultatov pa je bilo šibko, kar je težava z jasnimi posledicami za kmetijstvo in podeželje; poziva Komisijo, naj izboljša združevanje porabe, povezane z gozdnimi požari, ter okrepi spremljanje rezultatov in dolgoročno vzdržnost preventivnih ukrepov;

138. poudarja, da morajo Komisija in države članice glede na vse večja tveganja naravnih nesreč zagotoviti, da bodo preventivni ukrepi, ki jih financira Unija, dobro ciljno usmerjeni, da bodo temeljili na posodobljenih ocenah tveganja in da bodo trajali dlje od enkratnih projektnih ciklov, tako da bodo naložbe prinašale trajne koristi za kmetijstvo in podeželske skupnosti;

139. je zaskrbljen zaradi obtožb o obsežnih goljufijah v zvezi s kmetijskimi skladi Unije, o katerih so mediji prvič poročali februarja 2025 v zvezi z grško agencijo za plačila in nadzor nad pomočmi Skupnosti za usmerjanje in jamstva (OPEKEPE); želi spomniti, da je EJT maja 2025 objavil sporočilo za javnost, v katerem je potrdil, da izvaja preiskavo domnevne sheme organiziranih goljufij v zvezi s kmetijskimi sredstvi in korupcijo, v katero so vpleteni javni uslužbenci organizacije OPEKEPE; želi spomniti, da je EJT po poročanju medijev grškemu parlamentu posredoval informacije, da bi preiskal dva ministra, ki sta nato odstopila; je zaskrbljen zaradi sporočila EJT za javnost z dne 22. oktobra 2025, v katerem je pojasnjeno, da je bila med predhodno preiskavo EJT odkrita organizirana kriminalna združba, ki naj bi bila vpletena v sistematično obsežno shemo goljufij s subvencijami in dejavnosti pranja denarja; je seznanjen z ukrepi, ki so jih nemudoma sprejeli grški organi, med drugim z odločitvijo o ustanovitvi posebne preiskovalne projektne skupine, ki jo sestavljata finančna policija in

neodvisni organ za javne prihodke; v zvezi s tem poudarja, da je bilo zaseženo premoženje več posameznikov, osumljenih vpletenosti v domnevne kriminalne dejavnosti;

140. se zaveda, da je GD AGRI v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2024 podal štiri pridržke v zvezi z odhodki, ki jih upravlja OPEKEPE; ugotavlja, da eden od teh pridržkov zajema vse intervencije IAKS v okviru strateških načrtov SKP, saj sta revizija skladnosti, ki jo je opravil GD AGRI, in delo certifikacijskega organa razkrila več morebitnih resnih pomanjkljivosti v zvezi z izvajanjem identifikacijskega sistema za kmetijske parcele ter zasnovo in delovanjem sistema upravljanja in nadzora; ugotavlja, da je bil izrečen še en pridržek v zvezi z odhodki ne-IAKS v okviru strateških načrtov SKP, ki zajemajo vinski sektor in čebelarstvo, zaradi morebitnih resnih pomanjkljivosti v zvezi z zasnovo ali vzpostavitvijo sistemov, ki ne zajemajo načel gospodarnosti, učinkovitosti in ukrepov za preprečevanje dvojnega financiranja; je seznanjen, da se tretji pridržek za OPEKEPE nanaša na programe razvoja podeželja za obdobje 2014–2022, za katere je prilagojena stopnja napake ocenjena na 7,45 %, in sicer zaradi revizij GD AGRI v letih 2023 in 2024, v katerih je bilo ugotovljenih več pomanjkljivosti v zvezi z identifikacijskim sistemom za zemljišča, pomanjkljivosti pri pregledih na kraju samem, ki jih izvaja OPEKEPE, resne pomanjkljivosti v zvezi z nadzorom in pregledi lokalnih akcijskih skupin, postopki za preverjanje morebitnega ustvarjanja umetnih pogojev, pregledi dvojnega financiranja in javnih naročil ter pomanjkljivosti pri ocenjevanju razumnosti stroškov in preverjanju statusa malih in srednjih podjetij; je seznanjen, da je bil izdan četrti pridržek v zvezi s tržnimi ukrepi zunaj strateških načrtov SKP, ki zajema organizacije proizvajalcev sadja in zelenjave ter izredne ukrepe, za katere je bila prilagojena stopnja napake v višini 10 % ocenjena na podlagi revizije GD AGRI leta 2024, v kateri so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri upravnih pregledih in pregledih na kraju samem, ki vplivajo na izredne ukrepe, in ker so bile na podlagi ocene certifikacijskega organa prilagojene stopnje napake za organizacije proizvajalcev sadja in zelenjave ter promocijo; se zaveda, da so grški organi pripravili akcijski načrt, ki ga je GD AGRI sprejel kot zadostno podlago za odpravo zgoraj navedenih pomanjkljivosti; želi spomniti, da Komisija stalno spremlja vse popravne ukrepe; vztraja, naj Komisija organu za podelitev razrešnice poroča o izvajanju akcijskega načrta in o merljivem izboljšanju uspešnosti kontrol;

141. se zaveda pisnih odgovorov Komisije, da je GD AGRI leta 2023 in ponovno junija 2024 od grškega pristojnega organa zahteval, naj za OPEKEPE odredi pogojno akreditacijo; je seznanjen s pojasnilom v letnem poročilu o dejavnostih GD AGRI, da sta certifikacijski organ in GD AGRI ugotovila pomanjkljivosti, ki vplivajo na več akreditacijskih meril, zato so grški organi septembra 2024 uvedli pogojno akreditacijo OPEKEPE in pripravili akcijski načrt za akreditacijo; je seznanjen tudi, da Komisija spremlja napredek pri izvajanju tega

akcijskega načrta za odpravo pomanjkljivosti; vztraja, naj Komisija organu za podelitev razrešnice posreduje najnovejši revidirani akcijski načrt in svojo oceno; se zaveda, da so grški organi nemudoma sprejeli popravne ukrepe, da bi odpravili ugotovljene strukturne pomanjkljivosti, povečali preglednost upravičencev ter okrepili kontrole in ukrepe za boj proti goljufijam; v zvezi s tem pozdravlja reformo, ki je bila nedavno uvedena z zakonom, da bi se OPEKEPE v celoti prenesel na neodvisni organ za javne prihodke;

142. je seznanjen z odgovorom Komisije, da je junija 2025 uporabila finančni popravek v višini 415 milijonov EUR za pomanjkljivosti, ugotovljene v upravljavskem in kontrolnem sistemu v Grčiji v obdobju 2015–2022[11]; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bila Komisija vsaj od leta 2021 seznanjena z resnimi pomanjkljivostmi v zvezi z OPEKEPE, saj je GD AGRI o takratni poizvedbi o skladnosti v zvezi z akreditacijo poročal že v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2021; obžaluje, da Komisija ni prej sprejela ukrepov, da bi temeljito preiskala resne pomanjkljivosti, ugotovljene v zvezi z delom OPEKEPE, ublažila tveganja in bolje zaščitila proračun Unije;

143. izraža zaskrbljenost zaradi številnih nepravilnosti in obtožb o goljufijah v zvezi z gostišči, ki jih financira Unija; je seznanjen s pisnimi odgovori Komisije, da so se v programskem obdobju 2014–2022 gostišča skupaj z drugimi vrstami naložb financirala v okviru podukrepa 6.4 za razvoj podeželja (naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti) in programa Leader; obžaluje, da Komisija organu za podelitev razrešnice ni mogla zagotoviti pregleda nad projekti gostišča, ki jih financira Unija, saj ji države članice ne poročajo o številu in vrsti naložb, podprtih s temi ukrepi; je seznanjen, da revizije ukrepov za razvoj podeželja, ki jih izvaja Komisija, temeljijo na sistemu in ne ocenjujejo zakonitosti in pravilnosti posameznih transakcij; je seznanjen s pisnim odgovorom Komisije, da so bile ugotovitve o sistemu upravljanja in nadzora, ki ga izvajajo države članice v zvezi z gostišči, izpostavljene na Madžarskem, Slovaškem (ukrep 6.4) in v Grčiji (Leader); meni, da bi morala Komisija glede na število obtožb o goljufijah, povezanih z gostišči, spremljati in revidirati tudi posamezne projekte gostišča, vključno z njihovo uporabo po koncu obdobja izvajanja projekta, ter razmisliti o podaljšanju obdobja trajnosti za tovrstne projekte, da bi preprečila nadaljnje zlorabe in uvedla stroga preverjanja nasprotja interesov kot predpogoj za dodelitev sredstev Unije za gradnjo gostišč;

---

[11] Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2025/1147 z dne 11. junija 2025 o izključitvi nekaterih odhodkov nekaterih držav članic iz naslova Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije (UL L, 2025/1147, 13.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1147/oj).

144. želi spomniti, da je bilo ugotovljeno, da je bil nekdanji predsednik češke vlade v prejšnjem mandatu v nasprotju interesov, in želi spomniti tudi na s tem povezano resolucijo Evropskega parlamenta z dne 13. decembra 2018[12]; je seznanjen s pisnimi odgovori Komisije v zvezi z ukrepi, sprejetimi v odziv na nasprotje interesov, ki izhaja iz njegovega lastništva zasebnega holdinga med opravljanjem javne funkcije, in da je Komisija marca 2020 začasno ustavila plačilo enega projekta v vrednosti 30 606,96 EUR; je seznanjen, da je Komisija junija 2022 za Češko uporabila finančni popravek v višini 3,3 milijona EUR, od katerih se je del (30 606,96 EUR) nanašal na nasprotje interesov predsednika vlade med njegovim mandatom, ki se je končal leta 2021[13]; vztraja, da bi morala Komisija še naprej spremljati morebitna nasprotja interesov, ki bi lahko vplivala na sredstva Unije, zlasti v zvezi z izvoljenimi uradniki, in sprejeti ukrepe za zaščito proračuna Unije;

145. je seznanjen, da je po nacionalnih volitvah decembra 2025 na Češkem nastopila mandat nova vlada; je seznanjen z javnimi izjavami predsednika vlade, da se namerava odpovedati lastništvu in nadzoru poslovnih interesov, ki bi lahko imeli koristi od sredstev Unije, z vzpostavitvijo domnevno nepovratne skrbniške ureditve; vendar ugotavlja, da od sredine januarja 2026 ni bila predložena nobena javno dostopna pravna dokumentacija, ki bi dokazovala dejansko vzpostavitev in operativne zaščitne ukrepe takih ureditev, in da ima češki predsednik vlade trenutno v lasti družbo Agrofert in druge poslovne interese, ki bi lahko imeli koristi od sredstev Unije; poudarja, da zgolj napoved prihodnjih ureditev ne zadostuje za odpravo pomislekov glede nasprotja interesov; vztraja, da mora vsaka prihodnja ureditev zagotoviti učinkovito odstranitev ekonomskih interesov in vpliva v skladu s pravili Unije o nasprotju interesov; pozdravlja nedavna poročila medijev, da je Komisija od čeških organov uradno zahtevala podrobne informacije o ukrepih, sprejetih za preprečevanje morebitnih nasprotij interesov v zvezi s podjetji, ki so v lasti ali pod nadzorom predsednika vlade, in da je pridobila zagotovila, da družbi Agrofert ne bodo dodeljena nobena druga sredstva Unije, dokler razmere ne bodo v celoti pojasnjene;

146. želi spomniti, da sta podnebje in biotska raznovrstnost dve od horizontalnih prednostnih nalog politike za proračun Unije za obdobje 2021–2027; je seznanjen, da Komisija vključevanje podnebja in biotske raznovrstnosti opredeljuje kot sistematično upoštevanje podnebnih ciljev in ciljev biotske raznovrstnosti pri oblikovanju,

---

12 Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0530.

13 Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/908 z dne 8. junija 2022 o izključitvi nekaterih odhodkov držav članic iz naslova Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije (UL L 157, 10.6.2022, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/908/oj).

pripravi, izvajanju in ocenjevanju vsakega programa porabe;

147. želi spomniti, da je bil v medinstitucionalnem sporazumu iz leta 2020 določen zavezujoč cilj 30 % porabe za podnebne ukrepe, vendar le letna „ambicija“ v višini 7,5 % v letu 2025 ter 10 % v letih 2026 in 2027 za porabo za biotsko raznovrstnost; je seznanjen, da Komisija spremlja porabo Unije za dejavnosti, povezane s podnebjem in biotsko raznovrstnostjo, z namenskimi metodologijami; poudarja, da so metodologije za spremljanje podnebja in biotske raznovrstnosti sistemi predhodnega označevanja, ki temeljijo na pričakovanem učinku dejavnosti in ne upoštevajo rezultatov; želi spomniti, da vključevanje prednostnih nalog v proračun Unije vključuje upoštevanje te prednostne naloge v vseh fazah proračunskega cikla; zato poudarja, da je spremljanje porabe, povezane s podnebnimi cilji ali cilji biotske raznovrstnosti, le en korak v celovitem ciklu zelenega proračunskega načrtovanja, v katerem se podnebni cilji in cilji biotske raznovrstnosti upoštevajo v celotnem življenjskem ciklu proračuna;

148. je seznanjen, da Komisija z uporabo metodologij za spremljanje podnebnih ukrepov in biotske raznovrstnosti ocenjuje, da je Unija na dobri poti, da doseže cilj 30-odstotne porabe za podnebne ukrepe za obdobje 2021–2027 in cilj 7,5-odstotne porabe za biotsko raznovrstnost za leto 2025; obžaluje, da ni na dobri poti, da bi dosegla svojo ambicijo 10-odstotne porabe za biotsko raznovrstnost za leti 2026 in 2027; ugotavlja tudi, da povprečna letna vrzel v financiranju za doseganje ciljev biotske raznovrstnosti znaša 21,4 milijarde EUR[14]; poudarja, da je treba višja proračunska sredstva pospremiti z večjo učinkovitostjo, boljšim spremljanjem rezultatov na področju biotske raznovrstnosti, hkrati pa zagotoviti, da te spremembe ne povzročijo nesorazmerno upravno breme za kmete in lokalne organe;

149. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče v več revizijah ugotovilo, da je bil prispevek sredstev Unije k podnebnim ciljem nejasen in morda precenjen zaradi pomanjkljivosti v metodologijah Komisije za spremljanje; želi spomniti, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu 09/2022 o porabi za podnebne ukrepe v proračunu Unije za obdobje 2014–2020 ugotovilo, da je bil podnebni prispevek iz proračuna Unije v večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 precenjen za 72 milijard EUR, saj sporočena poraba ni bila vedno relevantna za podnebne ukrepe, med drugim v okviru SKP; se zaveda, da je Komisija v odgovor na zgoraj navedeno posebno poročilo naročila študijo, da bi vzpostavila bolj znanstveni pristop za količinsko opredelitev podnebnega prispevka SKP, in meni, da bi bilo

---

14 Evropska komisija, 2022, Biodiversity financing and tracking: final report (Financiranje in sledenje biotske raznovrstnosti: končno poročilo), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg (https://data.europa.eu/doi/10.2779/950856).

treba študijo objaviti; z zanimanjem pričakuje oceno Računskega sodišča o nadaljnjem ukrepanju Komisije na podlagi njegovih priporočil iz posebnega poročila 09/2022 v letu 2026;

150. je seznanjen s pisnim odgovorom Komisije, da so se med letoma 2021 in 2023 emisije toplogrednih plinov iz kmetijstva v Uniji zmanjšale za 3 %, emisije iz oskrbe z energijo in industrije pa za 16 %; meni, da morajo vsa področja politike in dejavnosti pravično prispevati k zmanjšanju emisij; je seznanjen s posebnim poročilom Računskega sodišča 20/2024 o načrtih skupne kmetijske politike in z odgovorom Komisije; je seznanjen zlasti z oceno Računskega sodišča, da strateški načrti SKP za obdobje 2023–2027 pomenijo izboljšanje v primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem, tudi v zvezi s podnebnimi in okoljskimi vidiki, čeprav bi bilo mogoče okvir spremljanja in smotrnosti dodatno okrepiti; pozdravlja, da Računsko sodišče Komisiji priporoča tudi, naj oceni prispevek SKP k doseganju ciljev zelenega dogovora in okrepi prihodnji okvir spremljanja SKP za podnebje in okolje, da bi izboljšala njen prispevek k podnebnim in okoljskim ciljem Unije; meni, da izboljšave okvira spremljanja in smotrnosti ne bi smele povzročiti dodatnega upravnega bremena za kmete ali organe upravljanja;

151. je seznanjen s posebnim poročilom Računskega sodišča 14/2024 z naslovom Zeleni prehod – Nejasen prispevek mehanizma za okrevanje in odpornost in z odgovorom Komisije; je seznanjen z ugotovitvami Računskega sodišča, v katerih so poudarjene pomanjkljivosti in omejitve pri zasnovi in izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost, kar zadeva merjenje njegovega prispevka k podnebnim in okoljskim ciljem; je seznanjen, da je Računsko sodišče ugotovilo, da spremljanje odhodkov za podnebne ukrepe vključuje grobe približke in da so bile ocene zaradi nekaterih koeficientov morda previsoke; pozdravlja priporočilo Računskega sodišča, naj Komisija dodatno izboljša metodologije za ocenjevanje porabe za podnebne ukrepe v prihodnjih instrumentih financiranja in naj izkušnje vključi v oblikovanje prihodnjih instrumentov financiranja, ki podpirajo podnebne in okoljske cilje;

152. je seznanjen s posebnim poročilom Računskega sodišča 15/2024 o prilagajanju podnebnim spremembam v Uniji in z odgovorom Komisije; ceni ugotovitev Računskega sodišča, da je splošni okvir Unije za politiko prilagajanja trden; je zaskrbljen zaradi ugotovitve, da so države članice v svojih nacionalnih strateških dokumentih za prilagajanje včasih uporabljale zastarele znanstvene podatke ter da je bilo poročanje držav članic o prilagajanju podnebnim spremembam nezadostno in ni prineslo velike dodane vrednosti v smislu spremljanja napredka; je razočaran zaradi ugotovitev Računskega sodišča, da je imela tretjina projektov v vzorcu majhen vpliv na povečanje sposobnosti prilagajanja ali ga sploh ni imela in da obstaja tveganje, da bi dva projekta (od 36) lahko povzročila neustrezno prilagajanje; pozdravlja, da Računsko sodišče priporoča tudi, naj

Komisija določi skupne kazalnike za merjenje napredka in nadaljnje spremljanje ugotovljenih slabosti ter tako izboljša poročanje o prilagajanju podnebnim spremembam;

153. želi spomniti, da mora biti vsa poraba Unije skladna s horizontalnim načelom, da se ne škoduje bistveno, iz točke 16 Medinstitucionalnega sporazuma, ki določa, da poraba Unije ne sme škodovati šestim okoljskim ciljem iz člena 17 uredbe o taksonomiji[15], in sicer blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, trajnostni rabi in varstvu vodnih virov, krožnemu gospodarstvu, preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja ter varstvu biotske raznovrstnosti; meni, da bi bilo treba glede na ponavljajoče se ugotovitve Računskega sodišča spremljati tudi negativne okoljske vplive porabe Unije in o njih poročati;

154. želi spomniti, da je sistem EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) ključen element evropskega zelenega dogovora in eden glavnih instrumentov za doseganje podnebnih ambicij Unije; pozdravlja, da je po podatkih iz letnega poročila o dejavnostih Generalnega direktorata za podnebno politiko (GD CLIMA) za leto 2024 sistem EU za trgovanje z emisijami v preteklem letu ustvaril 43,6 milijarde EUR prihodkov za naložbe v podnebne ukrepe, od tega je bilo 7,4 milijarde EUR zagotovljenih skladu za inovacije in skladu za modernizacijo sistema za trgovanje z emisijami, 2,8 milijarde EUR pa mehanizmu za okrevanje in odpornost, ki ga države članice uporabljajo za pospešitev prehoda na čisto energijo in povečanje energetske varnosti; je seznanjen z ugotovitvijo revizije izvajanja in spremljanja EU ETS, ki jo je leta 2024 opravila služba za notranjo revizijo, da so uslužbenci GD CLIMA kljub veliki delovni obremenitvi, zapletenemu pravnemu okviru in omejenim virom, s katerimi delujejo, pokazali zavezanost opravljanju svojih nalog in pripravljenost za izboljšanje učinkovitosti procesov, povezanih z EU ETS; ceni pisno potrditev Komisije, da namerava GD CLIMA obravnavati večino priporočil notranje revizije do leta 2025, vsa pa do sredine leta 2028;

155. želi spomniti, da je GD CLIMA od leta 2010 v vseh svojih letnih poročilih o dejavnostih izrekel pridržek zaradi izgube ugleda ter pravnih in/ali finančnih razlogov, povezanih z varnostnimi pomanjkljivostmi, ugotovljenimi v registru Unije za EU ETS, ki je bil ohranjen v letnem poročilu o dejavnostih za leto 2024; obžaluje, da temeljne pomanjkljivosti niso bile odpravljene že od leta 2010; je zaskrbljen zaradi pisnega pojasnila Komisije, da je stopnja tveganja tesno povezana z vrednostjo sredstev, s katerimi se upravlja EU ETS, ki so se od leta 2017 desetkrat povečala, tveganje pa dodatno

---

15 Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L 198, 22.6.2020, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

poslabšujejo tudi vse slabše geopolitične razmere; poudarja, da finančnega učinka pridržka za leto 2024 sicer ni mogoče količinsko opredeliti, vendar je imel register Unije v času letnega poročila o dejavnostih GD CLIMA za leto 2024 pravice v vrednosti več kot 200 milijard EUR v tekočih cenah;

156. je zaskrbljen zaradi pisnega odgovora Komisije, da je razvoj na področju tveganj sistematično presegel hitrost, s katero je Komisija lahko izboljševala varnostne ukrepe; se zaveda, da je po oceni Komisije varnostno tveganje, ugotovljeno v registru Unije za EU ETS, mogoče odpraviti le z višjo ravnjo porabe in nazadnje z eksternalizacijo registra Unije; je zgrožen, da je predlog za odpravo varnostnih pomanjkljivosti registra Unije zastal predvsem zaradi nerazpoložljivosti ustreznih človeških in finančnih virov; je zaskrbljen zaradi pisnega odgovora Komisije, da bi morala ta sredstva izhajati iz uvedbe pristojbin za posamezne storitve za države članice za financiranje delovanja EU ETS, vendar Komisija meni, da rešitve ni mogoče najti pred letom 2028, saj je treba ustrezno pravno podlago za uvedbo pristojbine za storitve najprej predlagati v direktivi o sistemu za trgovanje z emisijami; meni, da je nujno, da se nemudoma dajo na voljo ustrezna sredstva za obravnavanje velikih finančnih in pravnih tveganj ter tveganj za ugled Unije, ki jih prinašajo varnostne pomanjkljivosti registra Unije;

157. želi spomniti, da sta demokracija in pluralizem temeljni vrednoti Unije, zapisani v členu 2 PEU; želi spomniti tudi, da institucije Unije v skladu s členom 11 PEU državljanom in predstavniškim združenjem omogočajo izražanje in javno izmenjavo stališč o vseh področjih delovanja Unije, da bi ohranile odprt, pregleden in reden dialog;

158. se zaveda pomena programa LIFE, edinega samostojnega programa Unije za okolje in podnebne ukrepe, za podpiranje projektov za ohranjanje narave, pobud za krožno gospodarstvo, podnebne ukrepe in prehod na čisto energijo ter širše za spodbujanje trajnostnega razvoja po vsej Uniji; opozarja, da določbe uredbe LIFE, vključno s členom 11(6), določajo, da lahko nepovratna sredstva za poslovanje podpirajo delovanje neprofitnih subjektov, dejavnih na področju razvoja, izvajanja in izvrševanja zakonodaje in politike Unije; vendar poudarja, da je treba ta nepovratna sredstva za poslovanje izvrševati ob strogem spoštovanju pravnih in finančnih zahtev Unije ter zahtev glede preglednosti; poleg tega poudarja, kako pomembni so jasni zaščitni ukrepi, da se sredstva Unije uporabljajo izključno za cilje, opredeljene v programu; ugotavlja, da nepovratna sredstva za poslovanje, dodeljena nevladnim organizacijam v okviru programa LIFE, tvorijo približno 1 % celotnega proračuna programa; poziva Komisijo, naj zagotovi zanesljivo spremljanje, popolno odgovornost in preglednost pri uporabi sredstev Unije, vključno z dejavnostmi zagovorništva;

159. je seznanjen s pomisleki nekaterih poslancev Evropskega parlamenta

glede uporabe nepovratnih sredstev za poslovanje in ukrepe programa LIFE s strani nekaterih upravičencev, kot so organizacije civilne družbe in podjetja; poudarja, kako pomembni so popolna preglednost pri upravičencih in financiranih dejavnostih, stalno spremljanje in po potrebi dodatne pojasnitve veljavnih zaščitnih ukrepov, da bi se sredstva Unije uporabljala izključno za cilje, opredeljene v programu;

160. ugotavlja, da pregled pogodb o financiranju v okviru postopka razrešnice kaže, da se lahko dejavnosti, povezane z vplivanjem na javno politiko ali odločanje, izvajajo v različnih kategorijah upravičencev, vključno z nevladnimi organizacijami; izraža zaskrbljenost, da lahko v nekaterih primerih podjetja, ki prejemajo finančna sredstva Unije za te dejavnosti, hkrati v svoje upravne odbore vključijo nosilce odločanja v Uniji, ki prejemajo plačilo; poudarja, da je treba z zaščitnimi ukrepi preprečiti vsa morebitna nasprotja interesov in zagotoviti pregledno upravljanje sredstev Unije, ne glede na vrsto upravičenca; poudarja, da je treba zagotoviti dosleden nadzor in preverjanje pri vseh upravičencih, da bi zagotovili skladnost s smernicami Komisije iz leta 2024 o dejavnostih, ki podpirajo razvoj, izvajanje, spremljanje in izvrševanje zakonodaje in politike Unije; zato spodbuja, da se za nepovratna sredstva za poslovanje vzpostavi standardiziran postopek pregleda vlog, ki vključuje vsaj dva člana iz vrst uslužbencev Komisije ali agencije, ki bereta in pregledujeta predloge vlog, ter oblikovanje standardiziranega sklopa pravil pri izbiri zunanjih strokovnjakov za ocenjevalni odbor za nepovratna sredstva za poslovanje;

Priporočila

161. poziva Komisijo, naj:

(i) v sodelovanju z državami članicami da na voljo finančne in človeške vire, potrebne za nujno odpravo preostalih znatnih varnostnih pomanjkljivosti, ugotovljenih v registru Unije za EU ETS;

(ii) zagotovi podporo državam članicam pri poenostavitvi okoljskih shem, kot je priporočilo Računsko sodišče, ne da bi se pri tem zmanjšale njihove okoljske ambicije;

(iii) podpira države članice pri testiranju in nadgradnji informacijskih sistemov, ki se uporabljajo za pripravo letnih poročil o smotrnosti, da se zagotovi njihova skladnost z veljavnimi mednarodnimi standardi informacijske varnosti;

(iv) organ za podelitev razrešnice obvešča o stopnjah izterjave kmetijskih odhodkov v okviru SKP za obdobje 2023–2027 in razmisli o uvedbi novih spodbud za države članice, da izterjajo sredstva;

(v) skupaj z državami članicami pospeši izplačila iz EKSRP in mobilizira ukrepe za povečanje črpanja, kjer še vedno obstajajo zamude, ter tako zagotovi uravnoteženo podporo v vseh regijah;

(vi) podpre države članice pri usmerjanju sredstev v preventivne ukrepe z veliko vrednostjo (npr. upravljanje krajine, vzdrževanje protipožarnih presek v kmetijstvu, obnova degradiranih tal, nakup in dobava veterinarskih cepiv) ter spodbuja razširjanje dobre prakse in učinkovitih projektov v državah članicah;

(vii) izboljša dobro finančno poslovodenje sedanje in prihodnje SKP, tako da poskrbi, da se bo neposredna dohodkovna podpora zagotovila le aktivnim kmetom, s posebnim poudarkom na tistih, ki pomoč najbolj potrebujejo, kot so družinske in male kmetije, kmetije na območjih z naravnimi ali drugimi posebnimi izzivi ter mladi kmetje in kmetice;

(viii) uvede vse možne ukrepe za zmanjšanje škodljivih učinkov sporazuma med EU in Mercosurjem na evropsko kmetijstvo in tržni položaj evropskih proizvajalcev ter zanesljivo spremlja obseg in dejanske posledice teh učinkov;

(ix) izvaja finančne revizije in revizije skladnosti projektov gostišč, ki jih financira Unija, na podlagi tveganja;

(x) pozorno spremlja uporabo projektov gostišč, ki jih financira Unija, tudi po koncu obdobja izvajanja projekta, ter razmisli o podaljšanju obdobja trajnosti za tovrstne projekte, da bi preprečila nadaljnje zlorabe in uvedla stroga preverjanja nasprotja interesov kot predpogoj za dodelitev sredstev Unije za gradnjo gostišč;

(xi) od organov držav članic zbira podatke o številu projektov gostišča, ki se od leta 2021 financirajo iz proračuna Unije, pri čemer navede tudi vse odkrite nepravilnosti, in te informacije posreduje organu za podelitev razrešnice;

(xii) spremlja morebitna nasprotja interesov, ki vplivajo na sredstva Unije, in zagotavlja, da se nasprotja interesov dejansko odpravijo, tudi za člane Evropskega sveta, ter zlasti zagotovi, da se sredstva Unije ne izplačujejo neposredno ali posredno nobenemu upravičencu, dokler ugotovljeno nasprotje interesov ni dokazljivo in preverljivo odpravljeno;

(xiii) posreduje pismo, naslovljeno na češke organe, da se pojasni nasprotje interesov predsednika vlade z organom za podelitev razrešnice, in ga v celoti obvešča o vseh nadaljnjih ukrepih, vključno z morebitnim začetkom revizijskega postopka;

(xiv) organu za podelitev razrešnice posreduje vse ustrezne dokumente v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem Komisije v zadevi

OPEKEPE, vključno s posodobljenim akcijskim načrtom in njegovo oceno s strani Komisije, po potrebi pod posebnimi zaupnimi pogoji;

(xv) upošteva izkušnje, pridobljene v zadevi OPEKEPE, okrepi kontrolni sistem kmetijskih skladov Unije, ustrezno okrepi kontrolne dejavnosti Komisije in organu za podelitev razrešnice poroča o sprejetih ukrepih;

(xvi) izboljša svojo metodologijo, ki se uporablja za spremljanje porabe Unije za dejavnosti večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, povezane s podnebjem in biotsko raznovrstnostjo, vključno z obravnavanjem ustreznih priporočil iz posebnih poročil Računskega sodišča ter izboljšanjem spremljanja in poročanja o dejanskih rezultatih naložb in negativnih učinkov porabe Unije na cilje na področju okolja in biotske raznovrstnosti;

(xvii) zagotovi, da se bodo v naslednjem večletnem finančnem okviru upoštevali podnebni in okoljski vidiki;

(xviii) predlaga namenski in podroben načrt, da bi zagotovila uresničitev cilja porabe za biotsko raznovrstnost, določenega za leti 2026 in 2027, spodbudila finančna orodja za zapolnitev finančne vrzeli ter v celoti izvedla okoljsko zakonodajo, ukrepe na področju biotske raznovrstnosti pa z namenom doseganja ciljev politike vključila v ključne sektorje, tudi z namenom zagotavljanja financiranja za izvajanje uredbe o obnovi narave;

(xix) še naprej preverja, ali so sporazumi o financiranju z vsemi vrstami upravičencev skladni s smernicami Komisije iz maja 2024 o financiranju dejavnosti, povezanih z razvojem, izvajanjem, spremljanjem in izvrševanjem zakonodaje in politike Unije;

(xx) zagotovi dosledno skladnost s členom 61 finančne uredbe z učinkovitim preprečevanjem, prepoznavanjem in obvladovanjem nasprotij interesov pri sklepanju sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev, zlasti z upravičenci, ki zaposlujejo ali plačujejo nosilce odločanja v Uniji;

(xxi) zagotovi, da vsi sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, vključno z nepovratnimi sredstvi za poslovanje, spoštujejo potrebne zahteve v zvezi s preglednostjo, sledljivostjo in prepoznavnostjo sredstev;

(xxii) v svoje preglede in sisteme vključi na tveganju temelječe preverjanje skladnosti prejemnikov z vrednotami Unije, da bi odkrila morebitne kršitve;

Migracije in upravljanje meja

162. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 4 večletnega finančnega okvira „Migracije in upravljanje meja“ leta 2024 znašal 3,4 milijarde EUR (1,8 % proračuna Unije), in sicer: 1,4 milijarde EUR (40,1 %) za Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF), 1,3 milijarde (37,7 %) za tri decentralizirane agencije – Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (FRONTEX), Agencijo Evropske unije za azil (EUAA) in Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA) – in 0,8 milijarde EUR (22,2 %) za Sklad za integrirano upravljanje meja, ki ga sestavljata instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko ter instrument za opremo za carinske kontrole;

163. želi spomniti, da je bilo treba sredstva AMIF za obdobje 2014–2020 porabiti do junija 2024, končni zaključni račun pa predložiti do 31. decembra 2024; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo treba v času revizije potrditi še znaten znesek sredstev AMIF za obdobje 2014–2020 (12 % ali 528 milijonov EUR), dokler Komisija ne sprejme teh končnih zaključnih računov; je seznanjen z odgovorom Komisije, da so skupni odhodki, ki so jih države članice prijavile v obdobju 2014–2020, vključno s predložitvijo končnih zaključnih računov, znašali 94 % AMIF;

164. ugotavlja, da je Računsko sodišče preučilo vzorec 23 transakcij, za katerega je menilo, da ni dovolj velik, da bi bil reprezentativen za porabo v razdelkih 4 in 5 večletnega finančnega okvira in da zato ne more podati ločene ocene stopnje napake za ta razdelka; ugotavlja tudi, da rezultati revizije Računskega sodišča kažejo, da na odhodke v razdelkih 4 in 5 večletnega finančnega okvira vplivajo napake zaradi vprašanj v zvezi z upravičenostjo in javnimi naročili ter odsotnostjo dokazil, zato se to področje šteje za področje z visokim tveganjem (pri 8 od 23 revidiranih transakcij so bile ugotovljene napake); je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče odkrilo tri količinsko opredeljive napake, ki so imele finančne posledice za proračun Unije, sedem primerov neskladnosti s pravnimi in finančnimi določbami (ki niso imeli neposrednih finančnih posledic za proračun Unije) ter dve transakciji, ki nista bili v skladu z načeli dobrega finančnega poslovodenja zaradi neustrezne zaščite opreme, ki jo financira Unija, in povračila davka na dodano vrednost javnim organom nad nastalimi stroški v nasprotju s smernicami Komisije; je seznanjen, da Komisija ocenjuje, da je tveganje pri plačilu za odhodke za migracije in upravljanje meja leta 2024 znašalo 1,3 %;

165. pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da je Komisija v celoti obravnavala dve priporočili Računskega sodišča iz letnega poročila za leto 2021 in eno priporočilo iz letnega poročila za leto 2022, ki se nanašajo na zagotavljanje dodatnih smernic upravičencem do ukrepov Unije in nujne pomoči ter na izvajanje bolje ciljno usmerjenih predhodnih pregledov; ceni, da je bila decembra 2024 v Generalnem direktoratu za migracije in notranje zadeve (GD HOME)

sprejeta revidirana strategija kontrol za projekte nujne pomoči, ki se izvajajo v okviru neposrednega in posrednega upravljanja;

166. izraža nezadovoljstvo, ker ima Računsko sodišče še vedno težave pri pridobivanju dokumentacije, potrebne za izvajanje svojega mandata, od mednarodnih organizacij, ki izvajajo projekte, ki jih financira Unija; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so nekatere mednarodne organizacije omejile dostop Računskega sodišča do dokumentov na začasno elektronsko posvetovanje v okolju, ki omogoča samo ogled, in ugotavlja, da to kaže na pomanjkanje natančnosti v pogodbenih dogovorih Komisije z mednarodnimi organizacijami; je seznanjen z odgovorom Komisije, da po njenem mnenju obstoječi pogodbeni sporazumi z mednarodnimi organizacijami že zagotavljajo okvir za zagotavljanje dostopnosti dokumentov na način, ki omogoča zahtevana preverjanja; obžaluje, da Komisija ni v celoti sprejela priporočila Računskega sodišča za obravnavo tega ponavljajočega se vprašanja, zlasti glede na to, da se težave Računskega sodišča pri revidiranju mednarodnih organizacij, ki izvajajo projekte, ki jih financira Unija, nadaljujejo vse od revizije za proračunsko leto 2018; vztraja, da morajo pogodbeni dogovori Komisije s partnerji Računskemu sodišču zagotavljati polno pravico do revizije, vključno z možnostjo prenosa in hrambe dokazov, potrebnih za revizijo, pregled, nadzor kakovosti in nadaljnje ukrepanje;

167. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta bila v letnem poročilu o dejavnostih GD HOME za leto 2024 izdana dva pridržka glede izjave o zanesljivosti; je seznanjen, da se en pridržek nanaša na izvajanje programov AMIF ter Sklada za notranjo varnost za obdobje 2014–2020 v več državah članicah zaradi resnih pomanjkljivosti v upravljavskih in kontrolnih sistemih za te programe, ki jih je odkril GD HOME; ugotavlja tudi, da se drugi pridržek nanaša na programe AMIF, instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko ter Sklada za notranjo varnost za obdobje 2021–2027 v več državah članicah zaradi resnih pomanjkljivosti v sistemih upravljanja in kontrol za te programe;

168. je seznanjen, da so države članice svoje prve nacionalne zaključne račune za programe AMIF ter instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko za obdobje 2021–2027 predložile leta 2024; je seznanjen tudi, da je Računsko sodišče pregledalo delo petih revizijskih organov v zvezi z njihovimi letnimi poročili o nadzoru in revizijami odhodkov AMIF ter instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko; pozdravlja ugotovitev Računskega sodišča, da so revizijski organi pripravili in izvajali dovolj kakovostne podrobne postopke za poročanje o svojem delu v zvezi z letnimi poročili o kontroli;

169. je seznanjen tudi z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so imeli revizijski organi, ki jih je revidiralo, podrobne revizijske programe in da so za pripravo zaključkov uporabljali kontrolne sezname; z

zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče odkrilo tudi nekatere pomanjkljivosti pri delu revizijskih organov; se zaveda, da je Komisija sprejela priporočilo Računskega sodišča o nadaljnjem ukrepanju v zvezi s pomanjkljivostmi pri delu revizijskih organov;

170. izraža zaskrbljenost, ker je težko pridobiti podrobne in celovite podatke o porabi Unije na področju notranjih zadev, zlasti v deljenem upravljanju z državami članicami, kar ovira jasen nadzor proračunskega organa in organa za podelitev razrešnice; poziva k povečanju preglednosti v zvezi s tem;

171. pozdravlja, da je bil leta 2024 sprejet pakt o migracijah in azilu, ter opozarja, da je njegovo izvajanje temelj novega sistema upravljanja migracij in azila v EU, ki se bo začel uporabljati sredi leta 2026 v vseh državah članicah; pozdravlja tudi, da sta bili v okviru vmesne revizije večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 za razdelek 4 večletnega finančnega okvira za obdobje 2024–2027 dodeljeni dodatni 2 milijardi EUR, tudi zato, da bi omogočili celovito izvajanje novih pravil pakta in obravnavali vse večje izzive pri upravljanju migracij in meja, ki so posledica sedanjih geopolitičnih razmer; poudarja, kako pomembno je zagotoviti zadostna sredstva za njegovo učinkovito izvajanje, vključno z novimi postopki na meji, in zato ceni pisne odgovore Komisije, ki potrjujejo, da je v okviru AMIF ter instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko za obdobje 2025–2027 dala na voljo dodatne 3 milijarde EUR, med drugim za podporo državam članicam, ki gostijo osebe, ki bežijo pred vojno v Ukrajini;

172. poudarja, da je upravljanje zunanjih meja Unije eden od stebrov pakta o migracijah in azilu ter bistven pogoj za delujoče schengensko območje prostega gibanja; priznava, da se s projekti, ki jih financira EU in podpirajo varovanje zunanjih meja, zmanjšuje pritisk na varovanje notranjih meja, kot je 8. decembra 2025 na predstavitvi v Odboru za proračunski nadzor izjavil komisar za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo; priznava, da se je skupno število migrantov, ki so nezakonito prispeli v Unijo, leta 2024 sicer zmanjšalo za 38 %, vendar so se vzorci po vsej celini spremenili, pri čemer se je znatno povečalo število nekaterih poti, zlasti poti na vzhodnih mejah, kjer se je leta 2024 poročalo o trikratnem povečanju števila prehodov; ugotavlja, da lahko instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko podpira najbolj obremenjene države članice pri zagotavljanju virov za infrastrukturo, objekte in naprave, potrebne za varovanje zunanjih meja Unije, vključno z elektronskimi izboljšavami varnosti meja in drugimi orodji za varovanje meja, kot je določeno v Prilogi III k uredbi o vzpostavitvi Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko;

173. vztraja, da mora Unija bolje zaščititi ranljive ljudi pred mrežami za tihotapljenje in trgovino z ljudmi, obravnavati hibridne napade in

instrumentalizacijo migracij s strani tretjih držav ali sovražnih nedržavnih akterjev; ugotavlja, da je Komisija po sprejetju sporočila z dne 11. decembra 2024[16] prek Instrumenta za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko dodelila približno 520 milijonov EUR državam članicam, ki mejijo na Rusijo in Belorusijo, da bi okrepila zmogljivosti za upravljanje meja ter obravnavala varnostne in migracijske izzive; zlasti poudarja, da je treba podpreti najbolj obremenjene države članice pri varovanju zunanjih meja EU;

174. se poklanja spominu na poljskega mejnega policista Mateusza Siteka, ki je bil ubit 6. junija 2024, ko je branil zunanjo mejo Unije pred hibridnim napadom, ki ga je organiziral beloruski režim; poudarja, da varovanje zunanjih meja Unije ni abstrakten politični cilj, temveč vprašanje življenja in smrti moških in žensk, ki delajo na prvi črti; poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezno finančno in operativno podporo državam članicam na prvi črti, ki se soočajo s hibridnimi grožnjami na zunanjih mejah Unije;

175. priznava stalna prizadevanja Komisije za okrepitev smiselnega sodelovanja s tretjimi državami izvora in tranzita, zlasti tistimi, ki mejijo na Unijo, da bi se nezakonite migracije obravnavale pri viru; poudarja, da sta potrebna ustrezen nadzor in potrebna skrbnost pri dodeljevanju sredstev partnerjem, ki sodelujejo pri upravljanju migracij zunaj EU, da se zagotovi upravljanje migracij na vzajemno koristen način in v skladu z evropsko strategijo za azil in migracije, vključno s temeljnimi pravicami; poziva Komisijo, naj poveča preglednost in odgovornost sredstev Unije za notranje zadeve v tretjih državah;

176. opozarja, da sta solidarnost in pravična delitev odgovornosti v skladu s Pogodbama temeljni načeli migracijske in azilne politike Unije; priznava stalna prizadevanja Komisije za okrepitev solidarnosti in delitev odgovornosti med državami članicami, zlasti s tistimi, ki najbolj občutijo izzive na področju migracij in azila, vključno z instrumentalizacijo migracij; v zvezi s tem poudarja vlogo AMIF pri podpiranju držav članic pri sprejemu, azilnih postopkih, ukrepih vključevanja in preselitvi, tudi za osebe, ki bežijo pred konflikti in humanitarnimi krizami; poudarja, da je za učinkovito izvajanje pakta o migracijah in azilu potrebno zadostno, dobro upravljano in pravočasno financiranje za podporo solidarnostnim ukrepom po vsej Uniji;

177. ugotavlja, da je bilo 37,7 % sredstev Unije za migracije in upravljanje meja leta 2024 dodeljenih decentraliziranim agencijam na področju migracij in notranjih zadev; opozarja, da so decentralizirane agencije sicer pravno in finančno neodvisne od Komisije, vendar je Komisija še vedno odgovorna za nadzor nad njihovimi dejavnostmi; ponovno poudarja, da je treba upravljanje migracij izvajati popolnoma v

16 COM(2024)0570.

skladu s pravom Unije, vključno s temeljnimi pravicami; pozdravlja pisne odgovore Komisije, v katerih je poudarila, da je treba dodatno okrepiti mehanizme spremljanja in odgovornosti, tudi v zvezi z dejavnostmi agencije Frontex;

Priporočila

178. poziva Računsko sodišče, naj predloži oceno stopnje napake za razdelek 4 večletnega finančnega okvira;

179. poziva Komisijo, naj:

(i) v celoti izvaja priporočila Računskega sodišča, vključno s tem, da njeni pogodbeni dogovori z mednarodnimi organizacijami v celoti spoštujejo revizijske pravice Računskega sodišča;

(ii) skupaj z organi držav članic odpravi sistemske pomanjkljivosti, povezane s pridržki, izdanimi v letnem poročilu o dejavnostih GD HOME za leto 2024, ter po potrebi začne postopke potrditve skladnosti in izda naloge za izterjavo zneskov, ki so bili plačani državam članicam in jih Komisija šteje za nepravilne;

(iii) še naprej spremlja in pregleduje ukrepe, ki jih države članice in agencije Unije potrebujejo za celovito in pravočasno izvajanje pakta o migracijah in azilu do leta 2026, ter Parlamentu poroča o napredku pri njegovem izvajanju in mu odobri dostop do vseh ustreznih dokumentov, da se olajša učinkovit demokratični nadzor nad postopkom izvajanja;

(iv) zagotovi podporo državam članicam, ki so najbolj obremenjene pri varovanju zunanjih meja EU;

(v) poveča preglednost in odgovornost pri načrtovanju in izvrševanju skladov Unije za notranje zadeve, in sicer z zagotavljanjem podrobnih in izčrpnih podatkov, tudi o sredstvih, porabljenih v tretjih državah, hkrati pa ohrani vlogo Parlamenta pri zagotavljanju demokratičnega nadzora nad porabo Unije;

(vi) uveljavlja pregledne in neodvisne mehanizme za spremljanje človekovih pravic v okviru skladov Unije za notranje zadeve v tretjih državah;

(vii) pozorno spremlja ukrepe za upravljanje meja, ki jih financira Unija, zlasti za zagotovitev popolne skladnosti z obveznostmi Unije na področju temeljnih pravic in načelom nevračanja;

Varnost in obramba

180. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 5 večletnega finančnega okvira „Varnost in obramba“ leta 2024 znašal 2,1 milijarde EUR (1,1 % porabe iz proračuna Unije), in sicer: 800

milijonov EUR (36,9 %) za Evropski obrambni sklad, 300 milijonov EUR (15,9 %) za vojaško mobilnost, 300 milijonov EUR (13,3 %) za obrambne instrumente in varno povezljivost Unije, 300 milijonov EUR (12,1 %) za decentralizirane agencije, in sicer Agencijo Evropske unije za droge, Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj in Agencijo Evropske unije za usposabljanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, 300 milijonov EUR (11,9 %) za jedrsko varnost, razgradnjo in druga področja ter 200 milijonov EUR (9,9 %) za Sklad za notranjo varnost;

181. želi spomniti, da je bilo treba sredstva za Sklad za notranjo varnost za obdobje 2014–2020 porabiti do junija 2024, končni zaključni račun pa predložiti do 31. decembra 2024; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo treba v času revizije potrditi še znaten znesek sredstev Sklada za notranjo varnost za obdobje (16 % ali 505 milijonov EUR), dokler Komisija ne sprejme teh končnih zaključnih računov; je seznanjen z odgovorom Komisije, da so skupni odhodki, ki so jih države članice prijavile v obdobju 2014–2020, vključno s predložitvijo končnih zaključnih računov, znašali 94 % Sklada za notranjo varnost;

182. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Računsko sodišče zaradi razlogov, pojasnjenih v oddelku o migracijah in upravljanju meja, ne more zagotoviti ločene ocene stopnje napake za razdelek 5 večletnega finančnega okvira „Varnost in obramba“ ter da na podlagi rezultatov svoje revizije meni, da imajo odhodki iz tega razdelka visoko tveganje; ugotavlja, da je komisar za obrambo in vesolje na predstavitvi v Odboru za proračunski nadzor 6. novembra 2025 pojasnil, da letno poročilo Računskega sodišča za leto 2024 ne vključuje napak, odkritih pri obrambnih projektih; je seznanjen z oceno Komisije, da je v letu 2024 tveganje pri plačilu za odhodke za varnost in obrambo znašalo 0,5 %;

183. opozarja na zelo nestabilne geopolitične razmere v sosedstvu Unije, ki so od začetka ruske vojaške agresije proti Ukrajini vir vse večjih varnostnih in obrambnih izzivov, ki vključujejo hibridne grožnje, zaradi česar naraščajo potrebe po vlaganju v varnost, obrambo in pripravljenost; opozarja, da je razdelek 5 večletnega finančnega okvira, namenjen varnosti in obrambi, najmanjši od vseh razdelkov večletnega finančnega okvira in obžaluje, da sedanji proračun Unije za zagotavljanje varnosti in obrambe svojih državljanov ni na ravni izzivov, s katerimi se bo spoprijemala kratkoročno oziroma dolgoročno; ponovno poudarja svoje stališče, da je Rusija glavna in največja grožnja za Unijo in njene države članice; opozarja, da je Evropski parlament pozval Unijo in njene države članice, naj vzpostavijo pravni okvir, ki bo omogočil, da se Rusija uvrsti med države, ki podpirajo terorizem;

184. opozarja, da je pri obrambnih zmogljivosti Unije mogoče opaziti, da

se je vanje desetletja premalo vlagalo, in da po navedbah Komisije vrzel v obrambnih izdatkih za naslednje desetletje trenutno znaša 500 milijard EUR; pozdravlja, da se je od začetka ruske vojaške agresije proti Ukrajini povečalo število instrumentov Unije za financiranje obrambe, saj je treba nujno okrepiti obrambne zmogljivosti; ugotavlja, da obrambni instrumenti Unije vključujejo zunajproračunske instrumente, kot sta evropski mirovni instrument in varnostni ukrepi za Evropo, začasni instrument za posojila za obrambo; poleg tega poudarja, da lahko poleg programov financiranja obrambe tudi drugi programi Unije služijo dvojni rabi, zlasti komponenta vojaške mobilnosti instrumenta za povezovanje Evrope in program Unije za varno povezljivost, ki je bil vzpostavljen leta 2023, predvsem da bi državam članicam Unije omogočili zagotovljen dostop do zelo varnih, suverenih in globalnih storitev povezljivosti; poleg tega ugotavlja, da se lahko sredstva kohezijske politike po vmesnem pregledu septembra 2025 uporabijo tudi za izboljšanje vojaške mobilnosti in razvoj obrambne infrastrukture, zlasti v regijah ob vzhodni meji;

185. ceni, da je Komisija v pisnih odgovorih priznala, da je posledica številnih instrumentov, povezanih z obrambo, razdrobljeno financiranje, zaradi katerega so se pojavila prekrivanja in vrzeli; poudarja, da bi moral biti pristop Unije k financiranju varnosti in obrambe celovit in dolgoročen ter upoštevati tako konvencionalne vojaške grožnje kot tudi nekonvencionalne grožnje; poudarja, da je treba dodatno izboljšati preglednost financiranja obrambe Unije, tudi z zagotavljanjem revizijskih pravic Računskega sodišča za vse instrumente in zagotavljanjem, da lahko organ za podelitev razrešnice izvaja demokratični nadzor nad vsemi dejavnostmi, ki jih financira Unija; poudarja, da morajo biti objavljene informacije o financiranju obrambe Unije uporabniku prijaznejše, da bi koristile tudi prosilcem in upravičencem, zlasti malim in srednjim podjetjem; poudarja, da bi bilo treba v vseh državah članicah olajšati in spodbujati sodelovanje malih in srednjih podjetij ter jim zagotoviti pravičen in enak dostop do projektov, ki jih financira Unija; spodbuja trajnostne naložbe in podporo za mala in srednja podjetja;

186. poudarja, da so zaradi hitrega povečanja odhodkov Unije za obrambo in varnost v letu 2024 potrebne sorazmerne revizijske ureditve, ki bodo Računskemu sodišču, uradu OLAF in Evropskemu javnemu tožilstvu omogočile učinkovit dostop do vse ustrezne dokumentacije, vključno s projekti s tehnologijami z dvojno rabo; opozarja, da je Komisija sama priznala, da se lahko dostop do tajnih dosežkov odloži, kadar so ti tajni na pobudo držav članic, in poudarja, da bi si bilo treba v primerih, ko je dostop do revizije omejen iz ustrezno utemeljenih razlogov, kot je tajnost projektov, prizadevati za ustrezne ukrepe in konstruktivne rešitve, da bi zagotovili popolno skladnost z zahtevami glede finančnega nadzora in dobro upravljanje sredstev Unije;

187. izraža globoko zaskrbljenost zaradi odločitve Komisije, da nadaljuje s sprejetjem pobude za ponovno oborožitev Evrope „Rearm EU“ brez predhodnega posvetovanja z Evropskim parlamentom; obžaluje, ker se s takšno odločitvijo zaobide načelo institucionalnega ravnovesja in spodkopava vloga Parlamenta kot sozakonodajalca pri oblikovanju strateških in proračunskih prednostnih nalog; poziva Komisijo, naj ne uvaja pomembnih političnih instrumentov, ki vplivajo na finančno in strateško strukturo Unije, ne da bi zagotovila popolno spoštovanje pristojnosti Parlamenta;

188. opozarja, da je splošni cilj Evropskega obrambnega sklada spodbujati konkurenčnost, učinkovitost in inovacijsko zmogljivost evropske obrambne tehnološko-industrijske baze po vsej Uniji; ugotavlja, da so bila, kot je navedeno v pisnih odgovorih Komisije, sredstva Evropskega obrambnega sklada v višini 227,9 milijona EUR dodeljena 20 projektom v zvezi z umetno inteligenco, dodatnih 171,1 milijona EUR pa 18 projektom v zvezi s tehnologijami zračnih dronov, medtem ko je bilo 1,49 milijarde EUR iz Evropskega obrambnega sklada dodeljenih 50 projektom v zvezi s tradicionalno obrambno opremo, ki se nanaša na kopensko, zračno in pomorsko bojevanje, obrambo s podvodnimi in zračnimi izstrelki ter zmanjševanjem kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj; ugotavlja, da je bilo od leta 2021 za projekte, povezane z umetno inteligenco in tehnologijami brezpilotnih zrakoplovov, porabljenih manj kot 400 milijonov EUR iz Evropskega obrambnega sklada, čeprav izkušnje s sedanjimi in nedavnimi konflikti kažejo, da imajo lahko kibernetske zmogljivosti, umetna inteligenca in sistemi brezpilotnih zrakoplovov, vključno z brezpilotnimi zrakoplovi, vse pomembnejšo vlogo v sodobnem vojskovanju; meni, da bi bilo treba pri financiranju tehnologij dati prednost tistim, ki zagotavljajo največjo operativno prednost;

189. je seznanjen s posebnim poročilom Računskega sodišča 04/2025 o vojaški mobilnosti EU in z odgovori Komisije; je zaskrbljen zaradi splošne ugotovitve Računskega sodišča, da drugi akcijski načrt EU za vojaško mobilnost, objavljen novembra 2022, ni temeljil na dovolj trdnih temeljih in da se je napredek pri doseganju njegovega cilja, tj. zagotoviti hitro in nemoteno gibanje uslužbencev, materiala in sredstev v kratkem času in v velikem obsegu, razlikoval zaradi pomanjkljivosti v zasnovi in preostalih ovir pri izvajanju; je zaskrbljen zaradi ugotovitve Računskega sodišča, da Komisija ni izvedla zanesljive ocene skupnih potreb po financiranju, nujnih za doseganje svojih ciljev in ciljnih vrednosti; je seznanjen z dejstvom, ki ga je izpostavilo Računsko sodišče, da parlamentarni nadzor nad vsemi dejavnostmi Unije na področju vojaške mobilnosti ni vedno izvedljiv, saj se vsi projekti ne financirajo iz proračuna Unije, kot v primeru Evropske obrambne agencije (EDA) ali stalnega strukturnega sodelovanja (PESCO);

190. izraža zaskrbljenost, ker so bila po treh razpisih za zbiranje

predlogov, organiziranih v letih 2021, 2022 in 2023, vsa sredstva za vojaško mobilnost v okviru instrumenta za povezovanje Evrope za sedanje programsko obdobje že izčrpana, pri čemer naj bi bilo po ocenah potrebnih vsaj 100 milijard EUR za obravnavo 500 žariščnih točk, za katere je bilo v Uniji ugotovljeno, da bi jih bilo treba nujno nadgraditi[17]; je seznanjen s pisnim odgovorom Komisije, da so bili z revizijo uredbe o omrežju TEN-T leta 2024 uvedeni elementi za vključitev vojaške mobilnosti v prometno politiko Unije; ugotavlja tudi, da sta Evropska komisija in visoka predstavnica sprejeli sveženj o vojaški mobilnosti za leto 2025; ponovno poudarja, kako pomembno je dodatno okrepiti odzivnost in učinkovitost vojaške mobilnosti Unije z zmanjšanjem regulativne in postopkovne zapletenosti, izboljšanjem harmonizacije in racionalizacijo usklajevanja, da bi zmanjšali zamude in izboljšali operativno pripravljenost;

Priporočila

191. poziva Računsko sodišče, naj predloži oceno stopnje napake za razdelek 5 večletnega finančnega okvira;

192. poziva Komisijo, naj:

(i) si še naprej prizadeva za večjo preglednost porabe Unije za obrambo v vseh ustreznih instrumentih, tudi z olajšanjem revizijskega dela Računskega sodišča v skladu z veljavnim pravnim okvirom in zagotavljanjem, da je organ za podelitev razrešnice ustrezno obveščen, da lahko izvaja demokratični nadzor nad dejavnostmi, ki jih financira Unija, v fazah sprejetja, zasnove in izvajanja;

(ii) organu za podelitev razrešnice redno predloži konsolidirano poročilo o izvrševanju proračuna in smotrnosti vseh odhodkov iz proračuna Unije, povezanih z obrambo, zunajproračunskih instrumentov in vseh drugih ustreznih instrumentov, kot so vojaška mobilnost in programi, povezani z varnostjo, da se omogoči demokratični nadzor;

(iii) Parlamentu zagotovi bolj sistematično nadaljnje ukrepanje in poročanje o ukrepih, izvajanju in financiranju Unije na področju obrambe in vojaške mobilnosti, vključno s tistimi, ki so povezani s sodelovanjem med EU in Natom, evropskim mirovnim instrumentom, Evropsko obrambno agencijo in stalnim strukturnim sodelovanjem;

(iv) okrepi prispevek Evropskega obrambnega sklada k celovitemu evropskemu obrambnemu pristopu s povečanjem podpore

---

17 Skupno sporočilo Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 16. oktobra 2025 z naslovom Ohranjanje miru – načrt za obrambno pripravljenost do leta 2030 (JOIN(2025)0027).

projektom, ki obravnavajo hibridne grožnje, vključno z umetno inteligenco ter kibernetskimi tehnologijami in tehnologijami dronov;

(v) dodatno okrepi varnostne in obrambne ukrepe Unije z znatnim povečanjem financiranja, ki je na voljo za izboljšanje koridorjev prometne infrastrukture z dvojno rabo, in sprejetjem ukrepov za odpravo upravnih, postopkovnih in regulativnih ovir za čezmejne vojaške premike, tudi z uskladitvijo skupnih javnih naročil na področju obrambe, kot je navedeno v Uredbi (EU) 2025/2643 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2025 (v nadaljnjem besedilu: uredba o EDIP), in s tem povezanih postopkov med državami članicami, da bi izboljšali interoperabilnost, učinkovitost in strateško skladnost, hkrati pa naj pri financiranju prednost nameni projektom Unije, ki se najbolje odzivajo na sedanje evropske grožnje;

(vi) sprejme nadaljnje ukrepe za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev za vse akterje obrambne industrije po vsej Uniji in poenostavi dostop do financiranja Unije, med drugim za MSP in države članice, ki so najbolj izpostavljene zunanjim grožnjam;

Sosedstvo in svet

193. ugotavlja, da je proračun za programe v razdelku 6 večletnega finančnega okvira „Sosedstvo in svet“ znašal 15,4 milijarde EUR (8,0 % proračunskih odhodkov Unije, če se ne šteje mehanizem za okrevanje in odpornost), porazdeljenih kot sledi: 62,4 % za instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI – Globalna Evropa), 15,9 % za humanitarno pomoč (HUMA), 14,9 % za predpristopno pomoč (IPA III), 2,7 % za makrofinančno pomoč plus za Ukrajino in 4,1 % za druge ukrepe in programe;

194. pozdravlja, da je Računsko sodišče v letu 2024 preučilo statistično reprezentativen vzorec 137 transakcij, ki zajemajo vso porabo v tem razdelku večletnega finančnega okvira, kar mu je prvič omogočilo izračun stopnje napake; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da ocenjena stopnja napake znaša 4,9 % in znatno presega 2,0-odstotni prag pomembnosti; ugotavlja tudi, da je 56 od 137 transakcij (40,9 %) vsebovalo količinsko opredeljive napake, ki so imele finančne posledice za proračun Unije; ugotavlja, da so se te napake nanašale na neupravičene stroške, resne kršitve pravil o javnem naročanju, odsotnost bistvenih dokazil, neupravičene upravičence in odhodke, ki dejansko niso nastali; meni, da lahko te težave kažejo na pomanjkljivosti v delovanju in zanesljivosti kontrolnih sistemov;

195. je presenečen nad dejstvom, da je Komisija v desetih primerih, ki so vključevali količinsko opredeljive napake, že imela dovolj informacij, da bi napako lahko preprečila ali jo odkrila in popravila, preden je

sprejela odhodke; ugotavlja, da bi se ocenjena stopnja napake zmanjšala za 1,4 odstotne točke, če bi Komisija te informacije učinkovito uporabila;

196. ugotavlja, da se je tako kot v prejšnjih letih velik delež napak, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, nanašal na pogodbe, ki so jih v okviru posrednega upravljanja izvajale organizacije, ocenjene s stebrno oceno, vključno z mednarodnimi institucijami; ugotavlja, da je Komisija za te pogodbe sprejela odhodke na podlagi finančnega poročila in izjave o upravljanju, pri čemer je slednja samoizdano potrdilo organizacije, ocenjene s stebrno oceno, ki potrjuje popolnost, točnost in skladnost predloženih finančnih informacij; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je 26 od 42 količinsko opredeljenih napak, ki jih je odkrilo Računsko sodišče, povezanih s takimi pogodbami, prispevalo 3,1 odstotne točke k ocenjeni stopnji napake, kar kaže na vztrajne ranljivosti v okviru zagotovil za posredno upravljanje s subjekti, ocenjenimi s stebrno oceno;

197. izraža zaskrbljenost, ker je Računsko sodišče kljub svojemu prejšnjemu priporočilu iz leta 2020 ponovno naletelo na zamude pri pridobivanju zahtevane dokumentacije od nekaterih mednarodnih organizacij in mednarodnih finančnih institucij, kar je oviralo pravočasno izvajanje revizijskega dela; ugotavlja, da so ti subjekti pri 19 revidiranih transakcijah omejili dostop do dokumentov na časovno omejeni elektronski vpogled v načinu, ki je samo za ogled, ne da bi Računskemu sodišču omogočili, da obdrži kopije, kar je oviralo ustrezno načrtovanje, izvajanje in nadzor kakovosti revizije; obžaluje, da teh ovir ni bilo mogoče odpraviti, čeprav si je Komisija prizadevala rešiti to vprašanje s stalno komunikacijo z zadevnimi organizacijami, kot je poudarjeno tudi v poročilu o letnem poročilu o evropskem razvojnem skladu za leto 2024;

198. izraža resno zaskrbljenost, ker v letu 2024 ni bilo misij v zvezi s sistemom v rezultate usmerjenega spremljanja, saj sta se leta 2025 prekinili dve obstoječi pogodbi o storitvah v rezultate usmerjenega spremljanja; z zaskrbljenostjo poudarja, da je bilo treba načrtovani omejeni razpis za leto 2024 za novo generacijo pogodb o v rezultate usmerjenem spremljanju preklicati zaradi nerazpoložljivosti sredstev za odhodke za podporo v okviru instrumenta NDICI, zaradi česar se je moral GD INTPA zanašati na operativna sredstva in pripraviti samostojen podporni ukrep instrumenta NDICI za financiranje v rezultate usmerjenih spremljanj; ugotavlja, da se je oktobra 2025 na podlagi klavzule o odložitvi ponovno začel nov omejeni razpisni postopek, nova triletna pogodba o v rezultate usmerjenem spremljanju pa naj bi bila podpisana šele aprila 2026; poudarja, da so te motnje pri financiranju in javnem naročanju povzročile popolno prekinitev sistema v rezultate usmerjenega spremljanja od začetka leta 2025, kar je upočasnilo neodvisno spremljanje smotrnosti izvajanja programov in oslabilo splošno usmerjenost zunanjega delovanja v rezultate;

199. ugotavlja, da so se naložbe Unije v pomoč, povezano s trgovino, za najmanj razvite države na svetu zmanjšale, saj je leta 2022 le 12,0 % tokov pomoči za trgovino doseglo najmanj razvite države v primerjavi z 18-odstotnim povprečjem med letoma 2010 in 2015; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je ta slabša uspešnost še vedno prisotna kljub cilju porabe v višini 25,0 % za najmanj razvite države, ki je bil določen v revidirani strategiji EU za pomoč v zvezi s trgovino iz leta 2017; je seznanjen z ugotovitvami Evropskega računskega sodišča v posebnem poročilu 17/2025 z naslovom Pomoč EU za trgovino za najmanj razvite države, v katerem je Računsko sodišče navedlo, da pomoč EU za trgovino ni na dobri poti, da bi dosegla cilj za leto 2030; pozdravlja, da je Komisija sprejela priporočilo Računskega sodišča, naj analizira temeljne vzroke za ta upad, in ugotavlja, da je ta ocena načrtovana za leto 2026, pri čemer poudarja, da so potrebni pravočasni popravni ukrepi, da bo trgovinska pomoč Unije dosegla tiste, ki jo najbolj potrebujejo;

200. ugotavlja, da je proračunska podpora, o kateri sta leta 2024 poročala INTPA in GD NEAR državam zunaj Unije, znašala 1,56 milijarde EUR; obžaluje, da ni javno dostopnih podatkov o državah upravičenkah, saj se objavljeni statistični podatki nanašajo le na regije ali skupine držav; obžaluje tudi pomanjkanje preglednosti pri uporabi teh sredstev in identifikaciji končnih prejemnikov; poudarja, da bi morala biti proračunska podpora usklajena s potrebami partnerskih držav in strateškimi cilji politike Unije;

201. poudarja, da pomoč Unije v nobenem primeru ne sme neposredno ali posredno financirati terorizma ali katere koli dejavnosti, ki ni združljiva z vrednotami iz člena 2 PEU, zato ne sme podpirati nobenega subjekta, povezanega s Hamasom ali katero koli drugo teroristično ali ekstremistično organizacijo; opozarja, da je v ta namen legitimno in bistveno, da se jasno opredelijo vsi končni upravičenci do pomoči Unije, tudi v tretjih državah; poudarja, da je potreben strog nadzor nad razdeljevanjem in uporabo pomoči, da se prepreči zloraba sredstev; nadalje poziva k okrepitvi mehanizmov potrebne skrbnosti, spremljanja in nadzora, da bi preprečili vse oblike ideološke infiltracije v programe, ki jih financira Unija; poudarja, da je treba protiteroristične zaščitne ukrepe in zahteve glede preglednosti dosledno uporabljati, ne da bi pri tem ogrozili humanitarna načela in zagotavljanje življenjsko pomembne pomoči;

202. opozarja, da je izobraževanje osrednji steber vzpostavljanja miru, sobivanja in priprave na sporazumno dvodržavno rešitev ter ključno sredstvo za boj proti ekstremizmu, nestrpnosti in radikalnim ideologijam; opozarja, da bi morala finančna pomoč in politično udejstvovanje Unije podpirati izobraževanje, ki spodbuja mir, strpnost in sobivanje; pozdravlja stalno sodelovanje Komisije s Palestinsko upravo pri reformi učnih načrtov in priznava, da se je v letu 2025 poročalo o oprijemljivem napredku, vključno s tekočim pregledom in spremembo učbenikov s strani palestinskega

ministrstva za izobraževanje in visoko šolstvo, da se zagotovi uskladitev s standardi Unesca; zlasti ugotavlja, da so bile opravljene nekatere revizije razreda 12 in celovitejše revizije razredov 1–4, decembra 2024 oziroma oktobra 2025 pa je bilo objavljeno novo učno gradivo, ki ga Unija trenutno pregleduje; ponovno poziva, da mora Palestinska uprava odstraniti vse izobraževalno gradivo in vsebine, ki niso v skladu s standardi Unesca, zlasti tiste, ki vsebujejo antisemitizem, spodbujanje k nasilju, poveličevanje džihada in mučeništva ter zavračanje mirnega reševanja konfliktov; opozarja Komisijo, naj se pri pregledu opre na javne in preverljive dokaze, rezultate svojih pregledov pa objavi;

203. ugotavlja, da se tako kot v prejšnjih letih sredstva Unije v letu 2024 niso uporabila za podporo pripravi palestinskih učbenikov in da je neposredna finančna pomoč Unije Palestinski upravi prek mehanizma Unije PEGASE v okviru svežnja nujne pomoči za leto 2024 in večletnega celovitega programa za okrevanje in odpornost Palestine (2025–2027) strogo omejena na sledljive odhodkovne postavke, kot so plače, socialna nadomestila in zaostala plačila bolnišnicam; ugotavlja, da je ta finančna podpora Palestinski upravi delno povezana z izvajanjem reform, dogovorjenih v ambiciozni matriki reform s Palestinsko upravo leta 2024, ki vključuje postopen in sistemski pregled učnega gradiva; opozarja, da mora Palestinska uprava odstraniti vse izobraževalno gradivo in vsebine, ki niso v skladu s standardi Unesca, zlasti tiste, ki spodbujajo antisemitizem in pozivajo k nasilju in ki jim palestinski otroci ne bi smeli biti izpostavljeni; poudarja, da bi bilo treba Palestinski upravi zagotoviti finančno podporo Unije na področju izobraževanja pod pogojem, da bo vsebina učbenikov skladna s standardi Unesca; poziva Komisijo, naj zagotovi, da se sredstva Unije ne bodo neposredno ali posredno dodeljevala izobraževalnemu gradivu, ki vsebuje antisemitske elemente ali primere, ki spodbujajo sovraštvo in nasilje;

204. poziva Komisijo, naj v okviru zagotavljanja podpore in humanitarne pomoči palestinskemu prebivalstvu sodeluje z zanesljivimi partnerji na terenu, da bi zagotovila neprekinjeno in varno zagotavljanje humanitarne pomoči, ter naj poskrbi, da se sredstva Unije ne bodo dodeljevala posameznikom ali organizacijam, povezanim s terorističnimi ali ekstremističnimi gibanji, ki nasprotujejo temeljnim vrednotam Unije; opozarja na obtožbe, da je bilo 19 od 13.000 zaposlenih pri Agenciji OZN za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA) v Gazi vpletenih v grozovite teroristične napade Hamasa na Izrael 7. oktobra 2023; je seznanjen z odgovorom OZN na te obtožbe, vključno s preiskavami, ki jih je začel Urad OZN za notranji nadzor (OIOS), po katerih je bila zaposlitev devetih uslužbencev uradno prekinjena v interesu agencije, in priporočili iz poročila, ki ga je pripravila Catherine Colonna; ugotavlja, da Komisija sodeluje z agencijo UNRWA, da bi izboljšala postopke nevtralnosti in nadzorne sisteme v agenciji v skladu z ugotovitvami preiskav urada OIOS ter spremljala izvajanje

akcijskega načrta, ki ga je predstavila agencija UNRWA; je seznanjen z oceno Komisije, da je agencija UNRWA še naprej zavezana izvajanju dogovorjenih priporočil in izpolnjevanju vseh pogojev, dogovorjenih z Unijo, za nadaljnje financiranje v letu 2024; v zvezi s tem spodbuja Komisijo, naj si še naprej prizadeva za financiranje in ga pozorno spremlja, da bi zagotovila trdna jamstva glede nevtralnosti, preglednosti in odgovornosti;

205. ugotavlja, da je bilo v GD NEAR v obdobju od leta 2019 do leta 2024 šest od devetih višjih vodstvenih položajev dlje časa nezasedenih; zlasti ugotavlja, da je delovno mesto generalnega direktorja ostalo nezasedeno 28 mesecev, direktorja A 25 mesecev, direktorja NEAR B (južno sosedstvo) 48 mesecev, direktorja NEAR D (Zahodni Balkan) 35 mesecev, direktorja podporne skupine za Ukrajino 32 mesecev in direktorja R 22 mesecev; poudarja, da je to vplivalo na nekatere politično najbolj občutljive in operativno kritične portfelje Unije, tudi med rusko invazijo na Ukrajino in terorističnim napadom Hamasa na Izrael; je seznanjen tudi z rezultati ankete med zaposlenimi v GD NEAR iz aprila 2022, ki kažejo znatno zmanjšanje zaupanja v višje vodstvo;

206. ugotavlja, da je med letoma 2020 in 2023 vodstvo podporne skupine za Ukrajino začasno prevzela namestnica generalnega direktorja GD NEAR poleg številnih drugih funkcij; ugotavlja tudi, da je bila podporna skupina za Ukrajino leta 2023 razpuščena, portfelji pa prerazporejeni v instrument za Ukrajino in druge enote; ugotavlja, da so bile informacije, ki jih je Komisija v zvezi s tem zagotovila med izmenjavo mnenj z organom za podelitev razrešnice, netočne, in poziva Komisijo, naj zagotovi jasno in natančno poročanje vseh članov Komisije Parlamentu;

207. je seznanjen z nedavnimi preiskovalnimi poročili, ki jih je oktobra 2025 objavilo več evropskih medijskih hiš in v katerih trdijo, da so madžarske obveščevalne službe sodelovale pri vohunjenju v Bruslju, vključno s poskusi novačenja madžarskih državljanov, ki delajo v institucijah Unije; ugotavlja, da se ta poročila nanašajo na obdobje 2015–2019 in da je Komisija potrdila, da te obtožbe interno preučuje; pričakuje, da bodo Komisija in pristojni organi opravili temeljito analizo in preiskavo na podlagi dokazov ter takoj po zaključku preiskave obvestili Parlament;

208. ugotavlja, da imajo komisarji pomembno politično in regulativno pristojnost, zato mora njihovo ravnanje odražati najvišje standarde neodvisnosti, preglednosti, odgovornosti in etičnega ravnanja; poudarja, da je strogo spoštovanje kodeksa ravnanja za člane Evropske komisije bistveno za zaščito integritete, verodostojnosti in demokratične legitimnosti izvršilne oblasti Unije; poudarja, da je popolna skladnost s kodeksom ravnanja nujna tudi za preprečevanje nasprotij interesov, preprečevanje neprimernega vplivanja in zagotavljanje, da se odločitve sprejemajo izključno v evropskem

interesu; meni, da resne in dolgotrajne pomanjkljivosti pri upravljanju v GD NEAR, posredovanje netočnih informacij Parlamentu v okviru postopka razrešnice ter zgoraj navedeni dodatni pomisleki v zvezi z ravnanjem in neodvisnostjo kažejo vzorec, ki ni združljiv s standardi odgovornosti, zanesljivosti in dobrega upravljanja, ki se zahtevajo od člana Komisije;

209. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so finančna sredstva Unije za Ukrajino razpršena med številnimi instrumenti in mehanizmi, kar ustvarja razdrobljeno in zapleteno okolje financiranja; poudarja, da pomanjkanje konsolidiranega in preglednega pregleda nad tem, kako se ta sredstva, vključno s posojili, za katera jamči manevrski prostor večletnega finančnega okvira, dodeljujejo in porabljajo, ovira učinkovit demokratični nadzor, odgovornost in zmožnost ocenjevanja splošnega učinka podpore Unije;

210. ugotavlja, da ukrajinski specializirani protikorupcijski organi (NABU, SAPO in HACC) še naprej izvajajo preiskave, pregone in sodbe v zadevah na visoki ravni, kar dokazuje, da neodvisne protikorupcijske institucije začenjajo delovati in da so nedavni odstopi obtoženih ministrov odraz določene stopnje odzivnosti in odgovornosti vlade; pozdravlja reforme, ki jih je Ukrajina izvedla sredi invazije v polnem razmahu; ugotavlja, da bi lahko poskusi, da bi se ukrajinski nacionalni protikorupcijski urad (NABU) in ukrajinsko specializirano protikorupcijsko tožilstvo (SAPO) podredila generalnemu državnemu tožilcu, ogrozili neodvisnost in učinkovitost protikorupcijskega okvira; pozdravlja, da so bile te spremembe zaradi domačega in mednarodnega pritiska hitro preklicane, vendar izraža zaskrbljenost zaradi poročil protikorupcijskih institucij in civilne družbe, ki navajajo izzive pri ohranjanju učinkovitosti in neodvisnosti protikorupcijskega okvira; poziva oblasti, naj preprečijo nazadovanje, obravnavajo postopkovne zamude in ovire v zadevah na visoki ravni, zastaralne roke pa uskladijo z evropskimi standardi;

211. je seznanjen z nedavnimi obtožbami o goljufijah v ukrajinskem energetskem sektorju; poudarja, da te obtožbe, če bodo potrjene, kažejo na strukturne ranljivosti v sistemih upravljanja, nadzora in notranje kontrole; poudarja, da je treba z zanesljivimi sistemi javnega naročanja in notranje kontrole vzpostaviti zaupanje javnosti, da bi okrepili verodostojnost reform Ukrajine;

212. ugotavlja, da je Komisija za zagotovitev dobrega finančnega poslovodenja instrumenta za Ukrajino junija 2024 z Izvedbenim sklepom (EU) 2024/1697 ustanovila poseben revizijski odbor, ki ga sestavljajo neodvisni strokovnjaki, ki jih imenuje Komisija; ugotavlja, da je naloga revizijskega odbora odkrivati sistemske pomanjkljivosti pri upravljanju in nadzoru sredstev instrumenta s strani Ukrajine, vključno s pomanjkljivostmi pri preprečevanju goljufij, zaščitnih ukrepih za boj proti korupciji in sistemih za nasprotje interesov, ter o teh vprašanjih poročati neposredno Komisiji;

213. poudarja, da lahko revizijski odbor poleg svoje nadzorne vloge ukrajinskim organom izda priporočila o odpravljanju finančnih nepravilnosti ali strukturnih pomanjkljivosti pri upravljanju sredstev Unije; poudarja, da mora Ukrajina, ki jo zastopa ministrstvo za gospodarstvo, predložiti pisni odgovor na vsako priporočilo, v katerem navede izvedbene ukrepe ali utemeljeno obrazložitev za neizvajanje; poudarja, da imajo lahko ugotovitve revizijskega odbora znatne finančne posledice; poudarja, da morajo trajno finančno podporo Unije spremljati dobro finančno poslovodenje, preglednost in spremljanje uspešnosti, da bi zagotovili učinkovito uporabo sredstev Unije in ohranili verodostojnost širitvene politike;

214. opozarja, da so redna plačila v okviru instrumenta za Ukrajino pogojena s tem, da Komisija preveri izvajanje načrta za okrevanje in reforme Ukrajine ter stalno spoštovanje demokratičnih mehanizmov, pravne države in človekovih pravic; ugotavlja, da je Komisija doslej petkrat ugotovila, da posamezni reformni koraki v okviru obrokov ena do pet niso bili izvedeni, kar je privedlo do začasne ustavitve ustreznih zneskov, od katerih je bil en primer medtem rešen; v zvezi s tem pozdravlja, da Komisija uporablja strog pristop pogojevanja in je očitno pripravljena, da temeljito preveri izvajanje in zadrži sredstva, kadar pogoji niso izpolnjeni;

215. pozdravlja, da urad OLAF organom zagotavlja ciljno usmerjeno pomoč za boj proti goljufijam in podpira pristop Ukrajine k programu EU za boj proti goljufijam; ugotavlja, da okvirni sporazum za instrument za Ukrajino, ki je začel veljati junija 2024, določa pravno zavezujoče ureditve za upravljanje, kontrolo, nadzor, spremljanje, ocenjevanje in revizijo sredstev v okviru instrumenta ter za poročanje o teh sredstvih, pa tudi ukrepe za preprečevanje, preiskovanje in odpravljanje nepravilnosti, goljufij, korupcije in nasprotij interesov ter določbe o vlogah urada OLAF in Evropskega javnega tožilstva;

216. je zaskrbljen, da se v okviru novih prožnih sredstev za podporo naložbam sredstva EFSD+ dodeljujejo državam, v katerih je naložbe strategije Global Gateway lažje izvajati, kar je v nasprotju s tem, da bi bilo treba prednost nameniti najmanj razvitim državam ter nestabilnim državam in državam, ki so jih prizadeli konflikti;

217. ugotavlja, da kljub dolgotrajnemu financiranju Unije za okrepitev libijskega nadzora nad mejami in migracijami poročila kažejo, da taka pomoč še naprej vzbuja resne operativne in humanitarne pomisleke ter pomisleke v zvezi s temeljnimi pravicami in upravljanjem, kar bi lahko ogrozilo ugled Unije; poudarja, da so potrebni strogi mehanizmi spremljanja, preglednosti in odgovornosti, da pomoč, povezana z migracijami, ne bi posredno prispevala k nadaljnji škodi;

218. ugotavlja, da je Evropska komisija 1. februarja 2025 reorganizirala nekdanji GD NEAR in njegove pristojnosti razdelila med dva

novoustanovljena direktorata: generalni direktorat za širitev in vzhodno sosedstvo (GD ENEST), pristojen za države kandidatke in vzhodno sosedstvo, ter generalni direktorat za Bližnji vzhod, Severno Afriko in Perzijski zaliv (GD MENA), ki zdaj pokriva sredozemsko regijo;

Evropski razvojni sklad (ERS)

219. ugotavlja, da je Računsko sodišče v okviru revizije pravilnosti transakcij preučilo vzorec 85 transakcij, ki so bile reprezentativne za vse vrste porabe iz ERS; ugotavlja tudi, da je bilo v vzorec zajetih 16 transakcij, povezanih z nujnim skrbniškim skladom Evropske unije za Afriko, 54 transakcij, ki jih je odobrilo 14 delegacij EU[18], 19 transakcij, ki jih je odobril sedež Komisije in ena transakcija, ki je povezana s skrbniškim skladom Bêkou;

220. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je 34 od 85 preučenih transakcij (40,0 %) vsebovalo napake, leta 2023 pa je bilo takih transakcij v enako velikem vzorcu 62 (44,3 %); poleg tega poudarja, da je Računsko sodišče opredelilo 27 napak (leta 2023 jih je bilo 52), na podlagi katerih je ocenilo, da stopnja napake za proračunsko leto 2024 znaša 6,5 % (8,9 % leta 2023);

221. z zaskrbljenostjo poudarja, da so bile tri najpogostejše vrste napak, odkrite v proračunskem letu 2024, naslednje: neupravičeni odhodki (40,0 %), odsotnost bistvenih dokazil (32,0 %) in odvečni obračun predhodnega financiranja (14,0 %);

222. z začudenjem ugotavlja, da 31. decembra 2024 še vedno ni bil zaključen zaključni račun devetega Evropskega razvojnega sklada za obdobje 2000–2007, in sicer več kot 17 let po uvedbi samoderogacijske klavzule, osem pogodb pa se še vedno izvaja, kar kaže na izjemno zapletenost in trajanje nekaterih programov ERS;

223. z zadovoljstvom ugotavlja, da je Komisija na priporočilo Računskega sodišča iz letnega poročila za leto 2023 izboljšala izračun ocen za ločitev proračunskih let, tako da je sistematično upoštevala podaljšanja obdobij izvajanja pogodb, do katerih je prišlo po koncu obdobja poročanja;

224. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da tako kot v prejšnjih letih precejšnji saldi predhodnega financiranja ostajajo neobračunani za zelo dolga obdobja, vključno s 446,0 milijona EUR, ki so neporavnani že več kot 10 let in so večinoma povezani s skrbniškim skladom EU-Afrika za infrastrukturo, katerega dolgoročne operacije povzročajo zelo

---

18 Burundi, Demokratična republika Kongo, Gvineja Bissau, Kenija, Malavi, Mavretanija, Mavricij, Mozambik, Namibija, Nigerija, Sierra Leone, Togo, Uganda, Zambija.

počasno obračunavanje predhodnega financiranja;

225. ugotavlja, da pričakovani rezultati sedanjega pregleda strategije kontrol GD INTPA vključujejo okrepitev smernic o finančnem poročanju in o okrepljenih predhodnih kontrolah, da se preprečijo napake, tudi pri odvečnem obračunu;

226. ugotavlja, da izjava generalnega direktorja o zanesljivosti v letnem poročilu o dejavnostih GD INTPA za leto 2024 ne vsebuje pridržkov, s čimer se nadaljuje trend, v skladu s katerim je generalni direktorat zmanjšal obseg pridržkov s 16,0 % odhodkov v letu 2017 na 1,0 % v letu 2018 in na nič od leta 2019 naprej; ugotavlja tudi, da GD INTPA ocenjuje, da znesek, pri katerem obstaja tveganje ob plačilu, znaša 89,7 milijona EUR (1,1 % odhodkov leta 2024), znesek, pri katerem obstaja tveganje ob zaključitvi, pa 78,6 milijona EUR (0,97 %), ter da pričakuje, da bo v naslednjih letih z lastnimi pregledi popravljen znesek v višini 11,1 milijona EUR (12,4 % zneska, pri katerem obstaja tveganje ob plačilu); vendar ugotavlja, da je Računsko sodišče s preverjanjem ugotovilo, da od 5,0 milijona EUR, ki so bili sporočeni kot izterjani v letu 2024, 0,2 milijona EUR ne bi smelo biti sporočeno kot izvršena popravna zmogljivost, kar vzbuja pomisleke glede zanesljivosti poročanja generalnega direktorata;

227. ugotavlja, da je GD INTPA leta 2024 naročil 13. študijo o stopnji preostale napake, ki je pomemben element, na katerem temeljijo izjava generalnega direktorja o zanesljivosti in informacije o pravilnosti, razkrite v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU; ugotavlja, da je bila preostala stopnja napake v študiji iz leta 2024, ki je temeljila na vzorcu 401 transakcije, ocenjena na 0,48 %, s čimer je bila deveto leto zapored pod 2,0-odstotnim pragom pomembnosti, ki ga je določila Komisija; vendar opozarja, da je Računsko sodišče večkrat ugotovilo metodološke pomanjkljivosti, zaradi katerih bi lahko bila dejanska stopnja preostalih napak podcenjena, zlasti v zvezi z obravnavo postavk visoke vrednosti; ugotavlja, da je Komisija sicer leta 2025 revidirala metodologijo za stopnjo preostale napake, da bi pojasnila nekatere vidike in omejila zanašanje na upravljavske preglede in delo drugih revizorjev, vendar posodobljena metodologija še vedno omogoča izključitev „izoliranih“ napak iz ekstrapolacije; pričakuje, da bo Komisija dosledno izvajala revidirano metodologijo, in z zanimanjem pričakuje preverjanje uporabe metode s strani Računskega sodišča v naslednjem revizijskem ciklu;

228. opozarja, da je bilo iz nujnega skrbniškega sklada EU za Afriko, ki je bil ustanovljen za odpravljanje temeljnih vzrokov razseljevanja in nedovoljenih migracij, mobiliziranih več kot 5 milijard EUR, od tega 88 % iz ERS in proračuna Unije; obžaluje pomanjkanje preglednosti pri upravljanju in dodeljevanju teh sredstev ter težave pri preverjanju skladnosti z načeli uradne razvojne pomoči, kot je Računsko sodišče poudarilo v posebnem poročilu 17/2024; poziva,

naj skrbniški sklad EU v zadostni meri podpre dogovorjene prednostne naloge; je zaskrbljen tudi zaradi ugotovitev Računskega sodišča v posebnem poročilu 20/2025 o podpori Komisije za boj proti lakoti v podsaharski Afriki, v katerem je prepoznalo pomanjkljivosti pri oceni stroškov in načrtovanju projektov, vključno z nezadostnim nadzorom proračunov in primeri neuporabljene ali neustrezne opreme; poudarja, da te pomanjkljivosti ogrožajo dobro finančno poslovodenje, in poziva Komisijo, naj okrepi analizo stroškov, načrtovanje javnih naročil in izvajanje na podlagi potreb;

Priporočila

229. poziva Komisijo, naj:

(i) okrepi preventivne in popravne kontrole v razdelku 6, tako da obravnava ponavljajoče se pomanjkljivosti, kot so neupravičeni odhodki, nepravilnosti pri javnem naročanju, manjkajoča podporna dokumentacija in odhodki, ki dejansko niso nastali; poziva k okrepljenim smernicam za delegacije in izvajalske partnerje;

(ii) izvede celovit pregled okvira zagotovil za posredno upravljanje, zlasti z organizacijami, ocenjenimi s stebrno oceno, in mednarodnimi finančnimi institucijami;

(iii) zagotovi, da bo nova pogodba o v rezultate usmerjenem spremljanju začela veljati nemudoma aprila 2026, saj prekinitev v rezultate usmerjenega spremljanja ogroža spremljanje smotrnosti in usmerjenost izvajanja instrumenta NDICI v rezultate; v prihodnosti prepreči motnje pri v rezultate usmerjenem spremljanju, tako da zagotovi stabilno financiranje in stalno razpoložljivost orodij za spremljanje v celotnem obdobju večletnega finančnega okvira;

(iv) zaustavi zmanjševanje financiranja pomoči za trgovino za najmanj razvite države, nemudoma izvede načrtovano analizo za leto 2026 in predlaga popravne ukrepe, ki bodo zagotovili, da bodo sredstva pomoči za trgovino prednostno namenjena državam, ki najbolj potrebujejo pomoč;

(v) v novi zakonodajni predlog o večletnem finančnem okviru vključi priporočila glede jamstva za zunanje delovanje, ki dopolnjujejo oceno Komisije, vključno z večjo uporabo mešanega financiranja v najmanj razvitih državah, nestabilnih državah ali državah, ki so jih prizadeli konflikti, ter naj sodeluje z deležniki, kot je civilna družba;

(vi) zagotovi nepristranske in na dokazih temelječe ocene pri poročanju o širitvi, da politični vidiki ne bi prevladali nad objektivnimi merili ocenjevanja;

(vii) zagotovi, da nobena pomoč Unije tretjim državam ne koristi subjektom, ki so vpleteni v kršitve človekovih pravic, represijo ali demokratično nazadovanje, in dosledno uporablja pogojenost, vključno z začasno ustavitvijo pomoči, kadar so ogrožene temeljne vrednote Unije; zagotovi podroben opis zaščitnih ukrepov, mehanizmov spremljanja in popravnih ukrepov, ki se izvajajo za ohranjanje celovitosti in odgovornosti zunanje pomoči Unije;

(viii) še naprej podpira zanesljive humanitarne partnerje, pri tem pa naj se opre na neodvisen nadzor, ki ga izvajajo zunanji strokovnjaki in Računsko sodišče, da bi se zagotovila učinkovit nadzor in zaupanje v uporabo sredstev Unije;

(ix) zagotovi konsolidiran in pregleden pregled vse finančne podpore Unije Ukrajini, vključno z nepovratnimi sredstvi, posojili in jamstvi v okviru več instrumentov in mehanizmov, da bi se okrepil demokratični nadzor in zagotovila popolna odgovornost;

(x) pozorno spremlja obtožbe o resnih goljufijah v Ukrajini in še naprej uporablja pogojenost, kadar se ugotovijo sistemska tveganja ali zloraba sredstev; Evropski parlament redno obvešča o dejavnostih in ugotovitvah revizijskega odbora, da bi zagotovila ustrezen parlamentarni nadzor;

(xi) poroča o obsegu zneskov EFSD+, ki so bili dodeljeni najmanj razvitim državam in za katere so bile sklenjene pogodbe, ter naj zagotovi preglednost o tem, kako se pri dodeljevanju sredstev upošteva kvota dodelitev v okviru večletnih okvirnih programov za posamezne države;

(xii) poroča organu za podelitev razrešnice o popravnih ukrepih, sprejetih po zaključku sedanjega pregleda strategije kontrol GD INTPA;

(xiii) pospeši zaključek 9. ERS, pri čemer je treba opozoriti, da je 17 let po samoderogacijski klavzuli še vedno odprt, in pregleda razloge, ki so prispevali k podaljšanemu ciklu izvajanja;

(xiv) sodeluje z EIB, da bi zagotovila, da so njene posojilne dejavnosti v državah, ki niso članice EU, usklajene s cilji zunanje politike Unije in da jih spremljajo učinkoviti okviri sodelovanja s partnerskimi državami;

(xv) poveča preglednost z objavo dostopnih preglednic, s katerimi se spremljajo naročila visoke vrednosti na področju zunanjega delovanja, kazalnikov uspešnosti in stanja priporočil Računskega sodišča;

(xvi) okrepi zaščitne ukrepe za finančni skrbni pregled in javno naročanje v okviru strategije Global Gateway;

(xvii) poskrbi, da izvajalski partnerji dosledno spoštujejo pravila o prepoznavnosti, da javnosti predstavijo pregledne informacije, in zahteva strožje nadaljnje ukrepanje v primeru ponavljajočih se neskladnosti;

Uprava

230. je seznanjen, da je bilo v razdelku 7 večletnega finančnega okvira „Evropska javna uprava“ v letu 2024 13,3 milijarde EUR, kar ustreza 6,9 % porabe proračuna Unije; ugotavlja, da Evropska komisija porabi 8 milijard EUR, kar je 60,6 % skupnega zneska; z zadovoljstvom ugotavlja, da je Računsko sodišče tudi za leto 2024 ugotovilo, da so upravni odhodki področje porabe z majhnim tveganjem; poudarja, da bi morala Komisija takoj ukrepati v zvezi z vprašanji, ki jih je Računsko sodišče opredelilo v svojem letnem poročilu za leto 2024 v zvezi s plačili za storitve IT;

231. je še vedno kritičen do postopka, s katerim se je Komisija leta 2023 odločila prodati 23 svojih pisarniških stavb v Bruslju, nato pa jih je 17 vzela nazaj v zakup za obdobje do leta 2029; ugotavlja, da je bila odločitev o tem očitno sprejeta brez jasnih ocen učinka vseh transakcij; meni, da je zlasti zaskrbljujoče, da je Komisija prejela le eno ponudbo za transakcijo od belgijskega podjetja v državni lasti, ki je predložilo okvirno ponudbo še preden je Komisija objavila javni razpis, in da ponudba ni izpolnjevala zahtev iz javnega razpisa v zvezi z rokom veljavnosti bančne garancije; izraža veliko zaskrbljenost, ker komisija za ocenjevanje Komisije ni bila dovolj neodvisna, saj so bili vsi člani podrejeni odredbodajalcu; v zvezi s tem z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je EJT nedavno izvedlo dejavnosti zbiranja dokazov v zvezi s to transakcijo, kar še povečuje resne dvome glede izvedbe in upravljanja prodaje;

232. ugotavlja, da je bilo po poročanju Komisije v obdobju 2021–2024 vloženih 54 prošenj za pomoč v skladu s členom 24 kadrovskih predpisov in da se je upravna preiskava začela le v zvezi z osmimi prošnjami; meni, da je to število zaskrbljujoče nizko, saj pomeni, da je bilo brez nadaljnjega ukrepanja zavrnjenih 85 % prošenj; pozdravlja, da je bil urad glavnega zaupnika okrepljen, saj je glavno zaupnico v enem samem letu za pomoč v primerih, povezanih z nadlegovanjem, zaprosilo približno 300 uslužbencev Komisije; ugotavlja tudi, da je bilo 14 pritožb vloženih neposredno Preiskovalnemu in disciplinskemu uradu Komisije (IDOC), pri čemer so bile štiri zadeve po oceni zaključene kot neutemeljene, dve zadevi pa sta bili po upravni preiskavi zaključeni brez nadaljnjega ukrepanja; preddisciplinski postopki so privedli do enega opozorila, enega pisnega opozorila in treh opominov, en primer je še vedno v preddisciplinski fazi, dva primera obravnava disciplinska komisija, dva primera, ki sta bila prijavljena neposredno uradu OLAF, pa sta bila oba zavrnjena zaradi nezadostnega suma; poudarja, da se zdi ta številka zelo nizka za organizacijo z več kot 30 000 zaposlenimi, in

spodbuja Komisijo, naj izboljša možnosti zaposlenih, da v varnem okolju opozorijo na primere nadlegovanja;

233. ugotavlja, da uslužbenci Komisije v obdobju 2021–2024 uradu OLAF niso poročali o nobenem primeru, v katerem bi se vir štel za žvižgača; obžaluje, da Komisija ni predložila informacij o tem, ali so bili primeri namesto tega prijavljeni prek notranjih hierarhičnih kanalov ali generalnemu sekretarju in koliko je bilo takih primerov; meni, da zaradi nepopolnih podatkov o številu obravnavanih primerov, uporabljenih kanalih in nadaljnjih ukrepih, ki jih je Komisija sprejela v vsakem posameznem primeru, ni mogoče oceniti, ali je sistem žvižgaštva učinkovit; v zvezi s tem ugotavlja, da Komisija sedaj pregleduje svoje smernice o žvižgaštvu glede na sodno prakso in praktične izkušnje z izvajanjem Direktive (EU) 2019/1937 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije v državah članicah, da bi jih čim bolj uskladila z direktivo;

234. z zanimanjem ugotavlja, da je bil komisar za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo v poslanici zadolžen za izvedbo obsežnega pregleda organizacije in delovanja Komisije; se načeloma strinja, da je pomembno, da vse organizacije redno preverjajo ažurnost svoje organizacije in postopkov; poudarja, da je pomembno, da postopek ostane pregleden in da so vanj v celoti vključene ustrezne organizacije, ki zastopajo osebje Komisije in druge ustrezne akterje, tudi za to, da se med vsemi deležniki in zlasti prizadetim osebjem utrjuje zaupanje in sprejetje pregleda;

235. poudarja, da sta preglednost uprave ter dostop do informacij in dokumentov ključna elementa dobrega, odgovornega in demokratičnega upravljanja; v zvezi s tem obžaluje, da je bilo v zadnjih letih veliko primerov, ko Komisija ni dosegala razumnih standardov preglednosti; je seznanjen s sodbo Splošnega sodišča T-36/23, Stevi in The New York Times proti Komisiji; meni, da neformalne izmenjave ne smejo nadomestiti uradne komunikacije in da je treba vse informacije, povezane z odločanjem ali potekom dela, posredovati po uradnih kanalih ob polnem spoštovanju zahtev glede preglednosti; poudarja, da je za verodostojnost Komisije pomembno, da zagotovi strogo izvajanje smernic o uporabi besedilnih sporočil v zvezi s potekom dela; opozarja, da se bodo v skladu z Uredbo (ES) št. 1049/2001 besedilna sporočila, ki jih pošljejo ali prejmejo uradniki Unije, štela za dokumente le, če se nanašajo na politiko ali odločitve Unije;

236. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Komisija leta 2024 revidirala svoja notranja pravila o dostopu javnosti do dokumentov; meni, da te spremembe niso združljive s pravico dostopa do dokumentov, kot je določena v Uredbi (ES) št. 1049/2001; poudarja, da pravila denimo določajo, da se registrira samo „vsebina, ki pomeni pomembne informacije, ki niso kratkotrajne“, in zahtevajo samodejen izbris besedilnih sporočil; ugotavlja, da se pred Sodiščem Evropske unije

trenutno izpodbija zakonitost teh pravil;

237. poudarja, da je dostop do dokumentov ključno načelo za zagotavljanje preglednosti v javni upravi; poudarja, da Komisija žal v številnih primerih ni odgovorila v predpisanih rokih, zlasti v primerih potrdilnih prošenj, za katere je evropska varuhinja človekovih pravic ugotovila, da v upravi Komisije prihaja do sistemskih in velikih zamud; poudarja, da je za verodostojnost Komisije bistveno, da imajo novinarji in širša javnost dostop do dokumentov v zakonsko veljavnih rokih; poleg tega poudarja, da zaradi preglednosti ni potreben le pravočasen dostop, temveč tudi oblikovanje dokumentov v jasnem in razumljivem jeziku, saj bi lahko preveč tehnokratsko komuniciranje oviralo smiseln dostop državljanov do informacij, tudi kadar so dokumenti na voljo;

238. opozarja, da je evropska varuhinja človekovih pravic odkrila primere nepravilnosti v zvezi z več zakonodajnimi predlogi, ki jih je Komisija predstavila leta 2025; z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da je med temi primeri tudi sveženj Omnibus I; poudarja pomen spoštovanja pravil o boljši pripravi zakonodaje; poudarja pomen čvrste, trajne in pravno neoporečne zakonodaje, ki zagotavlja stabilno in predvidljivo regulativno okolje, tudi za krepitev enotnega trga in povečanje svetovne konkurenčnosti Unije;

239. izraža globoko zaskrbljenost zaradi številnih obtožb o korupciji, povezani s Komisijo, vključno z nekdanjimi člani Komisije in visokimi uradniki; zlasti ugotavlja, da je Komisija po tem, ko je Evropsko javno tožilstvo konec leta 2024 začelo kazensko preiskavo obtožb o korupciji, v katero naj bi bil vpleten višji uradnik Komisije, in na podlagi priporočila urada OLAF iz leta 2024 začela svoj disciplinski postopek v zvezi s tem uradnikom; ugotavlja, da je Komisija nedavno sporočila, da je zaključila postopek in ugotovila, da je zadevni uradnik kršil veljavna pravila iz kadrovskih predpisov, vključno z določbami v zvezi z nasprotji interesov, preglednostjo, sprejemanjem daril in razkritjem dokumentov; opozarja, da je disciplinski postopek sledil ugotovitvam urada OLAF, ki je preučil obtožbe o tem, da so bile za darila zamenjane zaupne informacije v zvezi s pomembnim letalskim sporazumom z Državo Katar; ugotavlja, da je visoki uradnik – glede na to, da je bil takrat generalni direktor Generalnega direktorata Komisije za mobilnost in promet – pomembno vplival na pogajalski proces in posledično na sporazum o zračnem prometu med Evropsko unijo in njenimi državami članicami ter Državo Katar, ki je bil podpisan 18. oktobra 2021; glede na naravo dejstev, zaradi katerih je Komisija uvedla disciplinski postopek, in naravo ukrepov, ki jih je sprejel kolegij komisarjev v zvezi s tem visokim uradnikom, meni, da bi bilo treba oceniti uporabo tega sporazuma in jo po potrebi začasno prekiniti;

240. opozarja, da kodeks ravnanja članov Evropske komisije določa dveletno obdobje pregledov, kar zadeva poklicne dejavnosti

nekdanjih članov Komisije po koncu njihovega mandata; meni, da je treba zagotoviti, da bodo nekdanji člani kolegija po izteku mandata opravljali le dejavnosti, ki so v skladu s členom 245 PDEU; opozarja tudi, da kodeks ravnanja določa, da se morajo komisarji izogibati vsem dejavnostim, ki bi lahko ogrozile njihovo neodvisnost oziroma dojemanje te neodvisnosti, zlasti v politično občutljivih obdobjih, kot so volilne kampanje;

241. se z veliko zaskrbljenostjo seznanja z nedavnimi poročili o izmenjavah med osebjem Generalnega direktorata Komisije za trgovino in gospodarsko varnost (GD TRADE) ter predstavniki tobačne industrije, ki kažejo, da je osebje GD TRADE nemara ravnalo tako, da je koristilo podjetju v tem sektorju, saj je spodbujalo tretje države, naj oslabijo regulativne omejitve in davčne politike za nekatere tobačne izdelke; je seznanjen, da je evropska varuhinja človekovih pravic v sklepu z dne 19. decembra 2023 ugotovila, da je šlo za nepravilnost, ko Komisija na sestankih s tobačno industrijo ni zagotovila celovite preglednosti v vseh oddelkih; opozarja, da mora Unija kot pogodbenica Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom zaščititi svoje politike pred komercialnimi in drugimi pristranskimi interesi tobačne industrije ter omejiti interakcije na nujno potrebne za regulativne namene; zato poudarja, da ne bi smele biti dovoljene interakcije v zvezi s politikami tretjih držav za nadzor nad tobakom; obžaluje, da ni bilo razkritja o domnevnih sestankih; poziva k celovitemu izvajanju člena 5(3) Okvirne konvencije za nadzor nad tobakom, da se poskrbi za to, da bodo interakcije strogo omejene in popolnoma pregledne;

242. obžaluje trdovratne in kritične tehnične, organizacijske in postopkovne pomanjkljivosti v delovanju urada EPSO v zadnjih letih, ki so močno škodovale ugledu splošnega postopka zaposlovanja Unije in imele resne negativne posledice za številne kandidate, ki so vložili čas in sredstva za sodelovanje v izbirnih postopkih, ki so bili odpovedani, odloženi ali so imeli resne tehnične pomanjkljivosti; opozarja, da je evropska varuhinja človekovih pravic v več ločenih preiskavah odkrila nepravilnosti urada EPSO pri obravnavi pritožb kandidatov, ki so zlasti zadevale postopke testiranja na daljavo, pomanjkljivostmi platforme in nedosledno obveščanje v zvezi s tehničnimi vprašanji; poudarja, da lahko te pomanjkljivosti ogrozijo privlačnost, verodostojnost in dolgoročno upravno zmogljivost institucij Unije ter da so zato nujno potrebni popravni ukrepi;

243. poziva Komisijo in vodstvo urada EPSO, naj nujno ocenita vse vidike izbirnega postopka, vključno z upravljanjem, digitalno infrastrukturo, obveščanjem kandidatov in obravnavo pritožb kandidatov, ter poskrbita, da se bodo lahko Komisija in druge institucije Unije v celoti in brez odlašanja zanesle na urad EPSO za opredelitev in izbor visokokvalificiranih in motiviranih kandidatov za vse vrste delovnih mest v institucijah; hkrati spodbuja Komisijo, naj odpravi vztrajna neravnovesja v geografski zastopanosti v vseh službah;

Evropske šole

244. ugotavlja, da je skupni proračun za evropske šole za leto 2024 znašal 439,5 milijona EUR, kar je 5,3 % več kot leta 2023; opozarja, da evropske šole financirajo predvsem Evropska komisija, druge evropske institucije, države članice in starši s šolninami;

245. z zadovoljstvom ugotavlja, da niti služba za notranjo revizijo niti enota za notranjo kontrolo v svojih revizijah in kontrolah v letu 2024 nista odkrili kritičnih težav; vendar ugotavlja, da bi bilo treba ugotovljene slabosti pri upravljanju človeških virov in postopkih javnega naročanja obravnavati prednostno;

Opažanja glede rokov za postopek razrešnice

246. poudarja, da Parlament od Komisije pričakuje, da bo podrobne odgovore na resolucijo o razrešnici predložila pred začetkom predstavitev o razrešnici za naslednje leto, ki se običajno začnejo v začetku novembra; obžaluje, da je podrobne odgovore Komisije na posebne zahteve Evropskega parlamenta iz poročila o razrešnici za proračunsko leto 2023 prejel šele v začetku decembra 2025; poudarja, da takšne zamude slabo vplivajo na učinkovitost postopka razrešnice, saj povečujejo delovno obremenitev obeh institucij in zmanjšujejo osredotočenost parlamentarnega nadzora;

247. poudarja, da bi bilo treba Parlamentu v primeru, ko pristojni komisar na vprašanja za ustni odgovor ne more odgovoriti neposredno med predstavitvijo v Parlamentu v zvezi z razrešnico, v dogovorjenem roku naknadno zagotoviti pisne odgovore; opozarja, da je zagotavljanje pravočasnih in vsebinskih odgovorov osrednja sestavina učinkovitega parlamentarnega nadzora in demokratične odgovornosti;

248. z zadovoljstvom ugotavlja, da v skladu z zahtevo Odbora za proračunski nadzor večina komisarjev spoštuje postopek razrešnice in sodeluje na predstavitvah; poudarja, da ima predsednica Komisije kot vodja Komisije odločilno vlogo pri oblikovanju in izvajanju vseh glavnih pobud in političnih predlogov Komisije; meni, da bi morala predsednica Komisije v tej funkciji dejavno sodelovati v postopku razrešnice, in v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je, da predsednica Evropske komisije sodeluje v razpravi o razrešnici na plenarnem zasedanju;

Priporočila:

249. poziva Komisijo, naj zlasti:

(i) zagotovi, da bodo vse prihodnje odločitve o prodaji in prodaji ter povratnem zakupu stavb sprejete na podlagi temeljite ocene učinka, da bo prejeta več kot ena ponudba in da bodo komisije za ocenjevanje neodvisne od odredbodajalcev;

(ii) pregledno oblikuje prihodnje faze obsežnega pregleda organizacij in delovanja Komisije ter poskrbi, da bodo v proces v celoti vključene ustrezne organizacije, ki zastopajo osebje Komisije, in drugi ustrezni akterji;

(iii) organu za podelitev razrešnice zagotovi vse relevantne informacije in dokumente v zvezi s prodajo 23 svojih stavb leta 2023, vključno s podrobnim opisom vseh postopkovnih ukrepov, kot sta uporabljena metodologija vrednotenja in ocena konkurenčnih ponudb, da bi poskrbela za popolno preglednost in ustrezno spoštovala sedanjo preiskavo EJT;

(iv) naroči zunanjo študijo neodvisnih strokovnjakov pod okriljem urada glavnega zaupnika, s katero bo opravljena analiza delovanja ali nepravilnega delovanja uradnega postopka v zvezi z nadlegovanjem in podani predlogi, kako bi lahko izboljšali njegovo učinkovitost;

(v) organu za podelitev razrešnice za obdobje 2021–2025 predloži izčrpen pregled primerov žvižgaštva, ki so jih izpostavili uslužbenci, tudi število primerov, uporabljene kanale za prijavo (vključno z ustrezno hierarhijo, generalnim sekretarjem in uradom OLAF), nadaljnje ukrepe, sprejete v posameznem primeru, in zaposlitveni status prijaviteljev;

(vi) v okviru pregleda smernic o žvižgaštvu sprejme vse potrebne ukrepe za njihovo uskladitev s standardi iz Direktive;

(vii) izvaja smernice o uporabi besedilnih sporočil v zvezi z delovnimi postopki, da se zagotovi, da se vse informacije, povezane z odločanjem ali delovnim postopkom, posredujejo po uradnih kanalih in ob polnem spoštovanju zahtev glede preglednosti;

(viii) pregleda spremembe podrobnih pravil Komisije za uporabo Uredbe (ES) št. 1049/2001 iz leta 2024 in spremeni svoj poslovnik, da bo zagotovila popolno skladnost z Uredbo (ES) št. 1049/2001;

(ix) zagotovi pravočasno in pravilno obravnavo prošenj za dostop do dokumentov v vseh fazah postopka;

(x) zagotovi predvidljivo, dosledno in nepristransko uporabo svojih pravil za boljše pravno urejanje z opredelitvijo „nujnih“ razmer, ki upravičujejo odstopanje od zahtev, določenih v pravilih, in v primerih, ko je odstopanje odobreno, določi postopek za zagotovitev, da je nujna priprava zakonodajnih predlogov še vedno v skladu z načeli preglednega, na dokazih temelječega in vključujočega zakonodajnega postopka;

(xi) zagotovi, da se spoštujeta načeli neodvisnosti in integritete, kot sta določeni v kodeksu ravnanja članov Evropske komisije, pri čemer se upoštevajo najvišji standardi etičnega ravnanja;

(xii) pospeši dejavnosti za zagotovitev pravilnega delovanja urada EPSO, da bi institucije Unije imele dovolj visokokvalificiranih kandidatov;

(xiii) v sodelovanju z uradom EPSO in drugimi institucijami Unije zagotovi popolno in pravočasno izvajanje priporočil evropske varuhinje človekovih pravic v zvezi z uradom EPSO in obnovi zaupanje v pravičnost, dostopnost in zanesljivost izbirnih postopkov urada EPSO ter organu za podelitev razrešnice poroča o napredku;

(xiv) še naprej preučuje vse možnosti za odpravo znatnega geografskega neravnovesja in neravnovesja med spoloma v različnih kategorijah zaposlenih;

(xv) sprejme merljive standarde preprostega jezika za vsa svoja javna sporočila in pripravi akcijski načrt za izboljšanje dostopnosti svojih publikacij za državljane, vključno s sporočili za javnost, programskimi dokumenti, letnimi poročili in letnimi poročili o dejavnostih, v vseh uradnih jezikih Unije ter organu za podelitev razrešnice poroča o njegovem izvajanju;

(xvi) v stiku s skupnim sistemom zdravstvenega zavarovanja (JSIS) poskrbi za kritje širšega nabora bolezni, vključno z nadaljnjimi avtoimunskimi boleznimi, ter za povračilo stroškov za širši nabor pregledov in zdravljenj;

(xvii) oceni in po potrebi začasno prekine izvajanje Sporazuma o zračnem prometu med Evropsko unijo in njenimi državami članicami ter Državo Katar iz leta 2021;

(xviii) ukrepa na podlagi ugotovitev varuhinje človekovih pravic in nujno razišče izmenjave med osebjem GD TRADE in predstavniki tobačne industrije ter o svojih ugotovitvah poroča organu za podelitev razrešnice;

POGLAVJE II – Mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF)

Ugotovitve Računskega sodišča

250. ugotavlja, da je Računsko sodišče že tretje leto zapored izdalo mnenje s pridržkom o zakonitosti in pravilnosti odhodkov mehanizma za okrevanje in odpornost, pri čemer je do podobnih zaključkov prišlo tudi v letih 2022 in 2023; ugotavlja, da je Računsko sodišče leta 2024 v zvezi z 28 plačili nepovratnih sredstev pregledalo vzorec 395 mejnikov in ciljev, ki so zajemali 53,5 milijarde EUR od skupno 59,9 milijarde EUR, izplačanih leta 2024, in da Računsko sodišče sicer zaradi posebnega modela porabe mehanizma za okrevanje in odpornost ne navaja stopnje napake, vendar kljub temu ocenjuje, da minimalni finančni učinek njegovih ugotovitev presega prag pomembnosti; z zaskrbljenostjo opaža, da se finančni učinek kvantitativnih ugotovitev na splošno povečuje, je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče ugotovilo, da so na šest od 28 izplačil nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, izvedenih v letu 2024, vplivale kvantitativne ugotovitve, pri čemer je pet od teh plačil vsebovalo pomembne napake; je seznanjen z mnenjem Računskega sodišča, da so odhodki iz mehanizma za okrevanje in odpornost, sprejeti v zaključnem računu za leto 2024, z izjemo omenjenih vprašanj, v vseh pomembnih vidikih zakoniti in pravilni;

251. je zaskrbljen, ker je Računsko sodišče pri petih plačilih odkrilo šest mejnikov, ki niso bili zadovoljivo izpolnjeni; ugotavlja, da so v teh primerih manjkajoči elementi pomenili več kot minimalno sprejemljivo odstopanje in da je Komisija kljub temu izvedla ustrezna plačila; poleg tega ugotavlja, da se je v enem od šestih primerov Komisija pri svoji predhodni oceni oprla na podatke in preglede, ki jih je predložila oziroma opravila država članica, ne da bi izvedla dodatna preizkušanja, s katerimi bi preverila njihovo zanesljivost;

252. ugotavlja tudi, da je Računsko sodišče v oceni Komisije odkrilo dodatnih dvanajst primerov slabosti, ki sicer niso vplivale na zadovoljivo izpolnjevanje zadevnega mejnika ali cilja, so pa razkrile, da Komisija ni izvedla zadostnih pregledov, da bi ocenila zanesljivost podatkov in pregledov, ki so jih predložile oziroma opravile države članice;

253. ugotavlja, da so v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost plačila Komisije državam članicam pogojena z zadovoljivim izpolnjevanjem dogovorjenih mejnikov in ciljev, ne pa s preverjanjem skladnosti posameznih odhodkov s pravili Unije in nacionalnimi pravili, zaradi česar je težko oceniti skladnost z veljavnimi pravnimi zahtevami; ugotavlja tudi, da uredba o mehanizmu za okrevanje in odpornost ne določa meril za razlago izraza „zadovoljiv“ v zvezi z izpolnitvijo mejnikov in ciljev ter da je v primeru kvalitativnih meril ta ocena odvisna od več sodb, kar vodi do različnih možnih razlag o

tem, ali so bili mejniki ali cilji zadovoljivo doseženi; nadalje ugotavlja, da so zaradi ugotovljenih primerov nejasno opredeljenih mejnikov ali ciljev merila za ocenjevanje njihovega izpolnjevanja še vedno nejasna;

254. opaža, da je Računsko sodišče odkrilo tudi štiri primere nejasno opredeljenih mejnikov ali ciljev, ki jih je opredelila in dokumentirala tudi Komisija v svoji predhodni oceni; ugotavlja, da so v primeru nejasno opredeljenih mejnikov in ciljev, neizogibno nejasna tudi merila za ocenjevanje njihovega izpolnjevanja, kar zmanjšuje zanesljivost in jasnost postopka ocenjevanja; ugotavlja, da Komisija priznava, da bi bilo mogoče v nekaterih primerih jasneje oblikovati mejnike in cilje, določene v izvedbenih sklepih Sveta;

255. opozarja, da so bile glede glavnih ključnih mejnikov mehanizma za okrevanje in odpornost za Poljsko odrejene posebne reforme na področju pravosodja, ki so zahtevale, naj se naprej razpusti disciplinski senat vrhovnega sodišča in nadomesti z neodvisnim senatom vrhovnega sodišča, v skladu z drugo zahtevo, pa bi morali imeti vsi sodniki, na katere so vplivale sodbe disciplinskega senata, pravico, da njihov primer v jasnem časovnem okviru pregleda nov senat; je zaskrbljen, ker poljski predsednik še naprej zavrača podpis zakona o reformah, ki ga je leta 2025 predlagala poljska vlada in sprejel poljski parlament, zadeva pa pravno državo in ima za cilj izvajanje priporočil Evropske komisije v zvezi z izpolnjevanjem mejnikov na področju pravosodja iz načrta za okrevanje in odpornost; poudarja, da je izpolnjevanje mejnikov, ki zadevajo neodvisnost sodstva, skladno s pravom Unije, vključno s sodno prakso Sodišča Evropske unije, in je bistveno za zagotavljanje pravne varnosti in zaščito proračuna Unije;

256. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da so se projekti, povezani z enim mejnikom in tremi cilji v dveh plačilih, začeli pred obdobjem upravičenosti; ugotavlja, da se lahko po Uredbi v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost financirajo samo ukrepi, ki so se začeli izvajati 1. februarja 2020 ali kasneje, vendar v Uredbi ni dodatnih opredelitev za „začetek“ izvajanja ukrepa; ugotavlja, da je Komisija januarja 2021 izdala smernice, v katerih je pojasnila, da se kot začetek ukrepa šteje začetek izvajanja tega ukrepa na terenu, ko nastanejo stroški; priznava, da po mnenju Računskega sodišča za začetek ukrepa velja datum prve pravne obveznosti (npr. pogodbe, naročilnice ali sklepa o financiranju), saj ta pomeni začetek prve dejavnosti, povezane z ukrepom, medtem ko je po mnenju Komisije začetek ukrepa trenutek, ko se začne izvajanje na terenu in nastanejo stroški; priznava, da obstajajo različne razlage tega, kaj je „začetek“ ukrepa v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

257. ugotavlja, da so se skupni neporavnani dolgovi Unije v letu 2024 povečali za več kot 30 %, kar priča o tem, da Komisija pogosteje uporablja kapitalske trge za financiranje obsežnih programov, kot sta

instrumenta SURE in NextGenerationEU; ugotavlja, da bi lahko skupna neporavnana posojila do leta 2027 presegla 900 milijard EUR, kar je skoraj desetkrat več kot leta 2020 pred začetkom izvajanja instrumenta NextGenerationEU; ugotavlja, da Komisija od decembra 2022 kot standardno metodo za zbiranje sredstev na kapitalskih trgih uporablja diverzificirano strategijo financiranja in da je ob koncu leta 2024 nominalna vrednost neporavnanih posojil Unije znašala 601,3 milijarde EUR, kar je več kot leta 2023, ko je znašala 458,5 milijarde EUR; je zaskrbljen, da bodo naraščajoča stopnja dolga in s tem povezani povečani stroški obresti dolgoročno vplivali na fiskalno stabilnost Unije, kar bi lahko privedlo do večjega finančnega pritiska in manjše zmogljivosti Unije za odzivanje na prihodnje izzive ali naložbe v ključne strateške prednostne naloge;

258. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da so letna plačila nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, financirana iz instrumenta NextGenerationEU, v letu 2024 znašala 55,9 milijarde EUR in dosegla le približno polovico ravni, ki jo je Komisija pričakovala junija 2023 (96,0 milijarde EUR), kar odraža stalne zamude pri predložitvi in obdelavi zahtevkov za plačilo; vendar ugotavlja, da se je zagon proti koncu leta povečal, saj je 15 držav članic decembra 2024 predložilo zahtevke za plačilo v skupni vrednosti 58,5 milijarde EUR;

259. ugotavlja, da so do konca leta 2024 plačila v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost znašala 197,5 milijarde EUR od 358,9 milijarde EUR v nepovratnih sredstvih, za katera so bile prevzete obveznosti, tako da je do konca leta 2026 za izplačila ostalo še 161,4 milijarde EUR; ugotavlja, da ta velik obseg neporavnanih plačil, skoncentriran v zadnjih dveh letih instrumenta, povečuje tveganje za ozka grla pri izvajanju in nadaljnje zamude, zlasti v državah članicah, ki imajo omeje strukturne zmogljivosti; poudarja, da bo pravočasno črpanje preostalih nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost odvisno od kakovosti in zrelosti reform in naložb, stabilnosti nacionalnih sistemov upravljanja, razpoložljivosti upravne zmogljivosti in tehnične podpore ter zmožnosti Komisije, da v kratkem časovnem okviru učinkovito obdela velik obseg zahtevkov za plačilo;

260. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo izvrševanje nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost manjše od pričakovanega, črpanje dodatnih sredstev NextGenerationEU za obstoječe programe EU pa se je v letu 2024 pospešilo; ugotavlja, da so letna plačila nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost v letu 2024 znašala 55,9 milijarde EUR, pri čemer je bilo od tega 7,9 milijarde EUR financiranih iz načrta REPowerEU, 48,0 milijarde EUR pa iz nepovratnih sredstev instrumenta NextGenerationEU, in da so letna plačila za nepovratna sredstva iz mehanizma za okrevanje in odpornost, financirana iz instrumenta NextGenerationEU, znašala le polovico zneska, ki ga je Komisija pričakovala junija 2023 (96 milijard EUR); vendar poudarja, da je 15

držav članic decembra 2024 predložilo zahtevke za plačilo v skupni vrednosti 58,5 milijarde EUR; ugotavlja, da je s plačili v višini 197,5 milijarde EUR konec leta 2024 od 358,9 milijarde EUR prevzetih obveznosti na voljo še do 161,4 milijarde EUR nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, ki jih je treba izplačati do konca leta 2026;

261. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Komisija v svojem poročilu z dne 8. oktobra 2025 o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost priznala, da se hitrost izvajanja med državami članicami zelo razlikuje, saj je le šest držav članic prejelo plačila, ki ustrezajo več kot 65 % njihovih skupnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost, še štiri države članice pa so prejele več kot 50 % dodeljenih sredstev; izraža zaskrbljenost zaradi dosedanjih precejšnjih razlik pri črpanju nepovratnih sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost; poudarja, da je pravočasno in učinkovito izvajanje reform in naložb v državah članicah vse nujnejše, saj je do roka avgusta 2026 ostalo manj kot šest mesecev;

262. izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitev Računskega sodišča v posebnem poročilu 22/2024 o dvojnem financiranju, nastalem zaradi modela financiranja mehanizma za okrevanje in odpornost; poudarja, da lahko nacionalni načrti držav članic vsebujejo tako imenovane ukrepe brez stroškov, torej ukrepe, za katere se ocenjuje, da nimajo stroškov, ki bi se financirali iz mehanizma za okrevanje in odpornost, in za katere ni nobenega preverjanja dvojnega financiranja, saj Komisija meni, da so ukrepi, ki ne prejemajo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, s tega vidika brez tveganja; ugotavlja, da je Računsko sodišče poročalo o morebitnih primerih dvojnega financiranja v zvezi z ukrepi mehanizma za okrevanje in odpornost; opozarja, da poročilo o ugotovitvi za Hrvaško zadeva tak ukrep brez stroškov in da niti Komisija niti država članica ne meni, da je šlo za podvajanje sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost; poudarja, da ugotovitev Računskega sodišča odraža drugačno razlago tega, kaj se „financira“, ne pa dejanskega dvojnega financiranja; kljub temu poudarja, da „ukrepi brez stroškov“ in odsotnost sistematičnih navzkrižnih preverjanj ustvarjajo strukturno slepo pego, zaradi katere je potrebno okrepljeno spremljanje in usmerjanje; poziva Komisijo, naj še naprej spremlja uporabo pravil o dvojnem financiranju in državam članicam zagotovi smernice o tem, hkrati pa priznava, da je bil z uredbo o mehanizmu za okrevanje in odpornost vzpostavljen pravni in metodološki okvir;

263. opozarja, da Uredba določa, da ukrepi in dejavnosti, povezani s predhodno izpolnjenimi mejniki in cilji, ne smejo biti razveljavljeni in da morajo države članice v izjavi o upravljanju, priloženi zahtevku za plačilo, potrditi, da ukrepi in dejavnosti niso bili razveljavljeni; obžaluje, da pravni okvir mehanizma za okrevanje in odpornost Komisiji ne omogoča, da bi po 31. decembru 2026 učinkovito obravnavala razveljavitve;

264. poudarja, da lahko Komisija v skladu s členom 12(1) sporazuma o financiranju in členom 21(1) sporazuma o posojilu „izvaja preverjanja, preglede, nadzore in revizije za izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v zvezi z informacijami in utemeljitvijo glede zadovoljivega izpolnjevanja mejnikov in ciljev v zahtevku za plačilo“ ter da se lahko taka preverjanja, pregledi, in revizije izvajajo za obdobje po izteku mehanizma za okrevanje in odpornost ter bi lahko pomagali opredeliti primere, v katerih informacije, na katerih temelji zahtevek za plačilo, ki ga je predložila država članica, niso bile točne;

265. ugotavlja, da se v okviru evropskega semestra vsako leto spremlja izvajanje ukrepov, določenih v srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtih, države članice pa Komisiji predložijo poročila o napredku; ugotavlja, da morajo v skladu s smernicami[19] za države članice o zahtevah glede informacij za srednjeročne fiskalno-strukturne načrte in letna poročila o napredku v času trajanja mehanizma za okrevanje in odpornost ta poročila vključevati informacije o napredku pri izvajanju vseh reform in naložb iz načrtov za okrevanje in odpornost, vključenih v srednjeročne fiskalno-strukturne načrte; poudarja, da so ta poročila bistvena za zagotavljanje preglednosti, odgovornosti in učinkovite uporabe sredstev Unije, ter poziva Komisijo, naj preveri, ali države članice zagotavljajo popolne, pravočasne in točne informacije v skladu s cilji mehanizma za okrevanje in odpornost;

266. ugotavlja, da je Komisija od leta 2021 izdala 20 končnih revizijskih poročil, ki zajemajo mejnike in cilje ter vsebujejo 591 priporočil za 15 držav članic; izraža posebno zaskrbljenost, ker je za večino (64 %) od 136 priporočil, povezanih s ključnimi in zelo pomembnimi ugotovitvami, rok za izvedbo, določen v revizijskem poročilu, že potekel; je seznanjen, da je Komisija potrdila, da takšne zamude pri izvajanju v nekaterih državah članicah zajemajo 22 % vseh priporočil v zvezi s ključnimi in zelo pomembnimi ugotovitvami; ugotavlja tudi, da je Komisija sprejela priporočilo Računskega sodišča, naj analizira razloge za zamude držav članic pri izvajanju, in da trenutno pregleduje stanje vseh neizvedenih priporočil; pričakuje, da bodo nemudoma obravnavane zamude pri izvajanju priporočil Komisije iz naknadnih revizij;

267. opozarja, da je Komisija po odkritju slabosti v kontrolnih sistemih držav članic še naprej dodajala kontrolne mejnike; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je Komisija sicer okrepila preglede javnih naročil in državne pomoči, a kontrolni sistemi držav članic ostajajo premalo učinkoviti za zagotavljanje skladnosti; je seznanjen, da je Računsko sodišče odkrilo slabosti, ki pomenijo tveganje za zaščito finančnih interesov Unije, v 22 posameznih postopkih javnega naročanja, ki so vključevali odsotnost pregledov za preprečevanje ali odkrivanje nasprotij interesov, slabosti pri upravičevanju uporabe nujnih postopkov in slabosti pri ocenjevanju

---

19 Smernice C/2024/3975, 21. junij 2024.

vrednosti javnega naročila in trajanja projekta, kar je povzročilo znatne razlike med razpisno dokumentacijo in dejansko podpisanimi pogodbami; ugotavlja, da Komisija pregleduje svoje smernice za države članice, da bi izboljšala zadevne kontrole na nacionalni ravni; poudarja, da skladnost s pravili o javnem naročanju in državni pomoči na splošno sicer ne vpliva na pravilnost sredstev iz mehanizma, ki jih Komisija izplačuje državam članicam, a so ta pravila ključna za zagotovitev povsem delujočega notranjega trga; zato meni, da mora biti financiranje v skladu z veljavnimi pravili notranjega trga; potrjuje, da je komisar za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo na predstavitvi v Odboru za proračunski nadzor 8. decembra 2025 priznal, da je ena od slabosti ta, da pravila o javnem naročanju in državni pomoči niso vključena kot pogoji za izplačilo, ter da se ne sme ponoviti, Komisija pa se je zavezala, da jo bo odpravila v naslednjem večletnem finančnem okviru;

268. ugotavlja, da je Računsko sodišče za pet držav članic ugotovilo slabosti v njihovih izjavah o upravljanju, ki naj bi zagotovile, da so informacije, predložene v zahtevkih za plačilo, popolne, točne in zanesljive; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bilo teh pet držav članic, vključno s Češko, Španijo, Francijo, Hrvaško in Slovaško, ob predložitvi zahtevka za plačilo seznanjenih z nezadostnimi dokazi o zadovoljivem izpolnjevanju nekaterih mejnikov in ciljev, vendar nobena od njih v svojo izjavo o upravljanju ni vključila pridržkov, v katerih bi poudarila, da je bil mejnik/cilj v času zahtevka za plačilo le delno izpolnjen;

269. izraža zaskrbljenost zaradi ugotovitev Računskega sodišča iz posebnega poročila 21/2025 z naslovom Podpora iz mehanizma za okrevanje in odpornost za izboljšanje poslovnega okolja; poudarja, da se reforme, določene v nacionalnih načrtih, razlikujejo po obsegu, naravi in ambicijah ter morda ne pomenijo vedno strukturnih sprememb v poslovnem okolju; izraža razočaranje tudi nad tem, da so mejniki in cilji na splošno omejeni na merjenje pravnih „izložkov“, večinoma sprejemanje zakonov, in ne njihovih rezultatov, zato so bili plačilni pogoji izpolnjeni, ko so bili zakoni sprejeti, ne pa takrat, ko so se pokazali njihovi učinki; ugotavlja, da so bile številne reforme predvidene že pred mehanizmom za okrevanje in odpornost, vendar je finančna podpora mehanizma pomagala zagotoviti, da so bile reforme takrat izvedene;

Revizija in kontrola

270. je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je v zvezi z resnimi nepravilnostmi, ki jih država članica ni odpravila, generalni direktor GD ECFIN svoje zagotovilo izrekel s pridržkom, ker je bilo v eni državi članici, in sicer na Češkem, opredeljeno visoko tveganje zaradi dveh posameznih primerov nasprotja interesov, za katera ni informacij, da bi Češka v tej fazi izvedla popravljalne ukrepe in za katera Komisija še ni začela popravljalnih ukrepov; ugotavlja, da se

ta pridržek nanaša na dve plačili iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter da je poleg tega Komisija 22 plačil ocenila kot plačila s srednjim tveganjem, šest plačil pa kot plačila z nizkim tveganjem za resne nepravilnosti; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da po mnenju Računskega sodišča splošna ocena nemara ne zajema v celoti ravni povezanega tveganja, saj so merila za oceno tveganja na splošno usklajena z merili, ki se uporabljajo za preglede na področjih, kot so javna naročila in državna pomoč;

271. je zaskrbljen, ker Računsko sodišče poroča, da so informacije o odkritih goljufijah, ki so na voljo Komisiji, omejene, in poudarja, da je treba izboljšati pretok informacij, da bi zagotovili zaščito finančnih interesov Unije, zlasti z okrepljenimi previdnostnimi ukrepi; opozarja, da je EJT konec leta 2024 obravnavalo 311 aktivnih primerov, povezanih z instrumentom NextGenerationEU, od katerih so se vsi razen štirih nanašali na mehanizem za okrevanje in odpornost, kar je približno 17 % vseh preiskav goljufij z aktivnimi odhodki; ugotavlja, da ocenjena škoda za finančne interese Unije znaša 2,8 milijarde EUR, kar pomeni 30 % (leta 2023: 25 %) skupne ocenjene škode zaradi vseh goljufij na področju odhodkov Unije; vendar poudarja, da je EJT uradno obvestilo Komisijo le o 75 primerih, povezanih z mehanizmom za okrevanje in odpornost, in da se je 80 % teh primerov nanašalo na en ukrep v eni sami državi članici – Italiji; je seznanjen tudi z ugotovitvijo EJT, da so nacionalni organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ostali glavni vir poročanja, saj se je 90 % novih preiskav začelo na podlagi njihovih informacij; polega tega ugotavlja, in sicer na podlagi posebnega poročila Računskega sodišča 06/2026 z naslovom Boj proti goljufijam v mehanizmu za okrevanje in odpornost, da so države članice od začetka izvajanja mehanizma leta 2021 GD ECFIN do konca leta 2024 prijavile 51 primerov suma goljufije; je zaskrbljen, ker poročila institucij, organov, uradov in agencij Unije, vključno s Komisijo, predstavljajo manj kot 1 % novih preiskav, ki jih je EJT začelo leta 2025, kar vzbuja dodatne pomisleke o zmožnosti Komisije, da nadzira mehanizem za okrevanje in odpornost; je poleg tega zelo zaskrbljen, ker EJT pričakuje, da bo število primerov še naprej raslo, saj smo šele na pol poti izvajanja mehanizma za okrevanje in odpornost; poudarja, da podatki, ki jih je predstavilo EJT, potrjujejo, da je v mehanizmu prisotno tveganje goljufije; poudarja, da te razmere kažejo, da je treba dodatno okrepiti nacionalne zmogljivosti za odkrivanje in poročanje, sodelovanje z EJT in Komisijo ter splošno učinkovitost in doslednost sistemov za preprečevanje goljufij po vsej Uniji; poudarja, da je za zaščito sredstev Unije in davkoplačevalskega denarja potreben trden, usklajen in dobro financiran okvir za boj proti goljufijam na ravni Unije in nacionalni ravni;

272. pozdravlja reforme, ki jih je izvedla Bolgarija, in napredek, dosežen v letu 2025, ko je država prejela približno 31 % vseh sredstev, ki so ji bila dodeljena iz mehanizma za okrevanje in odpornost, in sicer v dveh tranšah po 1,91 milijarde EUR; priznava ključne reforme na

področju javnih naročil in preglednosti sodstva; ugotavlja, da je Komisija 3. novembra 2025 sprejela izvedbeni sklep o delni začasni ustavitvi izplačila drugega obroka nepovratne podpore Bolgariji, saj se en mejnik, povezan s protikorupcijsko reformo, ni zdel zadovoljivo izpolnjen; priznava prizadevanja bolgarske vlade, da bi sprejela reforme, s katerimi poskuša zagotoviti politično neodvisno imenovanje protikorupcijske komisije; ugotavlja, da Komisija v izvedbenem sklepu nadalje priznava, da ima narodna skupščina še vedno prevladujočo vlogo pri določitvi kandidatov za upravo protikorupcijske komisije in njihovem imenovanju; ugotavlja, da ima Bolgarija na voljo šest mesecev za revizijo zakonodajnega okvira, da bi dosegla zahtevani prag; opozarja, da bi bilo treba začasno ustavitev odpraviti šele, ko bo Bolgarija sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev zadovoljivega izpolnjevanja mejnika;

273. je seznanjen, da je Računsko sodišče večkrat ugotovilo pomanjkljivosti nekaterih nacionalnih revizijskih organov v smislu obsega, kakovosti, dokumentacije in poročanja; poudarja, da je potreben jasen okvir odgovornosti za zagotavljanje kakovosti in doslednosti; vztraja, da morajo revizijski organi v državah članicah spoštovati mednarodno sprejete standarde revidiranja; opozarja, da se v nasprotnem primeru zmanjšuje zanesljivost njihovega dela in ogroža pristop enotne revizije;

274. obžaluje nepopolne revizijske sledi, ki jih je Računsko sodišče opazilo v mehanizmu za okrevanje in odpornost, kar slabi sledljivost in omejuje zmožnost Parlamenta in Računskega sodišča za izvajanje nadzora; poudarja, da morajo biti vse podatkovne zbirke in informacijski sistemi Komisije, ki se uporabljajo za zbiranje, izmenjavo in spremljanje podatkov med Komisijo in državami članicami, dostopni Računskemu sodišču; poudarja, da bi moralo imeti Računsko sodišče neposreden in takojšen dostop do izvirnih podatkov, kot so evidentirani v sistemu, brez predhodnega spreminjanja, združevanja ali urejanja s strani nacionalnih organov ali služb Komisije; poudarja, da je tak dostop bistven za zagotavljanje neodvisnosti, zanesljivosti in učinkovitosti revizij ter za ohranjanje preglednosti in odgovornosti pri izvrševanju proračuna Unije;

275. izraža zaskrbljenost, ker se revizije mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih instrumentov, ki temeljijo na smotrnosti, bolj osredotočajo na revizije sistemov kot na kontrolo dejansko nastalih odhodkov; opozarja, da takšne revizije sistemov ne smejo razkriti s tem povezanih težav, ki se lahko razširijo in resno ogrozijo dobro finančno poslovodenje proračuna Unije in zaščito finančnih interesov Unije; poziva Komisijo, naj sprejme odločne popravne ukrepe, okrepi revizijske in akreditacijske postopke ter zagotovi, da se podobne sistemske napake ne bodo ponovile, pri tem pa spoštuje načelo sorazmernosti v zvezi z dolžnostmi poročanja in dokumentiranja;

276. meni, da je mehanizem za okrevanje in odpornost zaradi svoje

velikosti, hitrosti in izjemnega modela izvajanja ustavni preizkus demokratične odgovornosti; opozarja, da se mehanizem za okrevanje in odpornost financira z velikim skupnim evropskim zadolževanjem in zato zahteva najvišje standarde finančne odgovornosti, preglednosti in stroškovne učinkovitosti za davkoplačevalce Unije; poudarja, da je vloga Parlamenta kot organa za podelitev razrešnice smiselna le, če se standardi preglednosti in sledljivosti ter objektivna uporaba pravil in standardi preverjanja strogo in dosledno uporabljajo v vseh državah članicah in če se ocenjevanje mejnikov in ciljev izvaja na povsem objektiven in nepolitičen način, ki zagotavlja enako obravnavo držav članic; meni, da je treba vsak prehod na instrumente, ki temeljijo na uspešnosti, pospremiti s parlamentarnim nadzorom, da se zagotovi demokratična odgovornost; nasprotuje vsakemu predlogu, ki bi porušil institucionalno ravnovesje in ogrozil vlogo Parlamenta kot organa za podelitev razrešnice;

Preglednost

277. ugotavlja, da je Računsko sodišče za leto 2024 ocenilo nacionalne sisteme petih držav članic, da bi presodilo, ali lahko sledijo sredstvom mehanizma za okrevanje in odpornost iz nacionalnega proračuna do končnih prejemnikov in naprej ter zagotovijo podatke o odhodkih, ki so jih imeli končni prejemniki; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da sledljivost sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost v državah članicah ni sistematična in da sistemi, vzpostavljeni v dveh državah članicah, ne zagotavljajo sistematičnega zbiranja podatkov o odhodkih končnih prejemnikov sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost; obžaluje ugotovitev Računskega sodišča, da se kljub smernicam Komisije o metodologiji, ki jo morajo države članice upoštevati pri objavi 100 največjih končnih prejemnikov[20], pojavljajo znatne razlike v vrsti objavljenih informacij; izraža resno zaskrbljenost, da bi lahko takšne pomanjkljivosti v preglednosti in sledljivosti ogrozile zaupanje javnosti in učinkovit demokratični nadzor nad odhodki v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; ugotavlja tudi, da sta dve državi članici sporočili zneske, ki so bili dodeljeni (tj. vključeni v proračun) ali izplačani, vendar v nekaterih primerih le na ravni posredniških organov in v nekaterih primerih združeni z nacionalnim financiranjem, ter da je ena država članica sporočila le podatke v zvezi z ukrepi z mejniki in cilji, predloženimi Komisiji v plačilo, ki niso v celoti odražali izvajanja tekočih ukrepov;

278. opozarja, da morajo države članice v skladu s členom 22(2)(d)(ii) Uredbe (EU) 2021/241 o mehanizmu za okrevanje in odpornost za namene revizije in nadzora zbirati primerljive informacije o uporabi sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno z imeni

---

20 COM(2024)0474 – Priloga V, Priloga k Poročilu Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost, 10.10.2024.

končnih prejemnikov, izvajalcev in podizvajalcev ter dejanskih lastnikov; poleg tega opozarja, da ta uredba od držav članic sicer ne zahteva, da zbirajo in objavljajo informacije o odhodkih, ki so jih imeli končni prejemniki pri doseganju mejnikov ali ciljev, niti da te informacije predložijo skupaj z zahtevki za plačilo iz mehanizma za okrevanje in odpornost, objaviti pa morajo tovrstne informacije o 100 „končnih prejemnikih“, ki prejmejo največje zneske sredstev v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; je seznanjen s stališčem Komisije, predstavljenim v njenih smernicah o načrtih za okrevanje in odpornost, v katerem je končni prejemnik opisan kot „zadnji subjekt, ki prejema sredstva in ni izvajalec ali podizvajalec“; izraža veliko zaskrbljenost zaradi te razlage pojma „končni prejemnik“ in ponavlja svoje mnenje, da je ta v nasprotju z veljavno zakonodajo; poudarja svoje pričakovanje, da bo Komisija poskrbela za skladnost z veljavno zakonodajo in uporabila vsa sredstva, ki jih ima na voljo, da bi zagotovila, da bodo države članice predložile popoln in smiseln seznam končnih prejemnikov, iz katerega bodo izključeni subjekti, ki so zgolj posredniki, kot so ministrstva ali organi upravljanja; poudarja, da bo Parlament, da bi zagotovil preglednost, razmislil o vseh razpoložljivih ukrepih za uveljavitev skladnosti in za preprečitev uporabe podobne razlage za določbe o preglednosti v drugih finančnih uredbah; meni, da ponavljajoči se neuspeh, da bi zagotovili smiselno objavo končnih prejemnikov, vzbuja resne dvome o sposobnosti Parlamenta, da podeli razrešnico na podlagi informacij; opozarja, da je Parlament v prejšnjih resolucijah o razrešnici v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost večkrat izrazil resne pomisleke, tudi glede preglednosti končnih upravičencev; meni, da bi morala Komisija začeti postopek za ugotavljanje kršitev in ukrepati brez nepotrebnega odlašanja, da bi v celoti izvajala svoja pooblastila, ki jih ima kot varuhinja Pogodb v odnosu do držav članic, da bi državljanom in deležnikom zagotovila popoln dostop do teh informacij; namerava, če tega ne bo storila, preučiti vse ustrezne ukrepe v okviru svojih pristojnosti za zagotavljanje skladnosti, vključno s sodnimi postopki; poudarja, da so popolne in zanesljive informacije o končnih prejemnikih bistvene za preprečevanje zlorabe sredstev, odkrivanje goljufij in zagotavljanje enakih standardov odgovornosti v vseh državah članicah;

279. opozarja Komisijo, da je treba dosledno upoštevati črko in duh uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost ter da mora biti sprejetje smernic ali drugih notranjih dokumentov popolnoma v skladu z rezultati pogajanj med sozakonodajalcema; meni, da to ni bilo tako, ko je Komisija sprejela določbe v zvezi z razlago tega, kaj je „končni prejemnik“ v svojih smernicah o načrtih za okrevanje in odpornost;

280. poudarja tudi, da so člani Odbora za proračunski nadzor za namene razrešnice na podlagi člena 319 PDEU 4. februarja 2025 zahtevali, naj Komisija za vsako državo članico predloži seznam 100 fizičnih oseb ali subjektov, ki prejmejo največ sredstev v okviru mehanizma

za okrevanje in odpornost, vključno z izvajalci in podizvajalci; meni, da je nesprejemljivo, da je zahtevane podatke službam Komisije posredovalo le šest držav članic, ena država članica pa je izrazila namero, da bo seznam posredovala v prihodnosti, medtem ko so tri druge države članice navedle, da podatkov ne bodo predložile, pri čemer so trdile, da zahteva ni v skladu z zahtevami glede poročanja iz uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, preostalih 17 držav članic pa se na zahtevo Komisije ni odzvalo;

281. poudarja, da je mehanizem za okrevanje in odpornost bistveno prispeval k preprečevanju resnega upada gospodarske aktivnosti in socialne krize po pandemiji covida-19 ter se izkazal kot pomembno orodje za odzivanje na krize;

Priporočila

282. poziva Komisijo, naj ukrepa na podlagi priporočil Računskega sodišča iz letnega poročila za leto 2024 in poskrbi, da bo:

(i) izvedla zadostno preizkušanje podatkov, da se zagotovi zanesljivost informacij, ki podpirajo skladnost držav članic z zahtevami iz izvedbenih sklepov Sveta pri ocenjevanju mejnikov in ciljev, podprtih predvsem s poročili o spremljanju ali izvajanju, namesto da se zanaša na podatke in preglede držav članic;

(ii) analizirala razloge za zamude držav članic pri izvajanju priporočil, povezanih s ključnimi ali zelo pomembnimi ugotovitvami, in razmislila o uporabi pavšalnih znižanj;

283. poleg tega poziva Komisijo, naj:

(i) pozorno spremlja stalno izpolnjevanje mejnikov in ciljev, zlasti tistih, ki so povezani z revizijo, spremljanjem in nadzorom, ter zagotovi ustrezno spremljanje stanja izvajanja različnih mejnikov in ciljev v različnih trenutkih po izteku mehanizma za okrevanje in odpornost z možnostmi, določenimi v sporazumih o financiranju in posojilih ter evropskem semestru;

(ii) tesno sodeluje z državami članicami, da se zagotovi celovito in skrbno izvajanje mejnikov in ciljev, zlasti strukturnih ali povezanih s priporočili za posamezne države;

(iii) uvede strožje mehanizme preverjanja, da bi preprečila vključitev že obstoječih projektov, ki ne zagotavljajo dodane vrednosti v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost;

(iv) zagotovi popolno skladnost z mejniki mehanizma za okrevanje in odpornost ter sredstva izplačuje le v primeru nadaljnjega izpolnjevanja mejnikov;

(v) brez nadaljnjega odlašanja vzpostavi zavezujočo medinstitucionalno ureditev, ki bo Računskemu sodišču zagotavljala popoln, sistematičen in sproten dostop do vseh ustreznih podatkovnih zbirk, vključno z Arachne in Fenix;

(vi) dosledno in natančno uporablja določbe v zvezi s „končnimi prejemniki“ iz uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, tako da revidira svoje smernice o načrtih za okrevanje in odpornost, komunicira z državami članicami o pravilni uporabi opredelitve „končnih prejemnikov“, poskrbi, da bodo države članice zbirale in posredovale informacije o zadnjih subjektih, ki so prejeli sredstva, z izjemo posredniških subjektov, kot so ministrstva ali organi upravljanja, te informacije pa naj organu za podelitev razrešnice da na voljo do zadnjega roka za plačila iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter po potrebi začne postopek za ugotavljanje kršitev;

(vii) zagotovi večjo preglednost mehanizma za okrevanje in odpornost s pravočasno objavo ocen Komisije, nacionalnih poročil, revizij in ukrepov izterjave, in sicer v dostopni in preverljivi obliki, ki bo Parlamentu, Računskemu sodišču in državljanom omogočala ustrezen nadzor; podpre večplasten pristop k popolnemu dostopu Računskega sodišča v realnem času, neomejenim pravicam Parlamenta do informacij in preglednemu javnemu dostopu v skladu s sodbami Sodišča Evropske unije, pri čemer zagotavlja skladnost s splošno uredbo o varstvu podatkov in pravili Unije o varstvu podatkov; poudari, da morajo objavljeni podatki odražati dejansko izvajanje in rezultate projektov;

(viii) poskrbi za dosledne informacije o smotrnosti v večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027, in sicer z vzpostavitvijo enotnega sklopa jasno opredeljenih področij politike in dosledne metodologije za povezovanje izzivov, ciljev, ukrepov, financiranja in kazalnikov uspešnosti z enim ali več področji politike, tudi z uporabo harmoniziranih okvirov poročanja ter merljivih in primerljivih kazalnikov za vse države članice, kar bo omogočilo jasno oceno rezultatov, učinkovitosti in vrednosti financiranja Unije;

(ix) strogo uporablja določbe uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost, vključno z določbami o začasni ustavitvi plačil ali izterjavah zneskov, zlasti če ni zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije;

(x) zahteva interoperabilna in avtomatizirana navzkrižna preverjanja v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, kohezijskega instrumenta in instrumenta neposrednega upravljanja ter letno poroča organu za podelitev razrešnice o odkritih primerih dvojnega financiranja;

(xi) tesno sodeluje z državami članicami, zlasti tistimi, ki se soočajo s strukturnimi omejitvami zmogljivosti, z zagotavljanjem ciljno usmerjene tehnične pomoči, navodil in upravne podpore, da bi zagotovila celovito in učinkovito izvajanje naložb in reform mehanizma za okrevanje in odpornost v vseh državah članicah;

(xii) okrepi mehanizme spremljanja in zagotovi, da reforme in naložbe, ki se financirajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, ostanejo operativne in trajno vplivne tudi po obdobju izplačil, da se zaščitijo finančni interesi Unije in denar davkoplačevalcev;

(xiii) za revizije instrumentov in predpisov za obdobje po letu 2026 predlaga obveznost za države članice, da poročajo o domnevnih goljufijah in nepravilnostih z uporabo usklajene taksonomije, usklajene s standardi in potrebami urada OLAF/EJT;

(xiv) izvede makroekonomsko oceno, da bi ocenila uspešnost in učinkovitost podpore Unije državam članicam prek mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s tem, v kolikšni meri je bila podpora pravočasna in sorazmerna s predvidenimi cilji mehanizma, zlasti okrevanjem po krizi zaradi covida-19, ter jo posreduje organu za podelitev razrešnice;

(xv) pozove k uvedbi napovednih analitičnih orodij, ki temeljijo na umetni inteligenci, in zmogljivosti strojnega učenja, ki bi revizorjem omogočila izvajanje ocen tveganja v realnem času in učinkovitejše prepoznavanje nepravilnosti.